

SPECIAL ISSUE

Newsletter

จดหมายข่าวสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ตุลาคม - ธันวาคม 2566

ISSUE 108

Scan QR Code
for Digital file

HIGHLIGHT

สภาวิชาชีพบัญชีจะ "เปลี่ยน" ไปอย่างไร
ได้เริ่มบริหารฉบับ นายวินิจ ศีลามงคล

นานาชาติว่าด้วย "คุณภาพ"
จากหลักพื้นฐานสู่การปฏิบัติ

งบการเงิน ภายใต้ TFRS 17
แตกต่างจาก TFRS 4 อย่างไร

เงินได้จากวิชาชีพบัญชี เป็นเงินได้
พึงประเมินตามมาตรา 40 (2)
หรือ (6) แห่งประมวลรัษฎากร

Back to Basic
Quality is the Foundation of Accounting Professions

๑๓ ตุลาคม วันคล้ายวันสวรรคต

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร
มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

๘ สกิตในดวงใจตราบนิจนิรันดร์

น้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้
ข้าพระพุทธเจ้า คณะกรรมการ ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่
สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

Editor's TALK

สวัสดีครับ พี่ ๆ สมาชิก

ก่อนอื่นน้องคิดต้องขอแสดงความยินดีกับนายกสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ นายวินิจ ศิลามงคล และคณะที่ 2 ที่เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2566 ที่ผ่านมา นับว่าท่านและคณะเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติและความรู้ความสามารถในวิชาชีพบัญชี อันจะเป็นการย้ำถึงความไว้วางใจและความเชื่อมั่นในนโยบาย 5 เปลี่ยน 5 ปรับ พี่ ๆ สมาชิกจึงมั่นใจได้เลยว่าท่านและคณะจะนำพาสภาวิชาชีพบัญชีให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบและเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

TFAC Newsletter จดหมายข่าวสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับพิเศษ ประจำเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2566 กับธีม “Back to Basic Quality is the Foundation of Accounting Professions คุณภาพ คือ รากฐานที่สำคัญของวิชาชีพบัญชี” โดย Highlight Topics คือ Exclusive Talk with the TFAC President: สภาวิชาชีพบัญชีจะ “เปลี่ยน” ไปอย่างไร ได้ร่วมบริหารฉบับ “นายวินิจ ศิลามงคล” ที่เปิดใจให้เห็นถึงความมุ่งมั่นและความตั้งใจที่จะนำพาวิชาชีพบัญชีให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นไปในยุคที่เทคโนโลยีและกฎหมายเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยยึดหลักการบริหาร 5 คำ คือ “Quality Trust Integrity Transparency Independence” เพื่อให้เอื้อประโยชน์ต่อสังคม เศรษฐกิจ และการพัฒนาประเทศ นอกจากนี้ ยังมีบทความที่น่าสนใจ อาทิ

- เงินได้จากวิชาชีพบัญชี เป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (2) หรือ (6) แห่งประมวลรัษฎากร
- นานาสาระว่าด้วย “คุณภาพ” จากหลักพื้นฐานสู่การปฏิบัติ
- งบการเงิน ภายใต้ TFRS 17 แตกต่างจาก TFRS 4 อย่างไร

สุดท้ายนี้ TFAC Newsletter ซึ่งเป็นฉบับไตรมาสสุดท้ายของปี 2566 น้องคิดหวังว่าการเป็นสื่อกลางในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารทางด้านวิชาชีพบัญชี จะมีส่วนช่วยเสริมสร้างประโยชน์ให้แก่ พี่ ๆ สมาชิก ขอขอบคุณทุกท่านที่ติดตาม เรามุ่งมั่นและตั้งใจที่จะทำ TFAC Newsletter ที่อัดแน่นด้วยสาระความรู้ที่เป็นประโยชน์อย่างต่อเนื่อง แล้วพบกันใหม่ในปีหน้าครับ

น้องคิด

Quality
Trust
Integrity
Transparency
Independence
5 คำ ที่จะยึดมั่น
เพื่อให้เอื้อประโยชน์
ต่อสังคม เศรษฐกิจ
และประเทศไทย

หากท่านสมาชิกมีข้อเสนอแนะในการทำงานของสภาวิชาชีพบัญชี สามารถแจ้งให้น้องคิดและทีมงานรับทราบ ผ่านช่องทาง pr@tfac.or.th ได้เลยนะครับ

จดหมายข่าว

โดยสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ที่อยู่ เลขที่ 133 ถนนสุขุมวิท 21 (อโศก)

แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ

รหัสไปรษณีย์ 10110

ที่ปรึกษา

• สุเทพ พงษ์พิทักษ์

กรรมการสภาวิชาชีพบัญชี

ด้านประชาสัมพันธ์

วาระปี 2566-2569

• ภูษณา แจ่มแจ่ม

ผู้อำนวยการสภาวิชาชีพบัญชี

คณะผู้จัดทำ

• นายกิตติพงษ์ เลิศอนันต์

ผู้จัดการฝ่ายบริหารจัดการ

• นางสาวกัทรินทร์ ทัดดี

ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายบริหารจัดการ

• สุขุมมาลย์ แก้วสนั่น

• ชยารักษ์ นกุล

• กิตติมา ทองเอียด

• กฤษณะ แก้วเจริญ

เจ้าหน้าที่ส่วนสื่อสารองค์กร

วัตถุประสงค์

เอกสารฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อกลางในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี มีเป้าหมายให้คำแนะนำหรือความคิดเห็นด้านกฎหมาย ทั้งนี้สภาวิชาชีพบัญชีสงวนสิทธิ์ไม่รับรองความถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบันของข้อมูลเนื้อหาตัวเลขรายงานหรือข้อคิดเห็นใด ๆ และไม่มีความรับผิดชอบในความเสียหายใด ๆ และไม่รับผิดชอบต่อทางตรงหรือทางอ้อมที่อาจจะเกิดขึ้นจากการนำข้อมูลไม่ว่าส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดในเอกสารฉบับนี้ไปใช้

กำหนดเวลา

เผยแพร่เป็นรายไตรมาส

ข้อมูลติดต่อ

Tel : 02 685 2514, 02 685 2567

Facebook

<https://www.facebook.com/TFAC.FAMILY>

LINE ID

@tfac.family

หมายเหตุ: การอ่านวารสารวิชาการหรือบทความต่าง ๆ ให้นับจำนวนชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพที่ไม่เป็นทางการได้ตามจริงแต่ไม่เกิน 2 ชั่วโมงต่อ 1 หัวข้อ

SPECIAL
issue No.108

ตุลาคม - ธันวาคม
 2566

TFAC News UPDATE

Exclusive Talk with the TFAC President :
 สภาวิชาชีพบัญชีจะ “เปลี่ยน” ไปอย่างไร
 ได้ร่่มบริหารฉบับนายวินิจ ศิลามงคล

สารจากคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี
 วาระปี 2566-2569

นานาสาระว่าด้วย “คุณภาพ”
 จากหลักพื้นฐานสู่การปฏิบัติ

งบการเงินภายใต้ TFRS 17
 แตกต่างจาก TFRS 4 อย่างไร

เงินได้จากวิชาชีพบัญชี เป็นเงินได้พึงประเมินตาม
 มาตรา 40 (2) หรือ (6) แห่งประมวลรัษฎากร

ว่าด้วยเงินได้พึงประเมินจากแหล่งเงินได้
 ในต่างประเทศ

การพัฒนาคุณภาพ
 สำนักงานบัญชีสู่ยุคดิจิทัล

ประเด็นด้านการรายงานทางการเงินในปัจจุบัน:
 ความท้าทายและโอกาส

ESG กับทิศทางการปรับตัวของ
 นักบัญชีสากลและนักบัญชีไทย ตอนที่ 4

TFAC Tips Series ตอนที่ 5
 การบริหารความสัมพันธ์กับลูกค้า

TFAC Tips Series ตอนที่ 6
 การบริหารความเสี่ยงของสำนักงาน

หลับตาข้างเดียว
 ปิดตาสองข้างมองไม่เห็น แต่หลับตาข้างเดียวอาจเห็นผิดเป็นชอบ

แผลเปิด
 เราจะทำอะไร เมื่อนั่งเบาะเก้าอี้คนพบ ‘ความลับ’
 ที่ไม่ควรเป็นความลับอีกต่อไป

ทีมพายอาร์กำลังสองจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 ผู้ชนะการแข่งขัน TACC 2023

05

09

12

15

19

24

29

33

36

40

42

44

46

49

52

Exclusive Talk with the TFAC President

สภาวิชาชีพบัญชีจะ “เปลี่ยน” ไปอย่างไร
 ได้ร่่มบริหารฉบับ
นายวินิจ ศิลามงคล

09

สาร จากคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี
 วาระปี 2566 - 2569

QUALITY TRUST
 TRANSPARENCY
 INTEGRITY
 INDEPENDENCE

12

“นานาสาระว่าด้วย “คุณภาพ”
 จากหลักพื้นฐานสู่การปฏิบัติ”

15

เงินได้จากวิชาชีพบัญชี
 เป็นเงินได้พึงประเมินตาม
 มาตรา 40 (2) หรือ (6)
 แห่งประมวลรัษฎากร

24

พิธีมอบวุฒิบัตรวิชาชีพด้านการบัญชีนิติวิทยา (Forensic Accounting Certificate: FAC) รุ่นที่ 3

เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2566 คณะทำงานศึกษาและพัฒนาหลักสูตรการป้องกันการทุจริต การฟอกเงิน และการสนับสนุนการก่อการร้าย ภายใต้คณะกรรมการด้านการพัฒนาวิชาชีพบัญชี ได้จัดพิธีมอบวุฒิบัตรสำหรับผู้ผ่านการอบรมโครงการวุฒิบัตรวิชาชีพด้านการบัญชีนิติวิทยา (Forensic Accounting Certificate: FAC) รุ่นที่ 3 ณ โรงแรมสวิสโฮเต็ล กรุงเทพฯ รัชดา โดยได้รับเกียรติจาก ศาสตราจารย์พิเศษ วิชา มหาคุณ คณบดีและผู้อำนวยการหลักสูตรนิติศาสตร์ดุสิตบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต และกรรมการที่ปรึกษาอาวุโส สถาบันระหว่างประเทศว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต เป็นผู้มอบวุฒิบัตรให้กับผู้ผ่านการอบรม จำนวน 16 ท่าน และปัจฉิมคณาหรือการบรรยายพิเศษ และได้รับเกียรติจากผู้ช่วยศาสตราจารย์สมชาย ศุภธาดา ประธานคณะทำงานฯ กล่าวรายงานสรุปผลการจัดโครงการในครั้งนี้

สภาวิชาชีพบัญชีจัดโครงการเปิดบ้านสภาวิชาชีพบัญชี (TFAC Open House) ครั้งที่ 3/2566 ผ่านช่องทาง Online

เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2566 สภาวิชาชีพบัญชีจัดโครงการเปิดบ้านสภาวิชาชีพบัญชี (TFAC Open House) ครั้งที่ 3 ประจำปี 2566

สภาวิชาชีพบัญชีร่วมงาน วันคล้ายวันสถาปนากรมสรรพากร ครบรอบ 108 ปี

เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2566 นายวิจิตร ศิลามงคล นายกสภาวิชาชีพบัญชี พร้อมด้วยนายอนันต์ สิริแสงทักษิณ เลขาธิการ และนางสาวชวนา วิวัฒน์พนชาติ อุปนายก กรรมการ และที่ปรึกษา เข้าร่วมแสดงความยินดี เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันสถาปนากรมสรรพากร ครบรอบ 108 ปี ณ ชั้น 1 อาคารกรมสรรพากร โดยมีนายลวณ แสงสนิท อธิบดีกรมสรรพากร พร้อมด้วยคณะผู้บริหารระดับสูงกรมสรรพากร ให้การต้อนรับเป็นอย่างดี

ภายในงานสภาวิชาชีพบัญชีได้มอบเงินบริจาคสมทบทุน “มูลนิธิรามาริบัติ ในโครงการเพื่อผู้ป่วยยากไร้” เพื่อเป็นการสมทบทุนช่วยเหลือผู้ป่วยยากไร้ที่ไม่สามารถรับภาระค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ให้ได้รับโอกาสเข้าถึงการรักษาพยาบาลที่ดีและมีประสิทธิภาพ โดยมีนายสมศักดิ์ อนันท์วัฒน์ รองอธิบดีกรมสรรพากรเป็นผู้รับมอบ

ผ่านช่องทาง Online ให้แก่สถาบันหรือนิสิตนักศึกษา โดยได้รับเกียรติจากนายวิระเดช เตชะวรินทร์เลิศ ผู้จัดการฝ่ายบริการสมาชิกและกำกับดูแลและผู้ชำนาญการฝ่ายวิชาการด้านมาตรฐานการบัญชี มาเป็นผู้บรรยายในครั้งนี้

โดยมีคณาจารย์และนิสิตนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมรวมทั้งสิ้น 269 คน ประกอบด้วยสถาบันการศึกษาที่เข้าร่วม ดังนี้

- มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เข้าร่วมจำนวน 25 คน
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี เข้าร่วมจำนวน 57 คน
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒิศานนครินทร์ เข้าร่วมจำนวน 65 คน
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจักรพงษ์ภูวนารถ เข้าร่วมจำนวน 20 คน
- มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ เข้าร่วมจำนวน 20 คน
- มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี เข้าร่วมจำนวน 46 คน
- มหาวิทยาลัยรังสิต เข้าร่วมจำนวน 36 คน

เปิดใจ! สภาวิชาชีพบัญชี กรณีบริษัท STARK กับความเชื่อมั่น ในบทบาทและหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2566 สภาวิชาชีพบัญชี นำโดยนายวินิจ ศิลามงคล นายกสภาวิชาชีพบัญชี พร้อมคณะกรรมการ จัดงานแถลงข่าวเปิดตัว สภาวิชาชีพบัญชี กรณีบริษัท STARK กับความเชื่อมั่นในบทบาทและหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ณ อาคารสภาวิชาชีพบัญชี

ตามที่ปรากฏผลการเลือกตั้งนายกสภาวิชาชีพบัญชีและกรรมการ คณะใหม่ของสภาวิชาชีพบัญชี มีความเป็นกังวลต่อคำถามเกี่ยวกับ กรณีบริษัท STARK ที่เข้ามาเป็นอันมาก สภาวิชาชีพบัญชีในฐานะที่มี บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบต่อผู้ทำบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จึงมีความจำเป็นต้องทำความเข้าใจต่อสาธารณชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

นายวินิจ ศิลามงคล กล่าวว่า “ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทั่วไปเป็น สมาชิกอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาวิชาชีพบัญชี ในขณะที่ผู้ทำบัญชี เป็นสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาวิชาชีพบัญชี และกระทรวงพาณิชย์ สำหรับอดีตประธานเจ้าหน้าที่บัญชีและการเงิน ของ STARK นั้น ไม่ได้เป็นผู้ทำบัญชีที่ลงทะเบียนที่อยู่ภายใต้การกำกับ ดูแลของกระทรวงพาณิชย์และสภาวิชาชีพบัญชี แต่อยู่ในฐานะผู้บริหาร ระดับสูงของบริษัทในขณะนั้น

การดำเนินการสืบสวนและลงโทษผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีนั้น ดำเนินการโดยคณะกรรมการจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระจากคณะกรรมการของสภาวิชาชีพบัญชี โดยมี บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบโดยอิสระ หากมีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการ ทำงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี โดยสามารถตั้งคณะทำงานหรือ อนุกรรมการเพื่อสอบสวนกรณีที่มีการร้องเรียน และพิจารณาโทษต่อ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีโดยอิสระ

ทั้งนี้ ผู้สอบบัญชีที่ได้รับอนุญาตให้ทำหน้าที่เป็นผู้สอบบัญชีของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ต้องสังกัดสำนักงานที่สำนักงาน คณะกรรมการหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สำนักงาน ก.ล.ต.) ให้ความเห็นชอบ และมีคุณสมบัติครบถ้วนตามข้อกำหนดของ สำนักงาน ก.ล.ต. ดังนั้น ผู้สอบบัญชีที่มีคุณสมบัติตรวจสอบงบการเงิน ของบริษัทจดทะเบียนได้จึงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของทั้งสำนักงาน ก.ล.ต. และสภาวิชาชีพบัญชี

ต่อกรณี STARK คณะกรรมการจรรยาบรรณของผู้ประกอบ วิชาชีพบัญชีได้รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทำงานของผู้สอบบัญชี แล้ว และอยู่ระหว่างการสอบสวนข้อเท็จจริงโดยทำงานประสานกัน อย่างใกล้ชิดกับสำนักงาน ก.ล.ต. ที่อยู่ระหว่างการสอบสวนข้อเท็จจริง เช่นกัน ซึ่งสภาวิชาชีพบัญชีจะได้เร่งรัดสอบสวนเรื่องดังกล่าว”

นายกสภาวิชาชีพบัญชี กล่าวเพิ่มเติมว่า สภาวิชาชีพบัญชี มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการส่งเสริมสนับสนุน ครอบคลุม การกำหนดมาตรฐานทางวิชาชีพบัญชี อาทิ มาตรฐานการสอบบัญชี มาตรฐานดังกล่าวเป็นมาตรฐานสากลที่ได้รับการยอมรับในระดับ นานาชาติ เป็นมาตรฐานและแนวทางการทำงานที่กำหนดให้ผู้สอบบัญชี ต้องปฏิบัติตาม ทั้งนี้ สภาวิชาชีพบัญชีได้กำหนดมาตรฐานและ มาตรการด้านการควบคุมคุณภาพงานของผู้สอบบัญชีและสำนักงาน ที่ผู้สอบบัญชีสังกัดขึ้นอีกชั้นหนึ่งด้วย ดังนั้น คุณภาพ (Quality) ความไว้ วางใจ (Trust) ความซื่อสัตย์ (Integrity) ความโปร่งใส (Transparency) และความเป็นอิสระ (Independence) จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ที่ผู้ประกอบวิชาชีพและสภาวิชาชีพบัญชียึดถือเสมอมา

สำหรับเรื่องที่เกิดขึ้นกรณี STARK ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้อง เฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ลงทุน อาจตั้งเป็นข้อสังเกตที่สำคัญเพื่อการป้องกันหรือลดความเสี่ยง ในการลงทุนได้ดังนี้

1. การทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในธุรกิจของบริษัทที่จะลงทุน ตลอดจน โครงสร้างของกลุ่มบริษัททั้งในและต่างประเทศ
2. เข้าใจพื้นฐานและที่มา รวมถึงประวัติของผู้ถือหุ้น กรรมการ ผู้บริหาร และที่ปรึกษา
3. ทิศทางและความชัดเจนของการลงทุน และการใช้เงินจากการระดมทุน ในแต่ละครั้ง
4. ความเข้าใจในรายละเอียดของหนังสือชี้ชวนการลงทุน ได้แก่ งบการเงิน และข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่น
5. พื้นฐานของสำนักงานสอบบัญชีและผู้สอบบัญชีที่ได้รับการแต่งตั้ง จากกรรมการและผู้ถือหุ้น

ประเด็นสำคัญข้างต้นถือเป็นส่วนหนึ่งของข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ต้องใส่ใจเพื่อลดความเสี่ยงในการลงทุน ทั้งนี้ นโยบายและการดำเนินการ ของสภาวิชาชีพบัญชีในเชิงป้องกันและติดตาม มีดังนี้

1. ทำงานใกล้ชิดกับหน่วยกำกับดูแล เช่น สำนักงาน ก.ล.ต. และกระทรวง พาณิชย์เพื่อเสริมแนวปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพให้ยึดมาตรฐาน การทำงานและจรรยาบรรณมากขึ้น
2. เผยแพร่รูปแบบและวิธีการปฏิบัติงานเพื่อคุณค่างานที่สูง มีคุณภาพ และจรรยาบรรณที่ดี
3. เน้นย้ำความสำคัญของคุณภาพงานและการทำงานตามมาตรฐาน ที่กำหนด ให้ผู้ประกอบวิชาชีพได้ตระหนักอย่างต่อเนื่อง
4. สื่อสารอย่างใกล้ชิดกับผู้ประกอบการและผู้บริหารที่ต้องให้ความสำคัญ ต่อคุณค่างานสอบบัญชีและผลตอบแทนที่เป็นธรรม
5. มีหน่วยงานเฉพาะเพื่อส่งเสริมและปรับปรุงคุณภาพสำนักงานของ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีและผู้ประกอบวิชาชีพ
6. ทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเพื่อเปิดทางให้ สภาวิชาชีพบัญชีสามารถกำหนดมาตรการเชิงป้องกันและติดตามให้มี ประสิทธิภาพสูงขึ้น

ทั้งนี้ ท่านสามารถรับชมแถลงข่าว เปิดใจ! สภาวิชาชีพบัญชี กรณี บริษัท STARK กับความเชื่อมั่นในบทบาทและหน้าที่ของผู้ประกอบ วิชาชีพบัญชี ได้ที่ <https://fb.me/e/1U0FzFZZ>

พิธีมอบวุฒิบัตรและพิธีปิดหลักสูตร “วุฒิบัตรนักบัญชียุคดิจิทัล” (Certificate of Digital Accountant) รุ่นที่ 2/66

เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2566 สภาวิชาชีพบัญชี โดยคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี ได้จัดพิธีมอบวุฒิบัตรนักบัญชียุคดิจิทัล หลักสูตร “วุฒิบัตรนักบัญชียุคดิจิทัล (Certificate of Digital Accountant) รุ่นที่ 2/66 ณ โรงแรม Grande Centre Point Terminal 21 ภายในงานได้รับเกียรติจาก **นายวินิจ ศิลามงคล** นายกสภาวิชาชีพบัญชี และ **นายพิชิต สีละพันธ์เมธา** อุปนายกและประธานคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี กล่าวแสดงความยินดีกับผู้ได้รับวุฒิบัตรนักบัญชียุคดิจิทัลทั้งสิ้น 22 ท่าน

สภาวิชาชีพบัญชีจัดการแข่งขันกรณีศึกษาทางบัญชี ระดับประเทศ Thailand Accounting Case Competition ครั้งที่ 7 ประจำปี 2566

เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2566 สภาวิชาชีพบัญชี โดย คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี ได้จัดการแข่งขันกรณีศึกษาทางบัญชีระดับประเทศ Thailand Accounting Case Competition ครั้งที่ 7 ประจำปี 2566 ณ ศูนย์อบรมสัมมนา ศาสตราจารย์เกียรติคุณเกษรี ณรงค์เดช ชั้น 6 โดยได้รับเกียรติจาก **นายวินิจ ศิลามงคล** นายกสภาวิชาชีพบัญชี เป็นประธานกล่าวเปิดงาน พร้อมด้วย **รองศาสตราจารย์ ดร.ศิลปพร ศรีจันทเพชร** ประธานคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี คณะกรรมการ และเจ้าหน้าที่สภาวิชาชีพบัญชีร่วมจัดการแข่งขัน

โดยการดำเนินการเพื่อจัดการแข่งขันในครั้งนี้ คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชีได้รับความอนุเคราะห์จาก บริษัท ไมเนอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน) ในการร่วมจัดทำกรณีศึกษาเพื่อใช้ในการแข่งขันครั้งนี้ ทั้งนี้ ผลการแข่งขันมีดังนี้

- รางวัลชนะเลิศ ทีมพายอาร์กำลังสอง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1 ทีม GAIA มหาวิทยาลัยรังสิต
- รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 2 ทีมจุดจุดจุด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 3 ทีม A Banner Day มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 4 ทีม Black Cover มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

สภาวิชาชีพบัญชีเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการบริหารสมาพันธ์สภาวิชาชีพแห่งประเทศไทย

เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2566 **นายวินิจ ศิลามงคล** นายกสภาวิชาชีพบัญชี เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการบริหารสมาพันธ์สภาวิชาชีพแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 107-4/2566 ณ ห้องประชุม **ดร.ทัศนาศู บุญทอง** ชั้น 3 สภาการพยาบาล จังหวัดนนทบุรี

ภายในการประชุมครั้งนี้ได้กล่าวต้อนรับและแสดงความยินดีกับ **นายวินิจ ศิลามงคล** ที่ได้รับเลือกเป็นนายกสภาวิชาชีพบัญชีวาระปี 2566 – 2569 และได้มีการประชุมหารือแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์การดำเนินงานรวมถึงกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาวิชาชีพ โดยมี 11 สภาวิชาชีพเข้าร่วมประชุม ได้แก่ แพทยสภา สภาการพยาบาล ทันตแพทยสภา สภาเภสัชกร สมาคมนิติการแพทย์ สภากายภาพบำบัด สัตวแพทยสภา สภาทนายความ สภาวิศวกร สภาวิชาชีพบัญชี และสภาสถาปนิก

ประกาศผลผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นนายกสภาวิชาชีพบัญชี กรรมการ ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิกสามัญ และประธานคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีของแต่ละด้าน วาระปี 2566 – 2569

เมื่อวันเสาร์ที่ 19 สิงหาคม 2566 สภาวิชาชีพบัญชี ได้มีการจัดการประชุมใหญ่สามัญเพื่อดำเนินการเลือกตั้งนายกสภาวิชาชีพบัญชี กรรมการซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิกสามัญ และประธานคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีของแต่ละด้าน ณ ชั้น 1 ห้อง Ballroom 1-3 ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ โดยในวันดังกล่าวมีสมาชิกที่มีสิทธิเลือกตั้งมาใช้สิทธิเลือกตั้ง จำนวน 5,193 คน บัตรเสีย 159 คน ไม่ประสงค์ลงคะแนน 32 คน ซึ่งคณะกรรมการอำนวยการเลือกตั้งได้ประกาศผลผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นนายกสภาวิชาชีพบัญชี กรรมการสภาวิชาชีพบัญชีและประธานคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีของแต่ละด้าน วาระปี 2566 - 2569 ดังนี้

1. นายวินิจ ศิลามงคล	นายกสภาวิชาชีพบัญชี
2. นายสุเทพ พงษ์พิทักษ์	กรรมการสภาวิชาชีพบัญชี
3. นางสุวิมล กฤตยาเกียรติ	กรรมการสภาวิชาชีพบัญชี
4. นางสาวชวนา วิวัฒน์พนชาติ	กรรมการสภาวิชาชีพบัญชี
5. นายเกรียงไกร บุญเลิศอุทัย	กรรมการสภาวิชาชีพบัญชี
6. นายอนันต์ สิริแสงทักษิณ	กรรมการสภาวิชาชีพบัญชี
7. นายพิชิต ลิลล์พันธ์เมธา	ประธานคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี
8. นายชาญชัย ชัยประสิทธิ์	ประธานคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการสอบบัญชี
9. นางสาวนารถรัตน์ ศรีวรรณวิทย์	ประธานคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการบัญชีบริหาร
10. นางวารุณี สุขิตवास	ประธานคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการวางระบบบัญชี
11. นางสุนิณี กาญจนวนิชย์	ประธานคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการบัญชีภาษีอากร
12. นายศิลปพร ศรีจันเพชร	ประธานคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี

สำหรับผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นนายกสภาวิชาชีพบัญชี กรรมการสภาวิชาชีพบัญชี และประธานคณะกรรมการของแต่ละด้านครั้งนี้ มีวาระการดำรงตำแหน่ง 3 ปี ตั้งแต่วันที่ 22 สิงหาคม 2566 เป็นต้นไป ทั้งนี้ สามารถดูรายชื่อและรายละเอียดผลคะแนนได้ที่ www.tfac.or.th หรือ www.election2023.tfac.or.th

ท่านสามารถอ่านข่าวได้ในรูปแบบ PDF ได้ที่
<https://www.tfac.or.th/upload/9414/mVcq7qf6zE.pdf>
 ประกาศคณะกรรมการอำนวยการเลือกตั้ง ที่ 5 /2566 เรื่อง ผลการนับคะแนนเสียงเลือกตั้ง
 ได้ที่ <https://www.tfac.or.th/upload/9414/xRCX79mBu4.pdf>
 ประกาศคณะกรรมการอำนวยการเลือกตั้ง ที่ 6/2566 เรื่อง ประกาศผลผู้ได้รับเลือกตั้งตำแหน่งนายกสภาวิชาชีพบัญชี กรรมการซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิกสามัญ และประธานคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีของแต่ละด้านของสภาวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2566 ได้ที่ <https://www.tfac.or.th/upload/9414/5V2eaU1A8.pdf>

Exclusive Talk with the TFAC President

สภาวิชาชีพบัญชีจะ “เปลี่ยน” ไปอย่างไร ได้ร่วมบริหารฉบับ นายวินิจ ศีลามงคล

นายวินิจ ศีลามงคล

นายกสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์
วาระปี 2566 - 2569

☔ อย่างที่ทุกท่านทราบดีว่าสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ (สภาวิชาชีพบัญชี) เป็นองค์กรตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 มีบทบาทสำคัญในฐานะองค์กรวิชาชีพบัญชีของประเทศไทย ที่ได้รับการยอมรับจากองค์กรที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อมุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีให้มีความก้าวหน้าทัดเทียมระดับสากล ควบคู่ไปกับการเป็นองค์กรวิชาชีพ ที่มีการบริหารจัดการที่ดีภายใต้หลักธรรมาภิบาล

และเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2566 ที่ผ่านมา สภาวิชาชีพบัญชี ได้มีการจัดการประชุมใหญ่สามัญเพื่อดำเนินการเลือกตั้งนายกสภาวิชาชีพบัญชี กรรมการซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิกสามัญ และประธานคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีของแต่ละด้าน ที่ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ซึ่งมีสมาชิกที่มีสิทธิเลือกตั้งมาใช้สิทธิเลือกตั้ง จำนวนกว่า 5,000 คน และผลการเลือกตั้ง นายวินิจ ศีลามงคล ได้รับเลือกให้เป็นนายกสภาวิชาชีพบัญชี

TFAC Newsletter ฉบับพิเศษนี้ ได้รับเกียรติจากนายวินิจ ศีลามงคล นายกสภาวิชาชีพบัญชีวาระปัจจุบัน มาร่วมพูดคุยเปิดใจถึงความมุ่งมั่นและความตั้งใจที่จะนำวิชาชีพบัญชีให้ก้าวหน้าในยุคที่เทคโนโลยีและกฎหมายต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

☔ Interview Issues

ทำความรู้จัก นายวินิจ ศีลามงคล นายกสภาวิชาชีพบัญชี

ผมเรียนจบปริญญาตรี ด้านบัญชีจากคณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชี ด้านกฎหมายจากคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และปริญญาโทด้านการตลาด จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เช่นกัน ภายหลังจากเรียนจบได้มีโอกาสเข้าไปทำงานกับ บริษัท สำนักงาน เอสจีวี - ณ ใจกลาง จำกัด โดยอาจารย์ยุกต์ ณ ใจกลางเป็นเจ้าของ และเป็นสำนักงานสอบบัญชีของคนไทยที่เป็นที่นิยมและมีชื่อเสียงในขณะนั้น จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่ผมได้เข้าสู่เส้นทางสายวิชาชีพบัญชี

เส้นทางวิชาชีพบัญชี

“โดยธรรมชาติของงานด้านบัญชี เราเข้าไปทำงาน เราไม่ควรรู้เพียงแค่เรื่องงานด้านบัญชีอย่างเดียว เราต้องตั้งคำถามในเรื่องการบริหารความเสี่ยง การบริหารจัดการ การผลิต การบริหารบุคคล และเรื่องงบการเงิน”

ผมได้มีโอกาสทำงานสอบบัญชีและยังมีประสบการณ์ ได้รับโอกาสทำงานด้านอื่น ๆ คือ ด้านการปรึกษาด้านภาษี ด้านกฎหมาย ด้านบริหารธุรกิจ การบริหารงานบุคคล รวมไปถึง การศึกษาเรื่องการแปรรูปของรัฐวิสาหกิจ และการประเมินผล รัฐวิสาหกิจ การทำงานที่กล่าวมานี้ ส่งผลให้ผมได้ร่วมทำงาน กับผู้ประกอบการอื่นที่อยู่สำนักงานเดียวกันซึ่งนับว่าเป็น แนวทางการทำงานที่ไม่มีเพียงแค่ประสบการณ์ด้านบัญชี เท่านั้น แต่ยังรวมถึงได้ฝึกทักษะและสะสมประสบการณ์ ด้านการบริหารจัดการคู่ขนานอีกด้วย จึงเป็นเบ้าหล่อหลอมอันดี ที่ผมได้เก็บเกี่ยวมาก่อนจะเกษียณ อย่างไรก็ตาม โดยธรรมชาติ ของงานด้านวิชาชีพบัญชี การที่เราเข้าไปทำงาน เราไม่ควรรู้ เพียงแค่งานด้านบัญชีเพียงอย่างเดียว เราควรมีการตั้งคำถาม เกี่ยวกับเรื่องการบริหารความเสี่ยง เรื่องการบริหารจัดการ การผลิต การบริหารบุคคล และเรื่องงบการเงินด้วยครับ และเป็นผล ให้ผมมีโอกาสใช้ความรู้ความสามารถในการดำรงตำแหน่งเป็น CEO ของกลุ่มสำนักงาน KPMG ในประเทศไทย กว่า 4 ปี จนเกษียณอายุ

ด้วยความที่ผมอยู่ในแวดวงวิชาชีพบัญชีมานาน ทำให้ ได้เห็นมุมมองที่กว้างขวางของการทำงานในวิชาชีพนี้เป็นอย่างดี ซึ่งมีทั้งข้อดี ข้อเสีย และต้องยอมรับว่าสำนักงานบัญชีและผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ยังมีช่องว่างระหว่างกันอย่างมาก เพราะ สำนักงานบัญชีที่มีขนาดใหญ่ มีมาตรฐานในการทำงาน มีลูกค้า มากมายทั้งจากบริษัทข้ามชาติทั้งบริษัทภายในประเทศ แต่ที่หน้าเห็นใจ คือ ผู้ประกอบการสำนักงานบัญชีขนาดกลาง และขนาดเล็ก ที่อาจจะไม่มีโอกาสมากเท่ากับสำนักงานบัญชี ขนาดใหญ่ ซึ่งเราจะสามารถช่วยพวกเขาเหล่านั้นได้อย่างไร เพื่อให้มีโอกาสและศักยภาพทัดเทียมสำนักงานบัญชีขนาดใหญ่ นับว่าเป็นเรื่องที่มีความท้าทายอย่างมาก และเมื่อผมได้มีโอกาส เข้ามาทำหน้าที่ตรงนี้ ก็คิดเสมอว่าเราควรจะค้นหาโอกาสที่ดีหรือ สิ่งที่เป็นประโยชน์กลับสู่สังคมและวิชาชีพอย่างไรได้บ้าง

จุดเปลี่ยนสำคัญ

ในการตัดสินใจลงสมัครเลือกตั้งเป็นนายกสภาวิชาชีพบัญชี

ก่อนที่จะมีการชักชวนให้ผมลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายก สภาวิชาชีพบัญชี ผมได้มีโอกาสเป็นประธานคณะกรรมการวิชาชีพบัญชี ด้านการสอบบัญชี ในวาระปี 2563 - 2566 และก่อนหน้านั้นในสมัย ที่สภาวิชาชีพบัญชียังคงเป็นสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาต แห่งประเทศไทย ผมก็ได้มีโอกาสเป็นคณะกรรมการเกี่ยวกับการออก ข้อสอบเพื่อทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต แต่ในระยะนั้นไม่ได้ทำเต็มตัวเหมือนตอนที่ประธานคณะกรรมการ วิชาชีพบัญชีด้านการสอบบัญชี เมื่อเราได้มีโอกาสเข้ามาทำงานอย่างเต็มตัวแล้ว จึงเห็นว่ามันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อวิชาชีพบัญชีจริง ๆ และได้เห็นมุมมอง ที่กว้างขึ้น คือ ไม่กระจุกตัวเพียงแค่งานด้านสอบบัญชี ในขณะเดียวกัน คณะกรรมการที่เคยร่วมงานได้มีการหารือพูดคุยกันและทุกคนเห็นถึง ศักยภาพในตัวผม ที่จะสามารถไปเป็นผู้นำสภาวิชาชีพบัญชีได้ เพราะผมเอง ก็ทำงานอยู่ในวิชาชีพนี้มาโดยตลอด มากเพียงพอที่จะมองภาพได้กว้าง มากกว่า และรับรู้ว่าประเด็นปัญหาเกิดที่จุดใดบ้าง และควรจะหาแนวทาง แก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไร รวมไปถึงการพิจารณาว่าการทำงานในเรื่องนั้น ๆ ควรขอความร่วมมือกับใครหรือหน่วยงานใด เพราะฉะนั้นสถานการณ์ มันเอื้ออำนวยมาก ในการที่จะผลักดันให้คนที่อยู่ในวิชาชีพนี้เข้ามา บริหารงานและทำหน้าที่ตรงนี้อย่างจริงจัง ผมจึงตัดสินใจที่จะเข้ามา เป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนสภาวิชาชีพบัญชี เพื่อให้องค์กรวิชาชีพบัญชี ของเราเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องและพร้อมที่จะเข้าใจวิชาชีพบัญชี อย่างแท้จริง และไม่เพียงแต่ตอบแทนและพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี เท่านั้น ผมอยากจะทำงานเพื่อตอบแทนคืนกลับสู่สังคมอีกด้วย นี่จึงเป็น แรงผลักดันที่ทำให้ผมลงสมัครเลือกตั้งเพื่อเป็นนายกสภาวิชาชีพบัญชี ในครั้งนี้ครับ

มุ่งมั่น ตั้งใจ เพื่อวิชาชีพบัญชี

ผมต้องการทำงานเพื่อพัฒนาวิชาชีพบัญชีแต่อย่างไรก็ตาม คงไม่ใช่เรื่องง่าย และไม่ใช่เรื่องที่จะแก้ไขได้เองโดยอัตโนมัติ จึงต้องมาคิดว่า แท้จริงแล้ว นโยบายของเราคืออะไร ซึ่งผมได้มีการพูดคุยหารือและวางแผน กับผู้ที่เกี่ยวข้องกันอย่างชัดเจน ช่วยกันคิดช่วยกันทำ เพื่อให้ทุกอย่าง สามารถเป็นไปได้ เพราะเราเชื่อว่านโยบายที่เราได้กำหนดขึ้นมานั้น จะเป็น ประโยชน์ต่อผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีและสภาวิชาชีพบัญชี และด้วยความ ที่เราอยู่ในวิชาชีพบัญชีมานาน กรรมการหลายท่านก็ทำงานกับสภาวิชาชีพบัญชี ตั้งแต่แรกเริ่มจนบางท่านก็ใกล้จะเกษียณแล้ว ผมจึงมองว่าคนที่จะมา พัฒนาจุดนี้ ต้องเป็นคนของวิชาชีพบัญชีและเข้าใจวิชาชีพบัญชีอย่างแท้จริง เพราะฉะนั้นจึงเป็นสิ่งที่เราคาดหวังว่าเมื่อมีโอกาสเข้ามาบริหารงานตรงนี้ การวางแผนและการกำหนดนโยบาย เราจะต้องทำให้เกิดขึ้นจริงให้ได้ เพราะหากทำไม่ได้คงเป็นอะไรที่น่าเสียดายมากครับ

วาระ-นโยบายที่จะถูกผลักดัน

ภายใต้การบริหารของนายวินิจ

ข้อแรกเลย คือ ผมต้องการเปลี่ยนภาพลักษณ์สภาวิชาชีพบัญชี ต้องการเห็นสภาวิชาชีพบัญชี Contribution ให้กับสังคมมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพราะขณะนี้เรามีสมาชิกเกือบ 100,000 คน มีสาขาทั่วประเทศ 13 สาขา แต่ถึงเวลาเลือกตั้งมีสมาชิกรวมมาใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ถึง 5% จึงต้องกลับมาหาสาเหตุว่าเป็นเพราะอะไร และผมมองว่าถึงเวลาแล้วที่เราจะเปลี่ยนให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมกับสภาวิชาชีพบัญชีเพิ่มมากขึ้น อำนวยความสะดวกโดยการเพิ่มช่องทางให้สมาชิกสามารถมาใช้สิทธิเลือกตั้งกันได้อย่างทั่วถึง และนำระบบเทคโนโลยีมาใช้พัฒนากระบวนการทำงานให้มากยิ่งขึ้น

อีกเรื่อง คือ มีการกำหนดในพระราชบัญญัติว่าในฐานะสภาวิชาชีพบัญชี ควรอยู่ในวิสัยที่ต้องจัดสวัสดิการสิทธิประโยชน์ให้กับสมาชิก ตัวอย่างเช่น การจัดตั้งกองทุน หรือการจัดตั้งสหกรณ์ ซึ่งเราจะไปศึกษาดูว่ามีอะไรที่จะทำประโยชน์ให้สมาชิกได้บ้างตามสมควร ไม่ใช่มีหน้าที่แค่เผยแพร่มาตรฐานการบัญชีเพียงอย่างเดียว เพราะเรื่องการออกหรือเผยแพร่มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีเป็นหน้าที่พื้นฐานที่กำหนดในพระราชบัญญัติอยู่แล้ว แต่สิ่งที่สำคัญคือเราจะดูแลและพัฒนาสมาชิกอย่างไรให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

เป้าหมายของสภาวิชาชีพบัญชี

**“สภาวิชาชีพบัญชีต้องเป็นองค์กรต้นแบบ
ในเรื่องเทคโนโลยีการบัญชี เทคโนโลยีการสื่อสารข้อมูล
เทคโนโลยีของการเป็นบรรษัทภิบาลที่ดี
และการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน”**

ผมรู้ว่าประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาคืออะไร แต่ผมคิดว่าเราจะไปจมปรักอยู่กับประวัติศาสตร์ไม่ได้ เราต้องมองอนาคตข้างหน้าว่ามีการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีไปถึงขั้นไหนแล้ว กระบวนการทำงานของสภาวิชาชีพบัญชีจะต้องเปลี่ยนแปลงไปให้ทันยุคดิจิทัลมากขึ้น ซึ่งจะต้องมาพิจารณาว่าทำอย่างไร กระบวนการทำงานทุกอย่างของสภาวิชาชีพบัญชีจะสะดวก รวดเร็ว ทันสมัยขึ้น หรือแม้กระทั่ง Touch Point การให้บริการ รวมไปถึงการเข้าถึงสภาวิชาชีพบัญชีผ่านรูปแบบต่าง ๆ ผู้ที่มาติดต่อต้องได้รับความรู้สึก Friendly และ Comfortably สัมผัสได้ถึงความเป็นองค์กรต้นแบบ และที่สำคัญมีความภาคภูมิใจในการเป็นสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชี และเป็นที่ยอมรับในด้านการบริหารงานโดยใช้เทคโนโลยี ซึ่งเราจะพยายามให้สภาวิชาชีพบัญชีไปถึงขั้นนั้นให้ได้

**และที่สำคัญ Core Value คุณค่าขององค์กร
ต้องชัดเจน ซึ่งภายใต้การบริหารของผม
จะยึดมั่น 5 คำ คือ “Quality Trust Integrity
Transparency Independence”**

- 1 **Quality** คุณภาพของงาน งานที่ทำงานจะต้องมีคุณภาพ ทั้งภายในและภายนอก
 - 2 **Trust** ความเชื่อมั่น ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้องค์กร เราได้รับความสนใจ ได้รับความไว้วางใจต่อสาธารณชน ว่าสภาวิชาชีพบัญชีเป็นองค์กรที่มีบรรษัทภิบาลและเป็นองค์กรโปร่งใส
 - 3 **Integrity** ความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงาน
 - 4 **Transparency** ความโปร่งใส
 - 5 **Independence** ความเป็นอิสระในการทำงาน
- เป็น 5 คำที่ควรยึดมั่น เพื่อให้เอื้อประโยชน์สมาชิก
ต่อสังคม เศรษฐกิจ และประเทศชาติครับ**

และอีกเรื่องที่ผมอยากผลักดันให้เกิดขึ้น คือ Mobile Application ที่สมาชิกเข้าไป Access ข้อมูลได้ทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นการสมัครสมาชิก การลงทะเบียนเพื่ออบรมสัมมนา การแจ้งชั่วโมงการพัฒนาความรู้ (CPD) หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าไปดำเนินการใน Application ได้โดยตรง และในอนาคตผมอยากผลักดันเรื่องของ Chat Bot ที่สามารถให้สมาชิกตอบโต้สอบถามข้อมูลต่าง ๆ กับสภาวิชาชีพบัญชีได้อย่างรวดเร็ว

ความรู้สึกลหลังจาก

ประกาศผลการเลือกตั้งออกมาอย่างเป็นทางการ

หลังจากที่ได้รับตำแหน่งแล้วผมรู้สึกยินดีมากครับ และขอขอบคุณที่สมาชิกไว้วางใจให้มาทำหน้าที่ในครั้งนี้ เมื่อได้รับโอกาสแล้วผมมีความตั้งใจอย่างเต็มที่ ที่จะส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือสมาชิก ให้ได้รับสิทธิประโยชน์ อำนวยความสะดวกและพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาชีพให้แก่สมาชิกให้ได้มากที่สุด

**“เราจะทำงานตามความตั้งใจและนโยบาย
ที่เคยพูดไว้ เราวางนโยบายชัดเจนมาก
และจะบริหารงานโดยคำนึงถึงสมาชิกเป็นหลัก
ไม่ใช่ตัวเราเป็นศูนย์กลาง เพราะสมาชิกต้องเป็น
ศูนย์กลางในการรับบริการจากเรา”**

สาร จากคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี วาระปี 2566 - 2569

ตามที่คณะกรรมการอำนวยการเลือกตั้ง สภาวิชาชีพบัญชี ได้ประกาศผล ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นนายกสภาวิชาชีพบัญชีกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีและประธานคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีของแต่ละด้าน วาระปี 2566 - 2569 เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2566 ที่ผ่านมานั้น TFAC Newsletter ฉบับพิเศษนี้ จึงขอนำส่งสารสั้น ๆ ของคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีแต่ละท่านที่สื่อถึงความรู้สึกหลังจากที่ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดแนวทางของวิชาชีพบัญชี และความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะนำพาวิชาชีพบัญชีให้ก้าวไกลยิ่งขึ้น โดยยึดหลักการบริหาร 5 คำคือ **“Quality Trust Integrity Transparency Independence”** เพื่อให้เอื้อประโยชน์ต่อสังคม เศรษฐกิจ และการพัฒนาประเทศ

QUALITY TRUST
TRANSPARENCY
INTEGRITY
INDEPENDENCE

นายวินิจ ศิลามงคล

นายกสภาวิชาชีพบัญชี

“ผมรู้สึกยินดีและขอขอบคุณสมาชิกทุกท่านที่ได้ให้ออกาสมและ
ทีมงานเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาและขับเคลื่อนสภาวิชาชีพบัญชี
เราพร้อมมุ่งมั่นอย่างเต็มที่ที่จะดำเนินงานตามนโยบายที่ได้วางไว้
เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสมาชิก สังคม เศรษฐกิจ
และประเทศชาติ”

รศ. ดร.ชอุษา คุณพนิชกิจ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ทางด้านบัญชี

“ยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้รับเกียรติ
ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนา
วิชาชีพบัญชี และบริหาร
สภาวิชาชีพบัญชี
จะทำหน้าที่ด้วยใจ
และเต็มความสามารถค่ะ”

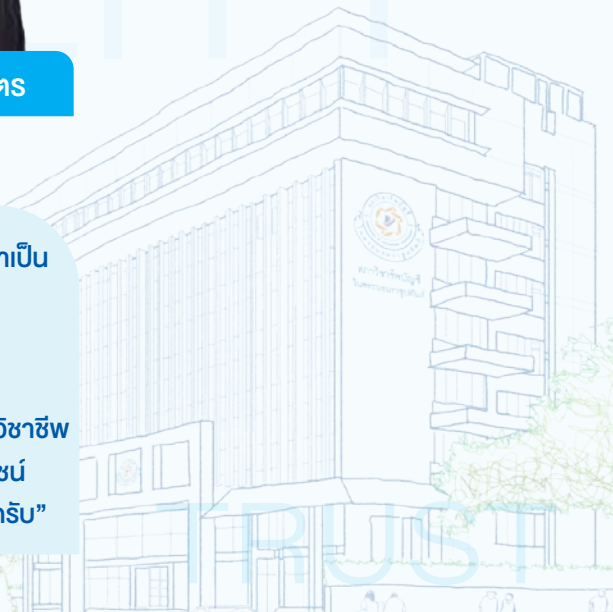

ศ. ดร.สรน รัตนไพจิตร

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ทางด้านกฎหมาย

“ผมรู้สึกประทับใจที่ได้เข้ามาเป็น
ส่วนหนึ่งในการบริหาร
สภาวิชาชีพบัญชีชุดนี้
และขอให้ความมั่นใจว่า
จะทำหน้าที่ให้ดีที่สุด เยี่ยมผู้มีวิชาชีพ
ในระดับสากล เพื่อประโยชน์
แก่สมาชิกทั้งปวง ขอขอบคุณครับ”

QUALITY TRUST
INTEGRITY
TRANSPARENCY
INDEPENDENCE

นายพิชิต ลีละพันธ์มธธา

อุปนายก และประธานคณะกรรมการ
วิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี

“ภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่ง
ในการขับเคลื่อนและพัฒนา
วิชาชีพบัญชี พร้อมต่อยอด
ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ
ในการยกระดับนักบัญชี เสริมสร้าง
ด้านเทคโนโลยี เพิ่มคุณค่า
และเป็นคู่คิดให้องค์กรและชุมชน”

นายชาญชัย ชัยประสิทธิ์

อุปนายกและประธานคณะกรรมการ
วิชาชีพบัญชีด้านการสอบบัญชี

“ผมรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับ
ความไว้วางใจให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่ง
ของคณะกรรมการวิชาชีพบัญชี
ด้านการสอบบัญชีในการพัฒนา
และยกระดับความน่าเชื่อถือของ
วิชาชีพสอบบัญชีในประเทศไทย
ให้เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ
ยิ่งขึ้น ซึ่งผมพร้อมที่จะส่งเสริม
และผลักดันนโยบายต่าง ๆ อันเป็น
ประโยชน์ต่อวิชาชีพสอบบัญชี
และสังคมโดยรวมต่อไปในอนาคต”

นางสาวณารัตน์ ศรีวรรณวิทย์

ประธานคณะกรรมการวิชาชีพบัญชี
ด้านการบัญชีบริหาร

“ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้โอกาส
ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่ง
ในการผลักดันสภาวิชาชีพบัญชี
ให้ก้าวเข้าสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้
ทีมงานบัญชีบริหาร มีความตั้งใจ
และมุ่งมั่นที่จะตอบโจทย์สมาชิก
โดยเฉพาะเรื่องการพัฒนาความรู้
ความสามารถของนักบัญชีบริหาร
ให้มีความพร้อมรอบด้าน รอบรู้
และมุ่งสู่ระดับสากลให้ได้ค่ะ”

นางวารุณี ปริदानนท์

ประธานคณะกรรมการวิชาชีพบัญชี
ด้านการวางระบบบัญชี

“รู้สึกดีใจและภูมิใจมาก ที่ได้เข้ามา
เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาและ
ปรับปรุงวิชาชีพบัญชี
ให้มีการเปลี่ยนแปลง ก้าวทันต่อเหตุการณ์
ในสังคมและเศรษฐกิจ ตลอดจน
ทำให้ทุกคนเข้าใจ และเชื่อมั่น
ต่อบทบาทของผู้อยู่ในวิชาชีพนี้”

นางสุนนิตี กาญจนอนันชัย

ประธานคณะกรรมการวิชาชีพบัญชี
ด้านการบัญชีภาษีอากร

“ขอส่งเสริมและพัฒนา
วิชาชีพบัญชีด้านการบัญชีภาษีอากร
ไปสู่วิชาชีพที่มีความยั่งยืน
นักบัญชีภาษีอากรต้องเป็น
ผู้มีความรู้ ความสามารถ
และจรรยาบรรณที่ดี”

รศ. ดร. ศิลปพร ศรีจันเพชร

ประธานคณะกรรมการวิชาชีพบัญชี
ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี

“รู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่สมาชิก
ให้ความไว้วางใจให้ทำหน้าที่
ประธานคณะกรรมการวิชาชีพบัญชี
ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี
ผมมีความมุ่งมั่นที่จะผลักดัน
ให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย
ที่กำหนดไว้ตลอดวาระ 2566 - 2569”

นายสุพจน์ ชิตเกษรพงศ์

ประธานคณะกรรมการจรรยาบรรณ

“หลักการพื้นฐานจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเป็นรากฐานสำคัญต่อความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ผมมีความภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งของสภาวิชาชีพบัญชีที่มีหน้าที่ในการธำรงรักษาหลักการนี้ไว้”

รศ. ดร.เกรียงไกร บุญเลิศสุกัญญา

กรรมการและพัฒนานาวิชาชีพบัญชี

“ผมมั่นใจว่าทุกท่านรู้สึกที่เราช่างโชคดีที่มีสภาวิชาชีพบัญชีเป็นเสมือนบ้านหลังที่สอง ขอบคุณที่ไว้วางใจให้เป็นส่วนหนึ่งในการบริหารสภาวิชาชีพบัญชี และสัญญาว่าจะสานต่อ และพัฒนานาวิชาชีพบัญชีให้ก้าวหน้าและสมาชิกมีความสุข”

นางสุวิมล กตยาเกียรติ

กรรมการและนายทะเบียน

“รู้สึกดีใจมากที่ได้เป็นกรรมการในตำแหน่งนายทะเบียนอีกวาระหนึ่งของอบคุนสมาชิกทุกท่านที่ไว้วางใจเลือกทีม 2 ยกทีม ดิฉันจะตั้งใจทำงานให้บรรลุนโยบายที่เคยให้ไว้ “เสริมสร้าง ความสุข วิชาชีพ””

นางสาวชวนา วิวัฒน์พนชาติ

อุปนายก กรรมการ และเหรียญก

“ขอขอบคุณในความไว้วางใจจากสมาชิกที่เลือกทีม 2 และให้โอกาสดิฉันเข้ามาทำงาน เพื่อวิชาชีพบัญชีที่รักของเราอีกครั้งหนึ่ง ดิฉันจะมุ่งมั่นทำงานในฐานะอุปนายกและเหรียญกขับเคลื่อนสภาวิชาชีพบัญชีตามนโยบายหลักของทีมและของดิฉันที่ได้นำเสนอไว้ว่า “สนับสนุน ส่งเสริม และช่วยเหลือสมาชิก อย่างโปร่งใส คุ้มค่า และทั่วถึง” ”

นายสุเทพ วงษ์พิทักษ์

กรรมการและประชาสัมพันธ์

“รู้สึกเป็นเกียรติและมีความยินดีที่มีโอกาสได้รับใช้สมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีซึ่งจะขอนำความรู้ความสามารถมาปฏิบัติหน้าที่ขับเคลื่อนงานด้านประชาสัมพันธ์ไปสู่ความเป็นยุคใหม่ที่ทันสมัยยิ่งขึ้นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อวิชาชีพบัญชี”

นายอนันต์ สิริแสงทักษิณ

กรรมการและเลขาธิการ

“ผมมีความยินดีอย่างยิ่งที่ได้ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีในการพัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทุกภาคส่วน”

“นานาสาระว่าด้วย “คุณภาพ” จากหลักพื้นฐานสู่การปฏิบัติ”

01 “คุณภาพ” คำสั้น ๆ แต่ความหมายไม่ธรรมดา

เมื่อมีเหตุการณ์ความเสียหายหรือมีความเสียหายเกิดขึ้น เรามักได้อ่านหรือได้ยินว่าสาเหตุหลักหนึ่งมาจากเรื่องของ “คุณภาพ” ซึ่งเหมือนจะชัดเจนแต่ก็ไม่ชัดเจนเพียงพอที่จะเป็นข้อมูลในการจัดการกับประเด็นเพื่อลดผลกระทบและป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำแล้วซ้ำอีก ทั้งนี้ เนื่องจากคำว่า

“คุณภาพ” ไม่ได้มีความหมายในรูปแบบที่เป็นมาตรฐานหรือข้อกำหนดที่ชัดเจนและคงที่ ไม่ว่าจะเป็บริษัทใด (Absolute Meaning) แต่จะมีความหมายที่อิงกับบริบทและวัตถุประสงค์ของเรื่องนั้น ๆ ร่วมกับการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ชี้วัดที่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในเรื่องดังกล่าว (Relative Meaning) เช่น ความหมายของคำว่า “คุณภาพ” ของเสื้อผ้าที่ใช้ในโรงงาน จะเน้นที่ “ความคงทนและความปลอดภัย” ทำให้มีการใช้วัสดุที่ทนทานและการตัดเย็บที่ไม่รุ่มร่ามและฝีเย็บที่ถี่และแน่นหนา ในขณะที่ “คุณภาพ” ของเสื้อผ้าเพื่อให้เช่าสำหรับงานรื่นเริงหรืองานแต่งงาน จะเน้นที่ “ความสวยงาม แก้ปรับเปลี่ยนแปลงหรือขนาดได้ง่ายโดยไม่ทำให้ผ้ามีตำหนิ ทนทานเพียงระดับที่ไม่ทำให้บริการระหว่างสวมใส่ในแต่ละครั้ง” ดังนั้น คำว่า “คุณภาพ” ของวิชาชีพบัญชีย่อมต้องมีความหมายในรายละเอียดที่ต่างกันตามบทบาทและประเภทของวิชาชีพบัญชี

โดยทั่วไปเกณฑ์ชี้วัดคุณภาพที่มีความสำคัญกับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในทุกบทบาทจะไม่ต่างกัน ไม่ว่าจะเป็เกณฑ์สำหรับผู้บริหารด้านบัญชีการเงิน ผู้ทำบัญชี นักวางระบบบัญชี นักบัญชีบริหาร นักบัญชีภาษีอากร อาจารย์และบุคลากรศึกษาด้านบัญชี ที่ปรึกษาทางวิชาชีพบัญชี

ดร.เมาวลักษณ์ ชาติบัญญัติ

ผู้สอบบัญชี ผู้ตรวจสอบภายใน หรือผู้มีหน้าที่กำกับดูแล หรืออื่น ๆ เช่น ความรู้ความสามารถที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน รวมถึงความรอบรู้ในธุรกิจ ความโปร่งใส ความเที่ยงธรรม และไม่อคติ ความเป็นอิสระทั้งทางจิตใจและเชิงประจักษ์รวมถึงการไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนในการตัดสินใจและการปฏิบัติงาน ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบในผลของงาน รวมถึงผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การรักษาความลับ ตลอดถึงการมีพฤติกรรมทางวิชาชีพที่เป็นไปตามความคาดหวังของสาธารณะ ซึ่งตัวอย่างพฤติกรรมดังกล่าว ได้แก่ การมีความเคารพในตนเองและผู้อื่น แต่จะมีเกณฑ์ชี้วัดคุณภาพบางส่วนที่มีระดับความสำคัญอย่างยิ่งยวดกับบางบทบาท เช่น ความเป็นอิสระที่เป็นพื้นฐานสำคัญของการเป็นผู้ตรวจสอบภายใน ผู้สอบบัญชี และผู้ทำหน้าที่กำกับดูแล

ในการดำรงตนและสามารถส่งมอบงานที่มีคุณภาพตามที่คาดหวังได้ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจึงต้องเริ่มจาก (1) การรู้อย่างถ่องแท้ถึงความหมายของคำว่า “คุณภาพ” ในบริบท บทบาท และวัตถุประสงค์ของงานวิชาชีพของตน ตลอดถึงความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากนั้นจึง (2) ระบุและประเมิน “อุปสรรค” ที่จะทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานเพื่อให้ได้คุณภาพตามที่ต้องการ เช่น ความคุ้นเคยหรือเกรงใจอาจทำให้ขาดความเที่ยงธรรมหรือขาดความเอาใจใส่และสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ การถูกข่มขู่ให้หวาดกลัวทำให้ไม่กล้าทำในเรื่องที่ถูกต้อง สุดท้ายเป็น (3) การวิเคราะห์และระบุมাত্রการป้องกันและจัดการกับอุปสรรคเหล่านั้น ซึ่งแนวทางข้างต้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ไม่เฉพาะกับการระบุวัตถุประสงค์และความเสี่ยงด้านคุณภาพของกิจกรรมต่าง ๆ ในสำนักงานและงานให้บริการวิชาชีพบัญชี เช่น การตอบรับลูกค้าและงานเท่านั้น แต่รวมถึงสามารถใช้ประกอบการพิจารณาในการเลือกสมัครงานและตอบตกลงเข้าทำงานด้วย

02 คำว่า “คุณภาพ” เป็นคุณภาพของใครกัน

ทุกวันนี้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไม่ว่าจะเป็นผู้ทำบัญชี นักบัญชี CFO ผู้สอบบัญชี นักวางระบบบัญชี คงจะสงสัยกันว่าเหตุใดคำตอบของคำถามที่ถามว่า คำว่า “คุณภาพ” เป็นคุณภาพของใครกัน จึงมีคำตอบที่แตกต่างกันหลากหลายไปตามระดับ

นางสุวิมล กุลสาเลศ

ของความมีจรรยาบรรณของแต่ละบุคคล อะไรเป็นสาเหตุที่แท้จริงที่ทำให้คำตอบที่แสดงถึงควมมีคุณภาพแบบมืออาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจึงไม่เหมือนกัน

อะไรเป็นสาเหตุที่แท้จริงที่ทำให้ CFO บางรายกล่าวว่า จำเป็นต้องตกแต่งตัวเลขของงบการเงินให้มีกำไรเกินจริง เพราะเจ้านายสั่งตนเองเสียใจมากที่ทำให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยเสียหายหนัก เนื่องจากเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

อะไรเป็นสาเหตุที่แท้จริงที่ทำให้ผู้ทำบัญชีบางรายกล่าวว่า จำเป็นต้องใช้นโยบายลงบัญชีแบบหลบเลี่ยงภาษี เพราะเจ้านายสั่ง มิฉะนั้นตนเองก็อยู่ในองค์กรนี้ไม่ได้

อะไรเป็นสาเหตุที่แท้จริงที่ทำให้นักวางระบบบัญชีบางรายกล่าวว่า จำเป็นต้องสร้างระบบบัญชีให้กับกิจการของแก๊งคอลเซ็นเตอร์ หลอกหลวงประชาชน เนื่องจากเจ้านายสั่ง ตนเองกลุ่มใจมากเพราะไม่ต้องการทำร้ายประชาชนให้สูญเสียเงิน

ทุกวันนี้ CFO บางราย ผู้ทำบัญชีบางราย นักวางระบบบัญชีบางราย ปฏิบัติหน้าที่ก็เพียงเพื่อความอยู่รอดของตนเองเท่านั้น หรือคำตอบของทุกคำถามมาลงที่ความเป็นมืออาชีพและจรรยาบรรณได้จิตใจจางลงจนแทบเหือดหายไป **คุณภาพที่ควรมีเพื่อองค์กร เพื่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อสังคม เพื่อประชาชนส่วนรวม เพื่อการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อความยั่งยืนถาวร กลับกลายเป็นความไร้จริยธรรม ไร้จรรยาบรรณไร้คุณภาพ** จึงถึงเวลาแล้วที่พวกเราต้องฟื้นฟู สร้างใหม่ และยกระดับคุณภาพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีขึ้นมาอย่างจริงจัง ก่อนที่จะหายไป

03 คุณภาพคือความยั่งยืนของสำนักงานบัญชี

สำนักงานบัญชีส่วนหนึ่งมักจะเริ่มธุรกิจและพยายามหาลูกค้าด้วยกลยุทธ์การตัดราคาเพื่อให้ได้มาซึ่งลูกค้า ราคาต่ำสุดที่เคยเห็น คือราคาเดือนละ 500 บาท ก็ยังมีคิดว่าแค่เงินเดือนเริ่มต้นของพนักงานปริญญาตรีบัญชี ถ้า 15,000 บาทต้องรับทำถึง 30 รายจึงจะแค่คุ้มทุน ซึ่งจะถามหาคุณภาพในงานที่ทำคงไม่มี ที่เคยพบเจอคือการเอาตัวเลขมาบันทึกใน Excel แทนการบันทึกผ่านระบบบัญชี หรือการยื่นภาษีมักจะไม่ต้องครบถ้วน ผู้ประกอบการที่หวังจะประหยัด เลือกราคามากกว่าคุณภาพ มักจะจบลงด้วยการต้องจ่ายภาษีและค่าปรับย้อนหลังเป็นจำนวนมหาศาลจนธุรกิจเกือบจะไปต่อไม่ได้ก็จะตระหนักและวิงวอนสำนักงานบัญชีที่มีคุณภาพมาทดแทน เป็นแบบนี้เรื่อยไป ดังนั้น ถ้าจะทำธุรกิจสำนักงานบัญชีให้ยั่งยืนจึงต้องทำอย่างมีคุณภาพ และจะน่าเชื่อถือมากขึ้นถ้ามีองค์กรที่เชื่อถือได้ให้การรับรอง นั่นก็คือ โครงการสำนักงานบัญชีคุณภาพ ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งนำ Model จากธุรกิจสำนักงานชั้นนำในประเทศญี่ปุ่นมาออกแบบโครงการนี้

นางสาวศิริรัฐ โชติเวชการ

คุณสมบัติเบื้องต้นของสำนักงานบัญชีที่มีสิทธิ์จะเข้าร่วมโครงการ

เป็นสำนักงานบัญชีที่รับทำบัญชีไม่น้อยกว่า 30 ราย และประกอบธุรกิจสำนักงานบัญชีมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี

หัวหน้าสำนักงานต้องไม่เป็นบุคคลล้มละลายและต้องมีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชีโดยปฏิบัติงานเต็มเวลา มีประสบการณ์ด้านการทำบัญชีไม่น้อยกว่า 5 ปี และต้องแจ้งการเป็นผู้ทำบัญชีต่อกรมไว้แล้ว

มีผู้ช่วยผู้ทำบัญชีที่มีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชี โดยปฏิบัติงานเต็มเวลาอย่างน้อย 1 คน

มีเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร

กรณีที่สำนักงานบัญชีจัดตั้งในรูปคณะบุคคลหรือนิติบุคคล ผู้เป็นหุ้นส่วนหรือกรรมการ แล้วแต่กรณีซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบงานด้านการให้บริการรับทำบัญชีต้องมีคุณสมบัติตามข้อที่ 2 ด้วย

สำนักงานบัญชีที่มีความประสงค์จะเข้าร่วมในโครงการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชีสามารถยื่นแบบคำขอรับหนังสือรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชีหรือ Download แบบฟอร์มได้ที่ เว็บไซต์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (www.dbd.go.th)

04 “คุณภาพ” ที่วิชาชีพบัญชีต้องการ และพนักงานกำลังยกระดับ “คุณภาพ” เพื่อวิชาชีพบัญชี

คุณภาพที่วิชาชีพบัญชีต้องการครอบคลุมหลายด้านเพื่อให้สามารถประสบความสำเร็จและยกระดับวิชาชีพนี้ได้ นี่คือคุณภาพหลักที่วิชาชีพบัญชีต้องการ:

นางวารุณี ปริคานนท์

1. ความสามารถในการจัดการเวลาและการวางแผน:

นักบัญชีต้องมีความรู้และความเชี่ยวชาญในมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการสอบบัญชีได้อย่างดีเยี่ยม เพื่อสามารถนำไปใช้ในการตรวจสอบงบการเงินของแต่ละบริษัท

2. ความรอบคอบและความระมัดระวัง:

ความพยายามในการทำงานที่แม่นยำและละเอียดถี่ถ้วน เพื่อให้ข้อมูลบัญชีและการเงินถูกต้องตามข้อกำหนดและหลักการทางบัญชี

3. ความคิดริเริ่มและวิเคราะห์:

การมองเห็นและวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีเพื่อให้มีการตัดสินใจที่มีความเป็นระบบและถูกต้อง

4. ความรู้กฎหมายและข้อบังคับ:

ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีและการเงิน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามข้อบังคับและการรายงานที่เกี่ยวข้อง เป็นระบบและถูกต้อง

5. ทักษะการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยี:

ความสามารถในการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีและเครื่องมือเทคโนโลยี เพื่อจัดการและวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชี

6. ความสามารถในการจัดการเวลาและการวางแผน:

ความสามารถจัดการกับงานหลายอย่างพร้อมกัน และวางแผนการดำเนินงานเพื่อความเรียบร้อยและความสำเร็จของโครงการ

7. ทักษะการสื่อสาร:

การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพทั้งเขียนและพูด เพื่อแสดงผลการวิเคราะห์บัญชี และข้อมูลการเงินให้กับผู้อื่นในองค์กร

8. ความรับผิดชอบ ความเป็นอิสระ และซื่อสัตย์:

การปฏิบัติงานในลักษณะที่มีความรับผิดชอบ มีความอิสระ และซื่อสัตย์ ต่อทรัพย์สินและข้อมูลทางบัญชี รวมถึงการแสดงความเห็นต่อรายงานทางการเงิน โดยไม่เกรงใจและเกรงกลัวต่อความสัมพันธ์กับผู้บริหาร

9. ความเข้าใจในธุรกิจและมุมมองกว้าง:

การเข้าใจเกี่ยวกับองค์กรและธุรกิจที่ต้องการให้บริการ และการมองเห็นถึงการเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมทางบัญชีและวัตถุประสงค์ธุรกิจ

10. การทำงานเป็นทีม:

ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในทีมหรือกลุ่มงาน เพื่อให้การทำงานเป็นไปได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

11. ความพร้อมในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง:

ความคล่องแคล่วในการปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงในสายอาชีพและการพัฒนาทักษะใหม่เพื่อเชื่อมั่นในการประสบความสำเร็จในอนาคต

การพัฒนาคุณภาพเหล่านี้ สามารถทำได้ผ่านการศึกษาต่อหรือการอบรมทางวิชาชีพ เป็นต้น อีกทั้งการสะสมประสบการณ์ทำงานในสายอาชีพบัญชี จะช่วยเสริมคุณภาพเหล่านี้อีกด้วย

05

“คุณภาพ” หัวใจของวิชาชีพบัญชี

การทำบัญชีเป็นการบันทึกธุรกรรมทางการเงิน ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญของการดำเนินธุรกิจทุกขนาด เมื่อเกี่ยวข้องกับเรื่องเงิน แน่นอนว่า “ความเชื่อถือได้” จึงเป็นรากฐานที่สำคัญของการทำบัญชี ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจึงเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การทำบัญชีนั้นมีความน่าเชื่อถือ

นางบุษกร ชีระปัญญาชัย

“คุณภาพ” จึงเป็นหัวใจสำคัญของการประกอบวิชาชีพบัญชี กระบวนการทำงานให้มีคุณภาพในการจัดทำบัญชี เริ่มที่การเข้าใจในลักษณะของธุรกิจอย่างถ่องแท้ เพื่อให้การทำบัญชีสามารถสะท้อนภาพทางการเงินของธุรกิจนั้นได้อย่างชัดเจน ถัดไปคือการเข้าใจกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อสามารถรวบรวมข้อมูล หลักฐาน และเอกสารได้อย่างครบถ้วนถูกต้องจากนั้นต้องสามารถประเมินปัญหาที่มีหรือที่อาจจะเกิดขึ้น (Risk) เพื่อเข้าใจถึงผลกระทบที่มีต่อธุรกิจนั้น และนำข้อมูลที่ได้ออกหน้ามาออกแบบกระบวนการ วิธีการ เอกสาร หลักฐานที่ต้องใช้ เพื่อนำไปสู่การวางแผนทางการตรวจสอบที่ชัดเจน เทคนิคที่ต้องใช้ และเกณฑ์ในการพิจารณา เพื่อให้มีแนวทางและวิธีการทำงานไปสู่ผลสัมฤทธิ์โดยต้องประกอบด้วย

การประยุกต์กับหลักการหรือมาตรฐานทางบัญชีหรือภาษี เพื่อให้การจัดทำบันทึกบัญชีเป็นที่น่าเชื่อถือและยอมรับตามหลักการของสากล และสุดท้ายก็กับดูแล ทบทวน ติดตามอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ เพื่อเท่าทันกับปัญหาที่เกิดขึ้น สามารถได้ข้อสรุปและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ แน่ใจว่าไม่เพียงมีกระบวนการทำงานที่มีคุณภาพเท่านั้น การเปิดใจรับฟังความเห็น ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างใกล้ชิด สอดคล้อง และการเจรจาต่อรองที่ได้ผล ล้วนประกอบกันเป็นการทำงานที่มี “คุณภาพ” ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี อ้างอิง: <https://shorturl.asia/7rvEY>

06

“ยกระดับคุณภาพของการวางระบบบัญชี” เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนองค์กร

ผลลัพธ์ของการยกระดับคุณภาพของการวางระบบบัญชี คือ การให้ได้ข้อมูลหรือสารสนเทศที่มีคุณภาพในการนำมาใช้เพื่อขับเคลื่อนองค์กรในยุคปัจจุบัน คือ เพื่อความยั่งยืน (Sustainability) ข้อมูลสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด 7 กลุ่ม ประกอบด้วย ผู้ถือหุ้น นักลงทุน

รศ. ดร.พรรณนิภา รอดวรรณะ

นักวิเคราะห์ ลูกค้า คู่ค้า พนักงาน สังคม ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา และคู่แข่ง เพื่อให้ข้อมูลครอบคลุมประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และการกำกับดูแลกิจการ (Environmental, Social, Governance: ESG) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศูนย์พัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืนได้กำหนดหลักการและแนวคิดการพัฒนาองค์กรสู่ความยั่งยืน (Sustainability Management Process) หลักการของเรื่องนี้ คือ การที่ธุรกิจให้ความสำคัญกับการเติบโตทางเศรษฐกิจ มีระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดีและการบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการดำเนินงานอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการดำเนินธุรกิจ โดยปกติ มี 5 กระบวนการ กล่าวคือ

กระบวนการที่ 1

การวิเคราะห์บริบท ความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประเด็นที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดประเด็นสำคัญด้านความยั่งยืนขององค์กร (Materiality)

กระบวนการที่ 2

การกำหนดนโยบายด้านความยั่งยืนขององค์กร (Policy)

กระบวนการที่ 3

การกำหนดกลยุทธ์ด้านความยั่งยืนขององค์กร (Strategy)

กระบวนการที่ 4

การขับเคลื่อนความยั่งยืนไปสู่การปฏิบัติ (Implementation)

กระบวนการที่ 5

การเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืน (Disclosure)

อ้างอิง: <https://shorturl.asia/SFdOL>

“วางระบบบัญชีให้มีคุณภาพ” คือ คุณค่าหลักของมืออาชีพ การวางระบบบัญชี

คำจำกัดความของมืออาชีพ การวางระบบบัญชี (Accounting Systematisation Professional) ตามที่ คณะกรรมการวิชาชีพบัญชี ด้านการวางระบบบัญชี วาระปี 2563-2566 ได้ให้ไว้ในโครงสร้างหลักสูตรมืออาชีพ การวางระบบบัญชี (Open Curriculum Framework) ที่เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ สภาวิชาชีพบัญชี หมายถึง “ผู้ที่มีความรอบรู้ และความเชี่ยวชาญ การวางระบบบัญชี มีความสามารถในการปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานอย่าง ที่คาดหวังโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีไหวพริบในการปฏิบัติงานและการจัดการ แก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความรับผิดชอบ ต่องานที่ต้องทำและต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความมุ่งมั่นตั้งใจและ การลงมือทำอย่างจริงจังเพื่อให้เกิดผลงานที่มีคุณภาพและมีคุณค่า มีจริยธรรมและจรรยาบรรณในการดำรงตนและการปฏิบัติงาน ตลอดจน มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลก เศรษฐกิจ และสังคม” บ่งชี้ให้เห็นว่า นอกจากมีคุณสมบัติสำคัญที่พึงมีแล้ว มืออาชีพ การวางระบบบัญชีต้องสามารถวางระบบบัญชีให้มีคุณภาพ เพื่อให้ องค์กรมีระบบบริหารจัดการข้อมูลทางการเงินและข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน การรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล การกำกับดูแล และการตัดสินใจ ของผู้บริหารและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก โดยระบบบัญชีที่มีคุณภาพ และคุณค่านั้น ต้องสอดคล้องกับวัฒนธรรมและความต้องการขององค์กร ตั้งแต่ระดับกลยุทธ์จนถึงระดับปฏิบัติการ และสนับสนุนการกำกับดูแล กิจการที่ดีในการสร้างคุณค่าให้กิจการอย่างยั่งยืน รวมถึงการเลือกใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมอย่างมีจริยธรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันและก้าวทันการเปลี่ยนแปลง

โดย คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการวางระบบบัญชี
วาระ 2563-2566

ดร.เยาวลักษณ์ ชชาติบัญชาชัย

นางสุวิมล กุลาลเลิศ

นางสาวศิริรัฐ ไซตเวชการ

นางวารุณี ปริदानนท์

นางบุษกร ธีระปัญญาชัย

รศ. ดร.พรธมนิภา รอดวรรณะ

รศ.ศรีรัศมิ์ ชูเกียรติ

นายอนุวัฒน์ จงยินดี

คณะกรรมการตรวจสอบ ในมุมมองของคุณภาพ การวางระบบบัญชี

คณะกรรมการตรวจสอบ มีหน้าที่อย่างหนึ่งคือการสอบทาน ให้บริษัทที่มีการรายงานทางการเงิน อย่างถูกต้องและเปิดเผยอย่างเพียงพอ คณะกรรมการตรวจสอบนอกจาก มีสำนักงานตรวจสอบเป็นผู้ช่วยเป็น อิสระชั้นตรงแล้ว CEO CFO ทีมบัญชี การเงิน ทีมระบบสารสนเทศ ผู้สอบบัญชี ภายนอก และอื่น ๆ ก็เป็นส่วนสำคัญทำให้รายงานทางการเงินถูกต้องและเปิดเผยเพียงพอ

คณะกรรมการตรวจสอบประเมินความเสี่ยงของธุรกิจ และจะ ประเมินบุคคลและทีมที่กล่าวข้างต้นว่ามีคุณภาพ สามารถสร้างคุณค่าให้ บริษัทได้อย่างดี คณะกรรมการตรวจสอบไม่ชอบมีวาระหรือเหตุการณ์ที่ Surprise บ่อย ๆ โดยไม่มีการวางแผนล่วงหน้าหรือไม่มาหารือกันก่อน การประชุม คุณภาพที่ดีอีกอย่างหนึ่ง ก็คือคุณภาพของการวางระบบบัญชีที่ดี การออกแบบระบบบัญชี การใช้ระบบสารสนเทศที่เหมาะสม ให้มีการ Check and Balance มีระบบควบคุมภายในที่ดี มีคู่มือและทุกคนนำไปปฏิบัติ อย่างจริงจัง มีกระบวนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ มีการออกแบบให้บันทึกรายการตามความเป็นจริง มีเอกสารประกอบ ที่น่าเชื่อถือถูกต้อง มีผู้อนุมัติที่พิจารณาข้อมูลก่อน ออกแบบบันทึก รายการทางกฎหมาย ระเบียบ ที่สำคัญคือ การบันทึกรายการ เกี่ยวโยง เกี่ยวข้อง เพื่อดึงข้อมูลมาทดสอบรายการเกี่ยวโยงให้ง่าย รวดเร็ว เป็นไปตามกฎหมายและข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ การออกแบบระบบที่ดีมีคุณภาพ ช่วยในการตรวจหรือดึงข้อมูล สารสนเทศค้นหาการกระทำทุจริต และเกิดแนวคิดเชิงป้องกัน หรือ ข้อมูลที่สำคัญมากในขณะนี้ก็คือ การบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ในเรื่อง ESG ความยั่งยืน เพื่อนำมาเปิดเผยในรายงาน One Report และหรือ Sustainability Report ผู้สอบบัญชีภายนอกก็ใช้ข้อมูลจากการวางระบบบัญชี สารสนเทศ การบันทึกรายการ ทดสอบ ประมวลผล ออกรายงาน การเปิดเผยตามมาตรฐานวิชาชีพ

นี่แหละคือความมั่นใจของคณะกรรมการตรวจสอบต่อการวางระบบที่ดี มีคุณภาพ เพื่อให้บริษัทมีการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนและรักษาผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

โดย นางนวลลักษณ์ พุ่มน้อย

อนุกรรมการในคณะอนุกรรมการติดตามและศึกษาผลกระทบมาตรฐานการรายงานทางการเงิน เรื่อง สัญญาประกันภัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

งบการเงิน

ภายใต้ TFRS 17 แตกต่าง จาก TFRS 4 อย่างไร

การรับรู้รายการ การวัดมูลค่า และการแสดงรายการที่เกี่ยวข้องกับ สัญญาประกันภัยในงบการเงินของบริษัทประกันภัยที่จัดทำภายใต้ TFRS 4 อาจทำให้ผู้ใช้งบการเงิน ไม่ว่าจะจะเป็นนักลงทุนหรือนักบัญชี เกิดข้อสงสัยหลายประเด็น ตัวอย่างเช่น

- **เบี้ยประกันภัยรับ** จากสัญญาประกันภัยระยะยาวที่ระยะเวลากำหนดชำระค่าเบี้ยประกันภัยน้อยกว่าระยะเวลาคุ้มครอง เช่น กรมธรรม์ประกันชีวิตคุ้มครองสิ้นชีพ รับเบี้ยประกันภัย 1 ปี คุ้มครอง 10 ปี รับรู้เป็นรายได้ทั้งจำนวนตามวันที่ถึงกำหนดชำระคือปีที่ 1 ไม่ได้รับรู้ตามระยะเวลาคุ้มครอง
- **เบี้ยประกันภัยรับ** จากสัญญาประกันภัยที่มีองค์ประกอบการลงทุนที่ต้องคืนให้ผู้เอาประกันภัยทุกกรณี (หรือที่คุ้นเคยกันว่าเป็นการออมเงิน) เช่น กรมธรรม์ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ รับรู้เป็นรายได้ทั้งจำนวน โดยไม่ได้แยกองค์ประกอบการลงทุนแสดงเป็นหนี้สิน
- **หนี้สินจากสัญญาประกันภัย** ซึ่งภาระผูกพันระยะยาว (เกินกว่า 1 ปี) บางกิจการไม่ได้ใช้อัตราคิดลด หรือใช้อัตราคิดลดที่ไม่ได้สะท้อนอัตราปัจจุบัน ทำให้ไม่สะท้อนมูลค่าปัจจุบันของหนี้สิน

TFRS 17 ต้องการให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถเปรียบเทียบธุรกิจประกันภัยกับธุรกิจอื่น ๆ ได้ บนหลักการเดียวกันของมาตรฐานการรายงานทางการเงินโดยรายได้รับรู้ตามระยะเวลาที่ได้ให้บริการ (คือการให้ความคุ้มครอง) ซึ่งแตกต่างจาก TFRS 4 ที่รับรู้รายได้ตามเบี้ยประกันภัยที่ได้รับ

ตัวอย่างประกอบความเข้าใจอย่างง่าย สมมติว่าเบี้ยประกันภัยรับ (ไม่มีองค์ประกอบการลงทุน) ของธุรกิจประกันชีวิต สำหรับสัญญาระยะเวลาให้ความคุ้มครอง 3 ปี โดยได้รับเบี้ยประกันภัยทั้งจำนวนตั้งแต่วันแรก เพื่อให้ง่ายจึงไม่ได้ใช้อัตราคิดลดและรับรู้รายการโดยวิธีเส้นตรง ดังนี้

ธุรกิจประกันภัย - TFRS 4	สิ้นสุดปีที่ 1	สิ้นสุดปีที่ 2	สิ้นสุดปีที่ 3	รวม
งบกำไรขาดทุน				
เบี้ยประกันภัยรับ	180	0	0	180
กำไรจากการประกันภัย	30	0	0	30

ธุรกิจประกันภัย - TFRS 17	สิ้นสุดปีที่ 1	สิ้นสุดปีที่ 2	สิ้นสุดปีที่ 3	รวม
งบกำไรขาดทุน				
ประมาณการมูลค่าปัจจุบัน ของกระแสเงินสดอนาคต	30	30	30	90
ค่าปรับปรุงความเสี่ยง	20	20	20	60
กำไรจากการให้บริการตามสัญญา	10	10	10	30
รายได้การประกันภัย	60	60	60	180
ผลการดำเนินงานการบริการประกันภัย	10	10	10	30

TFRS 17 กำหนดการรับรู้รายการและการวัดมูลค่าสัญญาประกันภัย เพื่อให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับอื่น ๆ จึงมีผลให้การแสดงรายการในงบการเงินภายใต้ TFRS 17 เปลี่ยนรูปแบบไปจากงบการเงินภายใต้ TFRS 4 โดยสิ้นเชิง การแสดงรายการเกี่ยวกับรายได้ ค่าใช้จ่าย สินทรัพย์และหนี้สินจากสัญญาประกันภัยภายใต้ TFRS 17 ไม่ใช่เป็นการจัดประเภทรายการใหม่ แต่เกิดจากการรับรู้และการวัดมูลค่าตามหลักการที่แตกต่างจาก TFRS 4 เช่น การจัดกลุ่มของสัญญาประกันภัย วิธีการวัดมูลค่าของกลุ่มของสัญญาประกันภัย กระแสเงินสดในอนาคตที่ต้องรวมในสัญญา ค่าปรับปรุงความเสี่ยงสำหรับความเสี่ยงที่ไม่ใช่ทางการเงิน อัตราคิดลด กำไรจากการให้บริการตามสัญญา เป็นต้น โดยแสดงตัวอย่างงบการเงินบางส่วน ดังนี้

งบฐานะการเงิน ภายใต้ TFRS 4		งบฐานะการเงิน ภายใต้ TFRS 17	
สินทรัพย์		สินทรัพย์	
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด		เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	
เบี้ยประกันภัยค้างรับ	(1)	สินทรัพย์จากการประกันภัย	(1)
เงินให้กู้ยืมโดยมีกรรมธรรม์เป็นประกัน	(1)	สินทรัพย์จากการประกันภัยต่อ	(2)
ลูกหนี้ประกันภัยต่อ	(2)		
เงินลงทุนในหลักทรัพย์		เงินลงทุนในหลักทรัพย์	
สินทรัพย์อื่น		สินทรัพย์อื่น	
รวมสินทรัพย์		รวมสินทรัพย์	

งบฐานะการเงิน ภายใต้ TFRS 4		งบฐานะการเงิน ภายใต้ TFRS 17	
หนี้สิน		หนี้สิน	
หนี้สินจากสัญญาประกันภัย		หนี้สินจากสัญญาประกันภัย	
สำรองประกันชีวิต	(1)	ประมาณการมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดอนาคต	(1)
เบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้	(1)	ค่าปรับปรุงความเสี่ยง	(1)
สำรองค่าสินไหมและค่าสินไหมทดแทนค้างจ่าย	(1)	กำไรจากการให้บริการตามสัญญา	(1)
เจ้าหนี้ประกันภัยต่อ	(2)	หนี้สินจากการประกันภัยต่อ	(2)
หนี้สินอื่น		หนี้สินอื่น	
รวมหนี้สิน		รวมหนี้สิน	
ส่วนของผู้ถือหุ้น		ส่วนของผู้ถือหุ้น	
ทุนเรือนหุ้น		ทุนเรือนหุ้น	
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น		ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	
กำไรสะสม		กำไรสะสม	
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น		กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น		รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	

(1)

การแสดงผลการสินทรัพย์และหนี้สินของกลุ่มของสัญญาประกันภัยตาม TFRS 17 แสดงยอดตามกระแสเงินสดสุทธิว่าเป็นสินทรัพย์หรือหนี้สิน ไม่ได้แยกแสดงรายการที่เกิดขึ้น เช่น เบี้ยประกันภัยค้างรับและเงินให้กู้ยืมโดยมีกรรมธรรม์เป็นประกัน ถือเป็น ส่วนหนึ่งของกระแสเงินสดในการคำนวณหนี้สินจากสัญญาประกันภัย

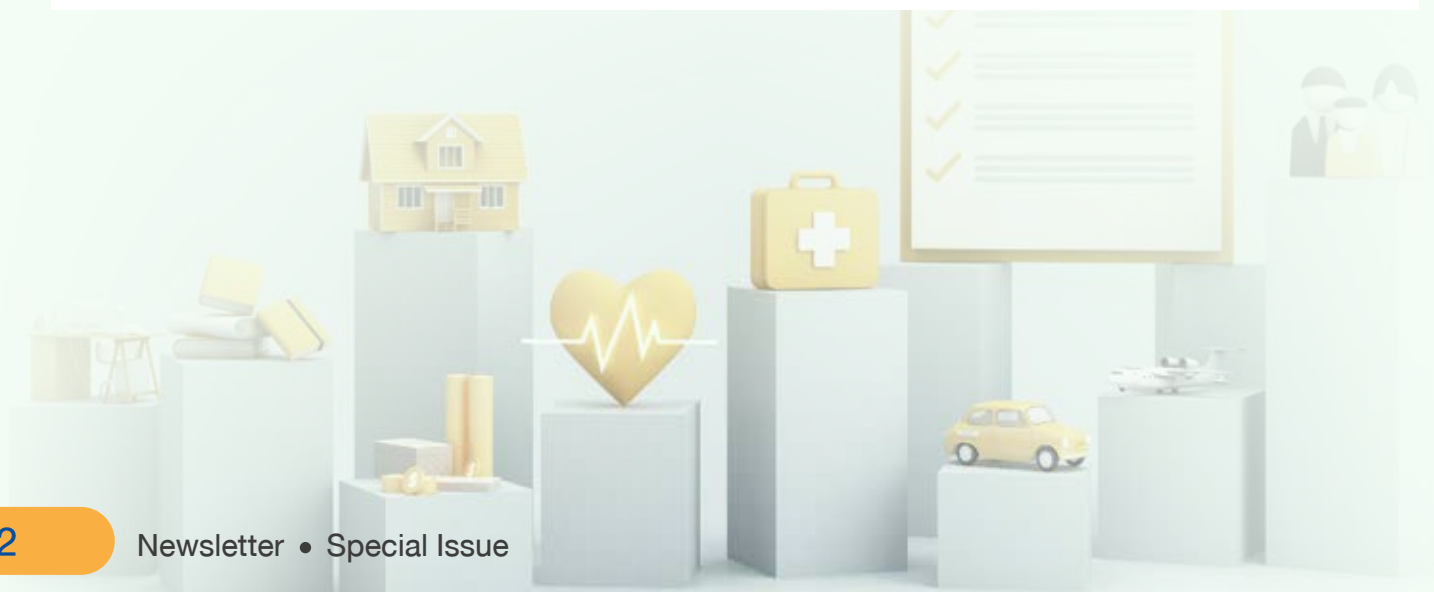

(2)

เช่นเดียวกับกลุ่มของสัญญาประกันภัย สัญญาประกันภัยต่อตาม TFRS 17 แสดงยอดตามกระแสเงินสดสุทธิว่าเป็นสินทรัพย์หรือหนี้สิน ไม่ได้แยกแสดงรายการที่เกิดขึ้นตามเกณฑ์ค้างรับค้างจ่าย

งบกำไรขาดทุน ภายใต้ TFRS 4		งบกำไรขาดทุน ภายใต้ TFRS 17	
เบี่ยประกันภัยรับ	(3)	รายได้จากการประกันภัย	
หัก เบี่ยประกันภัยจ่ายจากการเอาประกันภัยต่อ	(4)	ประมาณการมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดในอนาคต	(3)
หัก สำรองเบี่ยประกันภัยที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้เพิ่ม (ลด) จากงวดก่อน	(3)	ค่าปรับปรุงความเสี่ยง	(3)
เบี่ยประกันภัยที่ถือเป็นรายได้สุทธิจากการประกันภัยต่อ		กำไรจากการให้บริการตามสัญญา	(3)
รายได้ค่าจ้างและค่าบำเหน็จจากการประกันภัยต่อ	(4)	ค่าใช้จ่ายในการบริการประกันภัย	
รายได้จากการลงทุน		กระแสเงินสดที่เกิดขึ้นจริง	(3)
รายได้อื่น		ขาดทุนจากสัญญาที่สร้างภาระ	(3)
รวมรายได้	(5)	ค่าใช้จ่ายสุทธิจากสัญญาประกันภัยต่อที่ถือไว้	(4)
สำรองประกันภัยสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาวเพิ่ม (ลด)	(3)	ผลการดำเนินงานการบริการประกันภัย	(5)
สำรองความเสี่ยงภัยที่ยังไม่สิ้นสุดเพิ่ม (ลด)	(3)	รายได้จากการลงทุน	
ผลประโยชน์จ่ายตามกรมธรรม์ประกันภัยและค่าสินไหมทดแทน	(3)	รายได้หรือค่าใช้จ่ายทางการเงินจากการประกันภัย	(5)
หัก ผลประโยชน์/ค่าสินไหมทดแทนรับคืนจากการประกันภัยต่อ	(4)	รายได้หรือค่าใช้จ่ายทางการเงินจากการประกันภัยต่อ	(5)
ค่าจ้างและค่าบำเหน็จ	(3)	ผลการดำเนินงานทางการเงิน	(5)
ค่าใช้จ่ายในการรับประกันภัยอื่น	(3)	รายได้อื่น	
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน		ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	
รวมค่าใช้จ่าย	(5)	รวมรายได้หรือค่าใช้จ่ายอื่น	
กำไรก่อนภาษีเงินได้		กำไรก่อนภาษีเงินได้	

(3)

การรับรู้และการวัดมูลค่าของสัญญาประกันภัยตาม TFRS 17 เป็นการรับรู้รายได้ตามระยะเวลาคุ้มครอง การรับรู้ขาดทุนทั้งจำนวนทันทีสำหรับสัญญาที่สร้างภาระการไม่รับรู้องค์ประกอบการลงทุนเป็นรายได้และค่าใช้จ่าย เป็นต้น จึงทำให้การแสดงรายการรายได้และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับสัญญาประกันภัย แตกต่างจากการแสดงรายการตาม TFRS 4 โดยสิ้นเชิง

(4)

สัญญาประกันภัยต่อที่บริษัทถือไว้ตาม TFRS 17 จัดเป็นสัญญาประกันภัยที่ต้องรับรู้และวัดมูลค่าตามหลักการเดียวกันกับสัญญาประกันภัยที่บริษัทออกให้ผู้เอาประกันภัย โดยไม่ใช้หลักการตามเกณฑ์ค้างรับค้างจ่ายตาม TFRS 4

(5)

TFRS 17 ได้กำหนดให้แยกแสดงผลการดำเนินงานบริการประกันภัย และผลการดำเนินงานทางการเงินในส่วน of รายได้หรือค่าใช้จ่ายทางการเงินจากการประกันภัย (ซึ่งเป็นผลกระทบจากอัตราคิดลดจากการวัดมูลค่าหนี้สินจากสัญญาประกันภัย) ออกจากกันอย่างชัดเจน ส่วน TFRS 4 ไม่ได้กำหนดให้แยกการแสดงผลการดังกล่าว

กล่าวโดยสรุป คือ ผู้ใช้งบการเงินสามารถทำความเข้าใจงบการเงินที่จัดทำภายใต้ TFRS 17 ได้ง่ายขึ้น เช่น การแยกสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้และค่าใช้จ่ายของสัญญาประกันภัยและสัญญาประกันภัยต่อ ที่กิจการถือไว้ออกจากกัน การแสดงกำไรจากการให้บริการตามสัญญาซึ่งทำให้ทราบจำนวนกำไรในอนาคตที่ยังไม่ได้รับรู้ที่เกิดจากสัญญาประกันภัย การแยกแสดงผลการดำเนินงานบริการประกันภัยและผลการดำเนินงานทางการเงินออกจากกัน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ผู้ใช้งบการเงินต้องให้ความสำคัญกับหมายเหตุประกอบงบการเงินในการพิจารณาข้อสมมติดุลพินิจและการประมาณการ รวมทั้งทางเลือกในการใช้นโยบายการบัญชี เพื่อให้สามารถเข้าใจและเปรียบเทียบงบการเงินของบริษัทประกันภัยได้ดียิ่งขึ้น

โดย อาจารย์สุเทพ เพชฌภาณ
กรรมการและประชาสัมพันธ์

เงินได้จากวิชาชีพบัญชี เป็นเงินได้พึงประเมินตาม มาตรา 40 (2) หรือ (6) แห่งประมวลรัษฎากร

ในช่วงก่อนการเลือกตั้งนายกสภาวิชาชีพบัญชี และกรรมการ วาระ 2566 – 2569 ได้มีเสียงสะท้อนจากสมาชิกส่งถึงผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้ง โดยตลอดว่า เงินได้จากวิชาชีพบัญชี โดยเฉพาะ “การรับทำบัญชี” เข้าลักษณะเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (2) หรือ (6) แห่งประมวลรัษฎากร ขอให้สภาวิชาชีพบัญชีดำเนินการในเรื่องนี้ ให้ชัดเจนว่า เงินได้จากวิชาชีพบัญชีทุกสาขา ไม่ว่าด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี รวมทั้ง บริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านอื่นตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ในประเด็น ดังกล่าวเป็นที่สนใจติดตามข่าวจากสภาวิชาชีพของสมาชิกเป็นอย่างมาก บทความนี้ จึงขอนำประเด็นการพิจารณาเกี่ยวกับเงินได้ พึงประเมินตามมาตรา 40 (2) และ (6) แห่งประมวลรัษฎากร มากกล่าว ในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (2) แห่งประมวลรัษฎากร
2. เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (6) แห่งประมวลรัษฎากร
3. เงินได้จากวิชาชีพบัญชี โดยเฉพาะ “การรับทำบัญชี” เข้าลักษณะเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (2) หรือ (6) แห่งประมวลรัษฎากร
4. บทสรุป

1. เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (2) แห่งประมวลรัษฎากร

ตามมาตรา 40 (2) แห่งประมวลรัษฎากร แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2494 ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินตั้งแต่ปีภาษี พ.ศ. 2494 เป็นต้นไป ได้กำหนดหลักการเสียภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา สำหรับเงินได้พึงประเมินจากแหล่งเงินได้ในต่างประเทศดังนี้

“มาตรา 40 เงินได้พึงประเมินนั้น คือ เงินได้ประเภทต่อไปนี้อย่างใดอย่างหนึ่ง รวมตลอดถึงเงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้สำหรับเงินได้ประเภทต่าง ๆ ดังกล่าว ไม่ว่าในทอดใด

(2) เงินได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับทำงานให้ ไม่ว่าจะเป็นการรับค่าตอบแทน ค่าส่วนลด เงินอุดหนุนในงานที่ทำ เบี้ยประชุม บำเหน็จ โบนัส เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่ผู้จ่ายเงินได้ให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่ผู้จ่ายเงินได้จ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งผู้มีเงินได้มีหน้าที่ต้องชำระ และเงิน ทริพย์สิน หรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับทำงานให้ นั้น ไม่ว่าหน้าที่ หรือตำแหน่งงานหรืองานที่รับทำให้นั้นจะเป็นการประจำหรือชั่วคราว”

จากบทบัญญัติดังกล่าวขอนำเฉพาะประเด็นเงินได้จากการรับทำงานให้มากกล่าวดังนี้

1.1 เงินได้จากการรับทำงานให้ เป็นเงินได้ตามสัญญาจ้างทำของประเภทหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยบุคคลสองฝ่ายคือ “ผู้ว่าจ้าง” และ “ผู้รับจ้าง” โดยผู้ว่าจ้างสัญญาว่าจะจ่าย “สินจ้าง” ให้ตามส่วนของงานที่ทำเสร็จ (ค่านึงผลสำเร็จของงานเป็นสำคัญ) และผู้รับจ้างสัญญาว่าจะทำงานให้แล้วเสร็จตามสัญญา ทั้งนี้ ผู้รับจ้างทำงานให้โดยอาศัยแรงงานเป็นสำคัญได้มีการจัดหาสัมภาระ และในการรับทำงานให้ดังกล่าวมีค่าใช้จ่ายในการรับทำงานดังกล่าวน้อยหรือแทบจะไม่มีเลย

1.1.1 ผู้มีเงินได้เนื่องจากการรับทำงานให้ หมายถึง ผู้รับทำงานให้ตามสัญญาจ้างรับทำงานให้ หรือสัญญาตัวแทน เช่น

- (1) พนักงานขาย หรือนายหน้าขายสินค้า นายหน้าขายหลักทรัพย์ ตัวแทนรับฝากขาย (Consignee) ซึ่งได้รับเงินได้ที่เป็นค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า หรือส่วนลด

- (2) ตัวแทนกิจการประกันภัย ซึ่งในทางปฏิบัติต้องมีใบอนุญาตประกอบการเป็นตัวแทนจึงจะสามารถประกอบการเป็นตัวแทนกิจการประกันภัยได้ อันเป็นตัวแบบที่ดีของการมีเงินได้จากการประกอบการที่ต้องมีใบอนุญาต ซึ่งจะทำให้ผู้ที่ไม่มีใบอนุญาตไม่อาจเข้าไปประกอบการได้เลย เช่น การตั้งห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลเพื่อการประกอบกิจการดังกล่าว เนื่องจากการมีใบอนุญาตเป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้มีเงินได้ที่ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีโชินิติบุคคลไม่อาจจะมีได้
 - (3) นายหน้าหาพื้นที่เช่า นายหน้าหางาน นายหน้านำเรือเข้าท่า
 - (4) ตัวแทนที่ได้รับแต่งตั้งจากบริษัทขนส่งระหว่างประเทศ (Authorized Agent) ตัวแทนช่วงหรือตัวแทนที่ได้รับแต่งตั้ง (Sub Agent)
 - (5) ชิปปิง (Shipping) ตัวแทนของผู้นำเข้าสินค้าหรือผู้ส่งออกในการติดต่ออำนวยความสะดวกในการนำเข้าหรือส่งออก Freight Forwarder
 - (6) ที่ปรึกษาด้านธุรกิจ การพาณิชย์ การเกษตรกรรม การอุตสาหกรรม การขนส่ง
 - (7) วิทยากร
 - (8) ผู้รับทำงานให้อื่น ๆ เช่น รวมถึงผู้ประกาศข่าว โฆษก พิธีกร นักจัดรายการวิทยุ นักจัดรายการในสถาบันบันเทิงใด ๆ ผู้บรรยายหรือนักพากย์ ผู้จัดการส่วนตัวของนักแสดงสาธารณะ ผู้กำกับการแสดง ผู้จัดการทีมกีฬา ผู้ฝึกสอน นักกีฬาหรือบุคคลผู้กระทำการในลักษณะทำนองเดียวกัน เป็นต้น
- 1.1.2 เงินได้จากการรับทำงานให้ที่ผู้รับทำงานให้ได้รับ

- (1) **ค่าธรรมเนียม** หมายถึง เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับเป็นค่าตอบแทนการที่ขอให้กระทำการหรืองดเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ค่าบริการในการรับทำงานให้ หรือสินจ้าง เป็นต้น
- (2) **ค่านายหน้า** หมายถึง เงินหรือทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด บรรดาที่ได้รับเนื่องจากการเป็นสื่อชี้ช่องให้เข้าทำสัญญา หรือจัดการให้ได้ทำสัญญา และสัญญานั้นได้ทำกันเป็นผลสำเร็จ หรือเพราะสำเร็จที่ได้จากการชี้ช่องหรือจัดการนั้น
- (3) **ค่าส่วนลด** หมายถึง เงินหรือทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด บรรดาที่ได้รับเนื่องจากการจำหน่ายทรัพย์สินหรือสินค้าให้ เช่น ค่าส่วนลดที่ได้จากการจำหน่ายสลากกินแบ่งของรัฐบาล หรือสลากการกุศลงวดพิเศษ อากาศสแตมป์ สแตมป์ไปรษณียากร เป็นต้น

- (4) เงินอุดหนุนในงานที่ทำ หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเป็นค่าบำรุงหรือเพื่อช่วยเหลือสนับสนุนการปฏิบัติงานในหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำนั้น อาทิ เงินประจำตำแหน่ง
- (5) บำเหน็จ โบนัส เงินพิเศษที่รัฐวิสาหกิจ องค์การ บริษัท ห้างร้าน เป็นต้น จ่ายให้เป็นบำเหน็จรางวัลแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ของตนเงินค่าเช่าบ้านเงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่ผู้จ่ายเงินได้ให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่ผู้จ่ายเงินได้จ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งผู้มีเงินได้มีหน้าที่ต้องชำระเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากการรับทำงานให้ นั้น ไม่ว่าจะการรับทำงานให้ นั้นจะเป็นประจำหรือชั่วคราว

1.2 นอกจากนี้เงินได้จากการรับทำงานให้อาจเข้าลักษณะเป็นเงินได้ประเภทอื่นได้อีก ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงของที่มาของเงินได้ดังนี้

- 1.2.1 **กรณีเงินได้ประเภทที่ 2** เงินได้จากการรับทำงานให้ เป็นกรณีที่มีเงินได้จากการรับทำงานให้ นั้นต้องอาศัยแรงงานเป็นปัจจัยสำคัญในอันที่จะก่อให้เกิดเงินได้ และมีค่าใช้จ่ายจำนวนน้อย (ร้อยละ 50 ของเงินได้แต่ไม่เกิน 100,000 บาท)
- 1.2.2 **กรณีเงินได้ประเภทที่ 6** เงินได้จากวิชาชีพอิสระ เป็นเงินได้จากการรับทำงานให้ ซึ่งผู้มีเงินได้ต้องอาศัยวิชาชีพอิสระเป็นปัจจัยในอันที่จะก่อให้เกิดเงินได้ อันได้แก่ วิชากฎหมาย การประกอบโรคศิลปะ วิศวกรรม สถาปัตยกรรม การบัญชี และประณีตศิลปกรรม
- 1.2.3 **กรณีเงินได้ประเภทที่ 7** เงินได้จากการรับเหมาที่ผู้รับเหมาต้องลงทุน ด้วยการจัดหาสัมภาระในส่วนสำคัญนอกจากเครื่องมือ เป็นเงินได้จากการรับทำงานให้ โดยการรับเหมาที่ผู้รับเหมาต้องจัดหาสัมภาระ หรือวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการรับจ้างทำงานให้ นอกจากเครื่องมือมาประกอบการรับทำงานให้ นั้นด้วย
- 1.2.4 **กรณีเงินได้ประเภทที่ 8** เงินได้จากการธุรกิจซึ่งส่วนหนึ่งอาจเป็นเงินได้จากการรับทำงานให้ที่กระทำในรูปธุรกิจที่มีผู้มีเงินได้มุ่งหวังผลกำไรและมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการสูง ซึ่งผู้มีเงินได้ต้องมีหลักฐานในการประกอบกิจการให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ได้ประกอบกิจการในรูปแบบของการทำธุรกิจและสามารถพิสูจน์รายจ่ายในการประกอบกิจการได้ ซึ่งต้องมีลักษณะการประกอบกิจการดังนี้
 - (1) ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียน และ

- (2) ได้จัดตั้งเป็นสำนักงานในการประกอบกิจการ โดยมีอาคารสำนักงานเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง หรือเช่าจากบุคคลอื่น โดยมีหลักฐาน เช่น หลักฐานการได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ สัญญาเช่าสำนักงาน และ
- (3) มีการลงทุนด้วยการจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ มีค่าใช้จ่ายสำนักงาน และ
- (4) มีการจ้างลูกจ้างหรือพนักงานในการประกอบกิจการ โดยมีหลักฐานตามสัญญาจ้างแรงงาน หลักฐานการจ่ายเงินเข้ากองทุนประกันสังคมตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และหลักฐานการแสดงการหักภาษี ณ ที่จ่าย และนำส่ง ในกรณีการคำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่าย ไม่มีภาษีที่ต้องหัก ณ ที่จ่ายและนำส่งจะต้องมีหลักฐานเกี่ยวกับการยื่นรายการเกี่ยวกับค่าจ้างแรงงานตามแบบ ภ.ง.ด.1 ก.
- (5) มีค่าใช้จ่ายในการประกอบกิจการ เช่น ค่ารับรอง หรือค่าบริการเพื่อประโยชน์ในการติดต่อกับลูกค้า

อนึ่ง เฉพาะสำหรับตัวแทนหรือนายหน้าตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต หรือประกันวินาศภัย ต้องมีหนังสือรับรองจากบริษัทประกันชีวิต ว่าไม่มีการจ่ายเงินชดเชยหรือออกค่าใช้จ่ายแทนให้ (คำสั่งกรมสรรพากรที่ ป. 115/2545)

2. เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (6) แห่งประมวลรัษฎากร

- 2.1 ตามมาตรา 40 (6) แห่งประมวลรัษฎากร ได้กำหนดเงินได้พึงประเมินจากวิชาชีพอิสระ ดังนี้ “เงินได้จากวิชาชีพอิสระ คือ วิชากฎหมาย การประกอบโรคศิลปะ วิศวกรรม สถาปัตยกรรม การบัญชี ประณีตศิลปกรรม หรือวิชาชีพอิสระอื่นซึ่งจะได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดชนิดไว้”
- 2.2 “วิชาชีพ” หรือ Profession หมายถึง งานที่ตนได้ปฏิญาณว่าจะอุทิศตัวทำไปตลอดชีวิต เป็นงานที่ต้องได้รับการอบรมสั่งสอนมานาน เป็นงานที่มีขนบธรรมเนียมและจรรยาของหมู่คณะ โดยเฉพาะ ได้รับค่าตอบแทนในลักษณะค่าธรรมเนียม (fee) หรือค่ายกครุ มีใช้ค่าจ้าง (Wage)

2.2.1 ลักษณะสำคัญของการเป็นวิชาชีพ ได้แก่

- (1) มีองค์ความรู้เฉพาะของตน ผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องเข้ารับการศึกษาดูแบบฝึกหัดเพื่อให้มีความรู้ในศาสตร์เฉพาะของวิชาชีพนั้น ๆ
- (2) มีความเป็นอิสระในการประกอบวิชาชีพ เป็นการประกอบวิชาชีพที่มีมาตรฐานการปฏิบัติเป็นการเฉพาะสำหรับวิชาชีพนั้น ๆ โดยมีองค์ความรู้เป็นพื้นฐาน บุคคลอื่นไม่สามารถจะมาสั่งการให้ปฏิบัติอย่างนั้นอย่างนี้ได้ นอกจากนี้ การปกครองตนเองภายในวิชาชีพเดียวกันยังเป็นอิสระจากการควบคุมของคณนอกรวิชาชีพ เช่น ถ้าสมาชิกคนใดกระทำความผิด การพิจารณาจะเริ่มจากคณะกรรมการขององค์กรวิชาชีพก่อน
- (3) มีกฎหมายรองรับการประกอบวิชาชีพ หมายถึง จะต้องมีการขึ้นทะเบียนเพื่อขออนุญาตประกอบวิชาชีพ ได้แก่ ใบประกอบวิชาชีพ
- (4) มีจรรยาบรรณ ตราขึ้นเพื่อผู้ประกอบวิชาชีพดำรงตนหรือประพฤติตนอยู่ในความถูกต้อง ดีงามต่อผู้รับบริการ ต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ ต่อตนเอง และต่อสังคมส่วนรวม
- (5) มีสำนึกที่จะให้บริการ เมื่อถูกเรียกร้องการบริการจะต้องเต็มใจที่จะให้บริการแก่ผู้มารับบริการได้เสมอ บางครั้งอาจจะต้องสละความสุขส่วนตัว มีความภาคภูมิใจในวิชาชีพของตน

2.2.2 หลักการของวิชาชีพ

วิชาชีพเป็นคำที่แปลมาจากภาษาอังกฤษว่า ‘Profession’ แปลว่า ยอมรับ, รับว่าเป็นของตน ซึ่งตอนแรกใช้ศัพท์ภาษาไทยว่า “อาชีพปฏิญาณ” ซึ่งพระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ ได้ทรงบัญญัติไว้ ซึ่งแตกต่างกับคำว่า ‘Occupation’ ที่เรียกว่า “อาชีพ” การที่เรียกว่า อาชีพปฏิญาณ เนื่องจากรากฐานที่มาของคำนี้คือ “...การปฏิญาณตนต่อสรรพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายว่า จะประกอบอาชีพตามธรรมเนียมที่วางไว้เป็นบรรทัดฐาน ให้อำนาจการทำมาหากิน หรือทำมาหาเลี้ยงชีพ แต่เพียงอย่างเดียว” คำนี้เดิมใช้ในทางศาสนา หมายความว่า การประกาศตนว่ามีศรัทธาในศาสนาหรือ การประกาศปฏิญาณตนใช้ในการปฏิญาณตนในทางศาสนาคริสต์ หากนับไปแล้วนักบวชในทางศาสนาคริสต์เป็นอาชีพปฏิญาณแรกของโลก แล้วมาใช้ในวงการแพทย์ และทนายความ และขยายมาสู่วิชาชีพต่าง ๆ เช่น วิศวกร สถาปนิก บัญชี สัตวแพทย์ พยาบาล เภสัชกร หรือผู้ประกอบการโรคศิลปะบางกลุ่ม เป็นต้น

2.3 “วิชาชีพอิสระ” หมายถึง การใช้วิชาชีพตามมาตรฐานแห่งวิชาชีพนั้น อย่างเป็นอิสระ ไม่ขึ้นอยู่ความสัมพันธ์ ไม่ว่าในทางใด

2.4 การบัญชี

2.4.1 ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ได้กำหนดนิยามคำว่า “วิชาชีพบัญชี” และคำอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องดังนี้

“วิชาชีพบัญชี” หมายความว่า วิชาชีพในด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี และบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านอื่นตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

“ผู้ทำบัญชี” หมายความว่า ผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543

2.4.2 ในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติให้มีการสอบบัญชี หรือให้เอกสารใดต้องมีผู้สอบบัญชีลงลายมือชื่อรับรอง หรือแสดงความเห็น ห้ามมิให้ผู้ใดลงลายมือชื่อรับรอง การสอบบัญชี รับรองเอกสาร หรือแสดงความเห็นในฐานะ ผู้สอบบัญชี เว้นแต่เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต หรือ เป็นการกระทำในอำนาจหน้าที่ทางราชการ (มาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพ พ.ศ. 2547)

2.4.4 ผู้ใดจะเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องได้รับใบอนุญาต จากสภาวิชาชีพบัญชี

การขอรับใบอนุญาต การอนุญาต และการออก ใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตให้เป็นไปตามแบบ และหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี

เมื่อได้รับใบอนุญาตแล้วและใบอนุญาตนั้นมีได้ ถูกพักใช้หรือถูกเพิกถอนให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้รับ ยกเว้นไม่ต้องขออนุญาตต่ออธิบดีกรมสรรพากร ในการตรวจสอบและรับรองบัญชีตามประมวลรัษฎากร (มาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพ พ.ศ. 2547)

2.4.5 “ผู้สอบบัญชีภาษีอากร” ตามมาตรา 3 สัตต ถือเป็น ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีอีกประเภทหนึ่งด้วย

3. เงินได้จากวิชาชีพบัญชี โดยเฉพาะ “การรับ ทำบัญชี” เข้าลักษณะเป็นเงินได้พึงประเมินตาม มาตรา 40 (2) หรือ (6) แห่งประมวลรัษฎากร

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแล้วว่า วิชาชีพบัญชีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสอบบัญชี ทั้งการสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA: Certified Public Accountant) และการตรวจสอบและรับรองบัญชี โดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร (TA: Tax Accountant) นั้น เป็นการประกอบ วิชาชีพบัญชี ค่าบริการสอบบัญชีทั้งสองรายการเป็นเงินได้จาก วิชาชีพบัญชี ตามมาตรา 40 (6) แห่งประมวลรัษฎากร

กล่าวสำหรับเงินได้จากการรับทำบัญชานั้น ในอดีตที่ผ่านมา ก่อนที่จะมีการจัดตั้งสภาวิชาชีพบัญชี ในปี พ.ศ. 2547 กรมสรรพากร มีการตีความว่า การรับทำบัญชี รวมทั้งการให้บริการที่ปรึกษาทางบัญชี และภาษีอากร เข้าลักษณะเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (2) แห่งประมวลรัษฎากร

“เงินได้ที่ได้รับจากการให้บริการที่ปรึกษาทางด้านบัญชีและ ภาษีอากร หากเป็นการให้บริการที่ปรึกษาทางด้านภาษีอากรและ การบัญชีภาษีอากร โดยรับค่าบริการเดือนละครั้งเป็นจำนวนที่แน่นอน เข้าลักษณะเป็นเงินได้พึงประเมินเนื่องจากการรับทำงานให้ตาม มาตรา 40 (2) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งบริษัทฯ ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมิน มีหน้าที่หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายตามมาตรา 50 (1) แห่งประมวลรัษฎากร และเข้าลักษณะการให้บริการ อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ตามมาตรา 77/2 แห่งประมวลรัษฎากร” (หนังสือกรมสรรพากรเลขที่ กค 0706/1019 ลงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)

แต่ครั้งหลังจากที่มีการตราพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 นักบัญชีมีสภาวิชาชีพของตนเอง ไม่ต้องถูกควบคุมโดยทางราชการดังเช่นแต่ก่อน สะท้อนความเป็นวิชาชีพอิสระ ผู้ประกอบวิชาชีพรับจ้างทำบัญชี ย่อมถือเป็นผู้ประกอบวิชาชีพอิสระได้อย่างเต็มปากเต็มคำ แม้กรมสรรพากรจะไม่ได้แก้ไขคำวินิจฉัยว่าการรับจ้างทำบัญชี เข้าลักษณะเป็นเงินได้พึงประเมินจากวิชาชีพอิสระตามมาตรา 40 (6) แห่งประมวลรัษฎากร นักบัญชีทั้งหลายก็เชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้ประกอบวิชาชีพอิสระอย่างแท้จริง การรับจ้างทำบัญชีไม่ว่าจะได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีของกิจการนั้นหรือไม่ก็ตาม ย่อมถือได้ว่า เป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ที่ใช้องค์ความรู้ทางวิชาการบัญชีอย่างเป็นอิสระจากผู้ว่าจ้างอย่างเป็นอิสระแท้จริง มิใช่การรับทำงานให้โดยทั่วไป

การประกอบวิชาชีพทำบัญชี มีองค์ประกอบความเป็นวิชาชีพตามความเห็นของศาสตราจารย์ปรีดี เกษมทรัพย์ ปรมาจารย์ด้านกฎหมายของไทย ได้อธิบายไว้จะต้องประกอบด้วยลักษณะอย่างน้อย 3 ลักษณะ ด้วยกัน ได้แก่

- ประการที่ 1** เป็นอาชีพที่เป็นการงานที่มีการอุทิศตนทำไปตลอดชีวิต
- ประการที่ 2** การงานที่ทำนั้น ต้องได้รับการสั่งสอนอบรมเป็นวิชาชีพชั้นสูง ในลักษณะอบรมกันหลายปี
- ประการที่ 3** ผู้ทำงานประเภทนั้น จะต้องมิชฌน หรือเป็นหมู่คณะที่มีขนบธรรมเนียมประเพณีสำนึกในจรรยาบรรณเกียรติยศ และศักดิ์ศรีตลอดจนมีองค์กรและกระบวนการเพื่อสอดส่องพิทักษ์รักษาขนบธรรมเนียม เกียรติศักดิ์ ศักดิ์ศรี นั้นด้วย

ซึ่งการประกอบวิชาชีพทำบัญชี มีลักษณะครบถ้วนทั้ง 3 ประการ ซึ่งกรมสรรพากรได้เคยวางแนวทางปฏิบัติไว้ดังนี้

“หากเป็นกรณีประกอบกิจการรับจ้างทำบัญชี วางระบบบัญชี และให้บริการปรึกษาทางด้านบัญชี โดยใช้ความรู้ความสามารถพิเศษทางด้านบัญชี เงินได้ที่ได้รับจากการประกอบกิจการดังกล่าวเข้าลักษณะเป็นเงินได้พึงประเมินจากการประกอบวิชาชีพอิสระ การบัญชี ตามนัยมาตรา 40 (6) แห่งประมวลรัษฎากร” (บันทึกที่ กค 0811(กม.03)/652 วันที่ 5 มิถุนายน 2545) ทั้งนี้ การที่จะถือว่าเป็นเงินได้จากการประกอบวิชาชีพอิสระด้านบัญชีตามมาตรา 40 (6) แห่งประมวลรัษฎากรนั้น ผู้มีเงินได้จะต้องใช้ความรู้ความสามารถเฉพาะทางด้านบัญชีในการได้รับเงินได้นั้น โดยไม่คำนึงว่า จะได้รับค่าตอบแทนในลักษณะเหมาจ่ายเป็นรายเดือนหรือจ่ายเป็นโครงการหนึ่ง ๆ (หนังสือกรมสรรพากรที่ กค 0802/6779 วันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2539)

4. unaspu

การประกอบวิชาชีพทำบัญชี เข้าลักษณะเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (6) แห่งประมวลรัษฎากรอย่างแท้จริง เนื่องจากนับแต่ได้มีการตราพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา การประกอบวิชาชีพรับจ้างทำบัญชี เข้าลักษณะสำคัญของการเป็นวิชาชีพอันได้แก่ (1) มีองค์ความรู้เฉพาะของตน ผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องเข้ารับการศึกษ ฝึกอบรมให้มีความรู้ในศาสตร์เฉพาะของวิชาชีพบัญชี เป็นการเฉพาะ (2) มีความเป็นอิสระในการประกอบวิชาชีพ เป็นการประกอบวิชาชีพที่มีมาตรฐานการปฏิบัติเป็นการเฉพาะสำหรับวิชาชีพบัญชี ตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป (Generally Accepted Accounting Principle) โดยมีองค์ความรู้เป็นพื้นฐาน บุคคลอื่นไม่สามารถจะมาสั่งการให้ปฏิบัติอย่างนั้นอย่างนี้ได้ นอกจากนี้วิชาชีพการทำบัญชีมีสภาวิชาชีพปกครองกันเอง อย่างเป็นอิสระจากการควบคุมของคนนอกวิชาชีพ เช่น ถ้าสมาชิกคนใดกระทำความผิด การพิจารณาจะเริ่มจากคณะกรรมการของสภาวิชาชีพบัญชีก่อน (3) มีกฎหมายรองรับการประกอบวิชาชีพ หมายถึง จะต้องมีการขึ้นทะเบียนเพื่อขออนุญาตประกอบวิชาชีพ ได้แก่ ใบประกอบวิชาชีพ (4) มีจรรยาบรรณ ตราขึ้นเพื่อผู้ประกอบวิชาชีพดำรงตนหรือประพฤติตนอยู่ในความถูกต้อง ดิงามต่อผู้รับบริการ ต่อเพื่อนผู้ร่วมวิชาชีพ ต่อตนเอง และต่อสังคมส่วนรวม (5) มีสำนึกที่จะให้บริการเมื่อถูกเรียกร้องการบริการจะต้องเต็มใจที่จะให้บริการแก่ผู้มารับบริการได้เสมอ บางครั้งอาจจะต้องสละความสุขส่วนตัว มีความภาคภูมิใจในวิชาชีพของตน

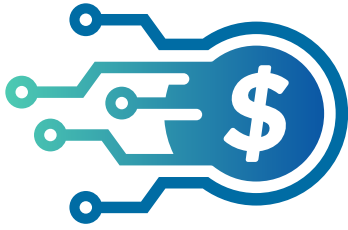
ในทางหลักการตีความกฎหมาย เงินได้จากวิชาชีพอิสระตามมาตรา 40 (6) แห่งประมวลรัษฎากร ถือเป็นกฎหมายพิเศษของเงินได้จากการรับทำงานให้ ตามมาตรา 40 (2) แห่งประมวลรัษฎากร เมื่อได้กำหนดให้วิชาชีพบัญชี (รวมทั้งวิชาชีพอื่น ๆ ทั้งหมด) เข้าลักษณะเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (6) แห่งประมวลรัษฎากรแล้ว ก็ย่อมไม่มีสิทธิที่จะตีความให้เป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (2) แห่งประมวลรัษฎากร ได้อีกเลย มิฉะนั้น ย่อมถือเป็นโมฆะ ใช้บังคับไม่ได้

โดย อาจารย์สุเทพ วงษ์พิทักษ์

- กรรมการและประชาสัมพันธ์

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ว่าด้วยเงินได้พึงประเมิน จากแหล่งเงินได้ในต่างประเทศ

อธิบดีกรมสรรพากรได้วางแนวทางปฏิบัติใหม่เกี่ยวกับการนำเงินได้พึงประเมินจากแหล่งเงินได้ในต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทย ตามคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป. 161/2566 เรื่อง การเสียภาษีเงินได้ตามมาตรา 41 วรรคสอง แห่งประมวลรัษฎากร ลงวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2566 จึงขอนำมากล่าวในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

1.

แนวการตีความเดิมเกี่ยวกับการนำเงินได้พึงประเมินจากแหล่งเงินได้ในต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทย

2.

แนวการตีความเกี่ยวกับการนำเงินได้พึงประเมินจากแหล่งเงินได้ในต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทย (ใหม่)

3.

ผลกระทบจากแนวทางการตีความเกี่ยวกับการนำเงินได้พึงประเมินจากแหล่งเงินได้ในต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทย (ใหม่)

4.

บทสรุป

1. แนวการตีความเดิมเกี่ยวกับการนำเงินได้พึงประเมินจากแหล่งเงินได้ในต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทย

ตามมาตรา 41 วรรคสองและวรรคสาม แห่งประมวลรัษฎากร แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2494 ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินตั้งแต่ปีภาษี พ.ศ. 2494 เป็นต้นไป ได้กำหนดหลักการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สำหรับเงินได้พึงประเมินจากแหล่งเงินได้ในต่างประเทศดังนี้

“มาตรา 41 ผู้มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 ในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว เนื่องจากหน้าที่งาน หรือกิจการที่ทำในประเทศไทย หรือเนื่องจากกิจการของนายจ้างในประเทศไทย หรือเนื่องจากทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศไทย ต้องเสียภาษีตามบทบัญญัติในส่วนนี้ ไม่ว่าเงินได้นั้นจะจ่ายในหรือนอกประเทศ

ผู้อยู่ในประเทศไทยมีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 ในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว เนื่องจากหน้าที่งานหรือกิจการที่ทำในต่างประเทศ หรือเนื่องจากทรัพย์สินที่อยู่ในต่างประเทศ ต้องเสียภาษีเงินได้ตามบทบัญญัติในส่วนนี้เมื่อนำเงินได้พึงประเมินนั้นเข้ามาในประเทศไทย

ผู้ใดอยู่ในประเทศไทยชั่วระยะเวลาหนึ่งหรือหลายระยะ รวมเวลาดังกล่าวทั้งหมดถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันในปีภาษีปีใด ให้ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้อยู่ในประเทศไทย”

เป็นที่ทราบกันโดยแพร่หลายเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาเกี่ยวกับหลักการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากแหล่งเงินได้ในต่างประเทศว่า มีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข พอสรุปความได้ดังนี้

1.1

เป็นการกำหนดหลักการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตาม “หลักถิ่นที่อยู่” (Resident Rule) โดยผู้มีเงินได้พึงประเมินจากแหล่งเงินได้ในต่างประเทศ ที่จะมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามประมวลรัษฎากร ต้อง “**เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย**” กล่าวคือ ต้องอยู่ในประเทศไทยชั่วระยะเวลาหนึ่งหรือหลายระยะ รวมเวลาทั้งหมดถึง 180 วันในปีภาษี และ

1.2

ต้องเป็นผู้มีเงินได้จากแหล่งเงินได้ในต่างประเทศ เนื่องจากการใด การหนึ่งดังนี้

- (1) หน้าที่งานที่ทำในต่างประเทศ เนื่องจากกิจการของนายจ้างในต่างประเทศ และ/หรือ
- (2) ทรัพย์สินที่อยู่ในต่างประเทศ และ/หรือ
- (3) กิจการที่ทำในต่างประเทศ และ

1.3

ผู้มีเงินได้ต้องนำเงินได้พึงประเมินที่ได้รับจากแหล่งเงินได้ในต่างประเทศดังกล่าวกลับเข้ามาในประเทศไทยภายในปีภาษีเดียวกับปีที่เกิดเงินได้พึงประเมิน

ผลแห่งการตีความในลักษณะดังกล่าว มีข้อดี คือ ทำให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากแหล่งเงินได้พึงประเมินในต่างประเทศเป็นไปอย่างง่ายดาย ตามหลักสะดวกของลักษณะภาษีอากรที่ดี แต่ในทางตรงกันข้าม การตีความเกี่ยวกับการนำเงินได้พึงประเมินกลับเข้ามาในประเทศไทยตามเงื่อนไขดังกล่าว ก่อให้เกิด “ช่องโหว่” ของกฎหมาย (Tax Loophole) เป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะผู้ที่เป็ “นักวางแผนภาษี” ที่จ้องหาสิทธิประโยชน์จากช่องโหว่ของกฎหมายเพียงนำเงินได้พึงประเมินเข้ามาต่างปีภาษีกันกับปีภาษีที่เกิดหรือที่ได้รับเงินได้พึงประเมิน ก็ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในประเทศไทยแล้ว ย่อมสร้างความเสียหายให้แก่กรมสรรพากร ประเทศไทยเป็นอันมาก

แต่จะว่าไป การตีความในลักษณะดังกล่าว ก็เป็นการตีความของนักวางแผนภาษีอากรที่ล้วนเป็นผู้เชี่ยวชาญในกฎหมายภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรเป็นอย่างดีเยี่ยมในอดีตกาลในช่วงกึ่งทศวรรษที่ผ่านมาเอง ซึ่งสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยีในขณะนั้น ที่รัฐไม่มีเครื่องมือในอันที่ล่วงรู้ได้ว่าผู้มีเงินได้พึงประเมินได้นำเงินได้ดังกล่าวเข้ามาในประเทศไทยเมื่อใด เมื่อจัดเก็บภาษีจากแหล่งเงินได้ในต่างประเทศได้ยากก็ไม่พึงต้องกำหนดจัดเก็บให้ยุ่งยาก

2. แนวการตีความเกี่ยวกับการนำเงินได้พึงประเมินจากแหล่งเงินได้ในต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทย (ใหม่)

นายลวรรณ แสงสนิท อธิบดีกรมสรรพากร ได้ออกคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป. 161/2566 เรื่อง การเสียภาษีเงินได้ตามมาตรา 41 วรรคสอง แห่งประมวลรัษฎากร ลงวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2566 โดยให้เริ่มใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินที่นำเข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2567 เป็นต้นไป ดังนี้

“เพื่อให้เจ้าพนักงานสรรพากรถือเป็นแนวทางปฏิบัติในการตรวจและแนะนำผู้อยู่ในประเทศไทย ซึ่งมีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 แห่งประมวลรัษฎากร ในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว เนื่องจากหน้าที่งาน หรือกิจการที่ทำในต่างประเทศ หรือเนื่องจากทรัพย์สินที่อยู่ในต่างประเทศ ตามมาตรา 41 วรรคสอง แห่งประมวลรัษฎากร กรมสรรพากรจึงมีคำสั่ง ดังต่อไปนี้”

ข้อ 1

“บุคคลซึ่งเป็นผู้อยู่ในประเทศไทยตามมาตรา 41 วรรคสาม แห่งประมวลรัษฎากร ที่มีเงินได้พึงประเมินเนื่องจากหน้าทำงานหรือกิจการที่ทำในต่างประเทศ หรือเนื่องจากทรัพย์สินที่อยู่ในต่างประเทศ ตามมาตรา 41 วรรคสอง แห่งประมวลรัษฎากร ในปีภาษีดังกล่าว และได้นำเงินได้พึงประเมินนั้นเข้ามาในประเทศไทย ในปีภาษีใดก็ตาม ให้บุคคลนั้นมีหน้าที่ต้องนำเงินได้พึงประเมินนั้นมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ตามมาตรา 48 แห่งประมวลรัษฎากร ในปีภาษีที่ได้นำเงินได้พึงประเมินนั้นเข้ามาในประเทศไทย”

ข้อ 2

“บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือตอบข้อหารือหรือทางปฏิบัติใดที่ขัดหรือแย้งกับคำสั่งนี้ให้เป็นอันยกเลิก”

ข้อ 3

“คำสั่งนี้ให้เริ่มใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินที่นำเข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2567 เป็นต้นไป”

เนื่องจากตามมาตรา 41 วรรคสอง แห่งประมวลรัษฎากร มิได้มีบัญญัติว่า “เมื่อนำเงินได้พึงประเมินนั้นเข้ามาในประเทศไทย” ต้องเป็นการนำเข้ามาภายในปีภาษีเดียวกับปีที่เกิดเงินได้พึงประเมินเท่านั้น จึงต้องหมายความว่า เมื่อผู้มีเงินได้พึงประเมินจากแหล่งเงินได้ในต่างประเทศได้นำเงินได้ดังกล่าวเข้ามาในประเทศไทย ไม่ว่าจะในปีภาษีใด ก็ย่อมมีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในปีภาษีที่ได้นำเงินได้นั้นกลับเข้ามาในประเทศไทย

3. ผลกระทบจากแนวทางการตีความเกี่ยวกับการนำเงินได้พึงประเมินจากแหล่งเงินได้ในต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทย (ใหม่)

3.1

การตีความบทบัญญัติมาตรา 41 วรรคสองและวรรคสาม แห่งประมวลรัษฎากร ดังกล่าว เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากความตามวรรคสองและวรรคสาม ของมาตรา 41 แห่งประมวลรัษฎากรกำหนดไว้อย่างกว้าง ดังนี้

“ผู้อยู่ในประเทศไทยมีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 ในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว เนื่องจากหน้าทำงานหรือกิจการที่ทำในต่างประเทศ หรือเนื่องจากทรัพย์สินที่อยู่ในต่างประเทศ ต้องเสียภาษีเงินได้ตามบทบัญญัติในส่วนนี้ เมื่อนำเงินได้พึงประเมินนั้นเข้ามาในประเทศไทย

ผู้ใดอยู่ในประเทศไทยชั่วระยะเวลาหนึ่งหรือหลายระยะ รวมเวลาทั้งหมดถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันในปีภาษีปีใด ให้ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้อยู่ในประเทศไทย”

3.2

แนวทางการตีความใหม่ตามคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป. 161/2566 ฯ ลงวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดว่า “บุคคลซึ่งเป็นผู้อยู่ในประเทศไทยตามมาตรา 41 วรรคสาม แห่งประมวลรัษฎากร ที่มีเงินได้พึงประเมินเนื่องจากหน้าทำงานหรือกิจการที่ทำในต่างประเทศ หรือเนื่องจากทรัพย์สินที่อยู่ในต่างประเทศ ตามมาตรา 41 วรรคสอง แห่งประมวลรัษฎากร ในปีภาษีดังกล่าว และได้นำเงินได้พึงประเมินนั้นเข้ามาในประเทศไทยในปีภาษีใดก็ตาม ให้บุคคลนั้นมีหน้าที่ต้องนำเงินได้พึงประเมินนั้นมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ ตามมาตรา 48 แห่งประมวลรัษฎากร ในปีภาษีที่ได้นำเงินได้พึงประเมินนั้นเข้ามาในประเทศไทย” เป็นสิ่งที่นักวิชาการภาษีอากรได้เคยตำรึกันมาตั้งแต่เมื่อ 10 กว่าปีที่แล้ว เพิ่งจะบรรลุผลสำเร็จในปี พ.ศ. 2566 นี้

3.3

การตีความในลักษณะดังกล่าวเป็นการอุดช่องโหว่ของกฎหมาย ตามหลักกฎหมายภาษีอากรที่ว่าด้วย “หลักประหยัด” หรือ “หลักประสิทธิภาพ” กล่าวคือ เสียค่าใช้จ่ายต่ำทั้งฝ่ายรัฐที่ต้องจัดเก็บภาษี และฝ่ายผู้เสียภาษีอากร รวมทั้ง ต้องหลีกเลี่ยงได้ยาก

3.4

ในยุคที่กรมสรรพากรมีเครื่องมือที่สามารถตรวจสอบได้โดยง่ายว่ามีกำไรโอนเงินจากต่างประเทศกลับเข้ามาในประเทศไทย ตลอดจนกฎหมายว่าด้วยการฟอกเงิน โดยสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน - ป.ง. ย่อมทำให้ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้จากแหล่งเงินได้ในต่างประเทศ เพิ่มขึ้นเป็นอย่างดี และสอดคล้องกับหลักการจัดเก็บภาษีเงินได้ที่เป็นสากลโลก

3.5

การตีความดังกล่าว ย่อมก่อให้เกิดการจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อน ตามหลักการขัดกันของหลักถิ่นที่อยู่ของประเทศไทยกับหลักแหล่งเงินได้ของอีกประเทศหนึ่งต้องเยียวยาด้วย อนุสัญญาภาษีซ้อนฯ หากเป็นแหล่งเงินได้จากประเทศที่ไม่มีอนุสัญญาภาษีซ้อน ก็ต้องรับกรรมไปตามทาง

3.6

คงเหลือเพียงวิธีเดียวที่ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลสำหรับเงินได้พึงประเมินจากแหล่งเงินได้ในต่างประเทศของ “ผู้อยู่ในประเทศไทย” ถึง 180 วัน ในปีภาษีที่เกิดเงินได้พึงประเมิน ก็ไม่ต้องนำเงินได้พึงประเมินนั้นกลับเข้ามาในประเทศไทย ในปีภาษีใด ๆ เลย โดยนำไปใช้จ่ายหรือลงทุนในต่างประเทศต่อไป เว้นแต่จะเป็นเงินได้พึงประเมินที่ได้รับยกเว้นตามมาตรา 42 แห่งประมวลรัษฎากร หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

3.7

สำหรับการนำเงินได้พึงประเมินเข้ามาในประเทศไทย ในปีภาษี พ.ศ. 2566 นั้น ยังคงใช้หลักเกณฑ์เดิม กล่าวคือ ต้องครบทั้งสามองค์ประกอบ จึงจะมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากร

แต่สำหรับการนำเงินได้พึงประเมินเข้ามาในประเทศไทย ในปีภาษี พ.ศ. 2567 เป็นต้นไปนั้น ให้ใช้หลักเกณฑ์ใหม่ตามคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป. 161/2566 ฯ กล่าวคือ หากครบองค์ประกอบเพียงสองประการ คือ เป็นผู้อยู่ในประเทศไทยถึง 180 วัน ในปีภาษีที่เกิดเงินได้พึงประเมินในต่างประเทศ กับนำเงินได้พึงประเมินจากแหล่งเงินได้ในต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทยในปีภาษีใดก็ตาม ก็ยังมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามประมวลรัษฎากรทันที

3.8

สำหรับผู้ที่มีได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทยถึง 180 วัน ในปีภาษี ยังคงมีสามารถนำเงินได้พึงประเมินจากแหล่งเงินได้ในต่างประเทศกลับเข้ามาในประเทศไทย โดยไม่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเดิม ไม่ต้องหาทางหลบหลีกใด ๆ เพียงมีหลักฐานพิสูจน์ว่า “มิได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย” ผ่านพาสปอร์ต และวีซ่า เท่านั้น

3. unสรุป

การกำหนดให้ผู้อยู่ในประเทศไทยถึง 180 วัน ในปีภาษีใด ที่ได้นำเงินได้พึงประเมินจากแหล่งเงินได้ในต่างประเทศ หน้าที่งานหรือกิจการที่ทำในต่างประเทศ หรือเนื่องจากทรัพย์สินที่อยู่ในต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทย ไม่ว่าจะนำเข้ามาในปีภาษีใดก็ตาม มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในปีภาษีที่ได้นำเงินได้พึงประเมินนั้น เข้ามาในประเทศไทย ถือเป็นภาระหน้าที่ที่ชอบด้วยกฎหมายตามหลักภาษีอากรที่ดี อำนวยให้เกิดความเป็นธรรมในการเสียภาษีเงินได้ ช่วยเสริมให้การปราบปรามการฟอกเงินมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

คำสั่งนี้ให้เริ่มใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินที่นำเข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2567 เป็นต้นไป หมายความว่า ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินจากแหล่งเงินได้ในต่างประเทศ ตามหลักถิ่นที่อยู่ที่มีเงินได้ได้รับตั้งแต่ปีภาษี พ.ศ. 2567 เป็นต้นไป

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือตอบข้อหารือ หรือทางปฏิบัติใดที่ขัดหรือแย้งกับคำสั่งที่ ป. 161/2566ฯ นี้ให้เป็นอันยกเลิก หมายความว่า แนวทางการตีความเดิมที่กำหนดผู้มีเงินได้จากแหล่งเงินได้ในต่างประเทศมีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามประมวลรัษฎากร เฉพาะกรณีที่น่าเงินได้ดังกล่าวเข้ามาในประเทศไทยในปีภาษีเดียวกับปีที่มีเงินได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย และได้รับเงินได้ดังกล่าว เป็นอันยกเลิกไปตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2567 เป็นต้นไป

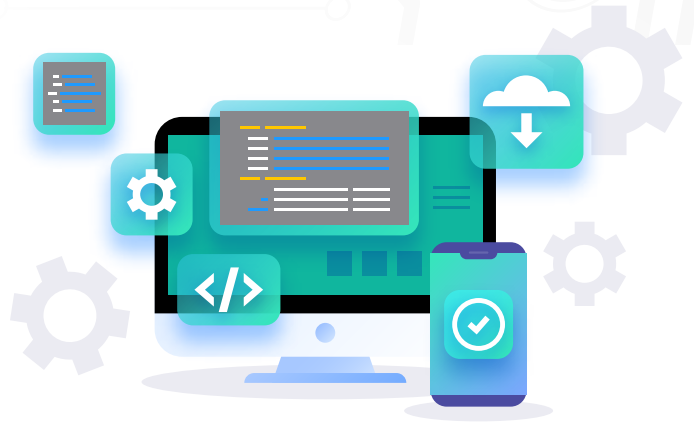
โดย คุณราเชต ไชยรัตน์

- กรรมการในคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี
- อุปนายกสมาคมสำนักงานบัญชีคุณภาพ

การพัฒนาคุณภาพสำนักงานบัญชีสู่ยุคดิจิทัล

ในยุคที่ธุรกิจเติบโตอย่างรวดเร็วและผู้ประกอบการจะต้องพัฒนาธุรกิจเพื่อรับมือต่อความเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลก ทั้งด้านเทคโนโลยีที่ปรับตัวและการพัฒนาเพื่อความยั่งยืนการใช้ประโยชน์จากข้อมูลทางบัญชีและการเงินในเชิงกลยุทธ์ที่ถูกต้อง รวดเร็วเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของธุรกิจ เข้าถึงโอกาสในด้านเงินทุนในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงลดข้อผิดพลาดและความเสี่ยงของธุรกิจ การใช้บริการสำนักงานบัญชีจากภายนอกมาช่วยในการจัดทำบัญชีก็เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่จะสามารถช่วยให้ธุรกิจสามารถปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการทำบัญชีและการดำเนินการด้านภาษีด้วยความเชี่ยวชาญและยังเป็นรูปแบบการให้บริการที่ธุรกิจจะมีต้นทุนที่ต่ำกว่าการจัดตั้งแผนกบัญชีภายในของธุรกิจเอง โดยเฉพาะในช่วงที่ธุรกิจกำลังเริ่มต้นจนกระทั่งเติบโตก่อนจะเข้าสู่ตลาดทุนซึ่งมีปริมาณธุรกิจส่วนใหญ่ของประเทศ

การปรับตัวของสำนักงานบัญชีเพื่อยกระดับการให้บริการอย่างมีคุณภาพ จะช่วยให้สำนักงานบัญชีลดปัญหาการแข่งขันด้านราคา ซึ่งจะส่งผลต่อธุรกิจที่เติบโตจนมีศักยภาพในการบริหารทีมงานให้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ลดปัญหาการหมุนเวียนพนักงานหรือการขาดแคลนทรัพยากรบุคคล และยังสามารถเพิ่มโอกาสในการเพิ่มบริการที่มีมูลค่าสูง เช่น การให้คำปรึกษาธุรกิจและการขยายขอบเขตงานบริการในด้านต่าง ๆ ด้วยศักยภาพของสำนักงานในขอบเขตของวิชาชีพได้

ปัจจัยสำคัญที่การคัดเลือกสำนักงานบัญชีมาช่วยดูแลธุรกิจนั้น นอกจากปัจจัยด้านราคาแล้ว อีกปัจจัยที่สำคัญก็คือ คุณภาพในการให้บริการ ทั้งในด้านการให้บริการที่สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนด อย่างมีประสิทธิภาพ

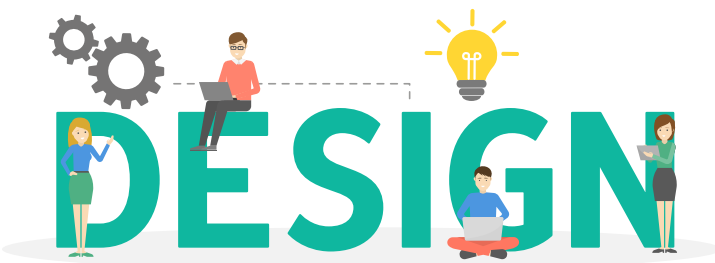
ความคาดหวังของผู้ใช้บริการต่อระบบงานที่มีความแน่นอน ป้องกันความผิดพลาดในการให้บริการ ทีมงานของสำนักงานที่จะมีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์เพียงพอในการให้บริการ การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีด้วยความซื่อสัตย์ เที่ยงธรรม โปร่งใส สามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานได้และการประเมินตนเอง เพื่อทราบถึงความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาอยู่เสมอ สิ่งเหล่านี้ จะช่วยให้ผู้รับบริการเกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพของระบบสำนักงานบัญชีว่ามีคุณภาพ สามารถสนับสนุนธุรกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามขอบเขตของการให้บริการที่ตกลงกันได้

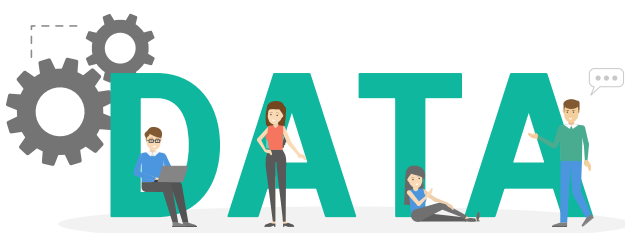
LEADER

ว่าคุณภาพของการให้บริการ คือ คุณค่าที่สำนักงานจะต้องส่งต่อผู้ใช้บริการด้วยความเป็นมืออาชีพ รวมถึงการวางวิสัยทัศน์ต่ออนาคตเพื่อรับมือต่อความเปลี่ยนแปลงในรูปแบบต่าง ๆ การพัฒนาประยุกต์นำเทคโนโลยีมาใช้งานมาช่วยสนับสนุนธุรกิจ เพื่อปรับปรุงระบบงาน ยกย่องการให้บริการและส่งเสริมภาพลักษณ์ด้วยความทันสมัยได้

ผู้นำจะต้องสื่อสารต่อทีมงานอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อสร้างความเข้าใจอย่างแท้จริงเกี่ยวกับนโยบายคุณภาพเพื่อให้มั่นใจว่าระบบงานคุณภาพจะเกิดขึ้นและนำไปปฏิบัติได้จริง

ทางการและไม่เป็นทางการเพื่อช่วยให้สำนักงานเข้าถึงและเข้าใจปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระบบงานการให้บริการ นำมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดวิธีแก้ปัญหา พัฒนาระบบงานอย่างตรงจุด นำไปกำหนดวิธีและขั้นตอนงานเพื่อพัฒนาระบบงานอย่างต่อเนื่อง จะช่วยให้ทีมงานรู้สึกถึงความมีส่วนร่วม เกิดความภาคภูมิใจในการพัฒนาระบบงานร่วมกัน แนวคิดนี้ยังช่วยให้สำนักงานสามารถนำเครื่องมือเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาช่วย เพื่อลดปัญหาของระบบงานในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นการพัฒนาวัฒนธรรมด้านระบบงานการให้บริการของสำนักงานได้อีกด้วย

เพื่อลดความผิดพลาด ป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในการให้บริการ เช่น การกำหนดขั้นตอนรับส่งเอกสารเอกสารจากลูกค้า มีการกำหนดข้อมูล ที่สำนักงานต้องการและการยืนยันว่าได้รับข้อมูลครบถ้วนแล้ว จะช่วยลดข้อผิดพลาดในการนำเอกสารมาบันทึกบัญชีหรือการเตรียมแบบภาษี อย่างครบถ้วน ไม่ตกหล่น ทั้งนี้ การยืนยันถึงระบบงานคุณภาพนั้น สำนักงานควรกำหนดให้มีการตรวจติดตามระบบงานโดยหน่วยงานในสำนักงานเอง หรือการตรวจประเมินโดยหน่วยงานภายนอก จะช่วยให้มั่นใจได้ว่าระบบงานคุณภาพที่กำหนดไว้นั้น ได้มีการนำไปปฏิบัติใช้จริง รวมถึงมีการแก้ไข เมื่อพบจุดบกพร่องที่ต้องพัฒนาอยู่เสมอ

ในยุคดิจิทัลการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาระบบงานคุณภาพทั้งโปรแกรมบัญชีแบบคลาวด์ การใช้เทคโนโลยีช่วยในการส่งรับข้อมูล การช่วยบันทึกบัญชี ในรูปแบบต่าง ๆ มีส่วนช่วยในการพัฒนาระบบงานคุณภาพอย่างมาก ทั้งการส่งรับข้อมูลเอกสารที่อยู่ในรูปแบบดิจิทัล ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลผ่านระบบงานดิจิทัล การติดตามความก้าวหน้าของงาน การกำหนดสิทธิและระดับการใช้งานระบบบัญชี รวมถึงการสื่อสารกับธุรกิจผู้ใช้บริการทั้งรายงานทางการเงิน รายงานเพื่อการบริหารในรูปแบบต่าง ๆ ด้วยความสะดวก มีต้นทุนให้บริการที่ต่ำกว่าระบบงานแบบเดิม รวมทั้งยังส่งเสริมภาพลักษณ์ความทันสมัยของสำนักงานอีกด้วย

1. วิสัยทัศน์และความเป็นผู้นำ

ผู้นำซึ่งเป็นผู้มีความสำคัญที่สุดในองค์กร เป็นผู้กำหนดทิศทางการพัฒนาสำนักงานและนโยบายคุณภาพของสำนักงานเพื่อส่งเสริมการให้บริการอย่างมีคุณภาพ สร้างความตระหนักรู้แก่คนในองค์กร

2. การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมคุณภาพและการพัฒนาวัฒนธรรม

วัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนระบบงานคุณภาพ ควรเป็นรูปแบบการทำงานที่เน้นย้ำในความเป็นมืออาชีพ การปฏิบัติตามระบบงานระเบียบ ขั้นตอนที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามก็ตระบบงานที่ดีจะต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอ สำนักงานยังควรสนับสนุนให้พนักงานนำเสนอความคิดเห็นผ่านการประชุมและสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ในเชิงบวก ทั้งในรูปแบบ

3. การพัฒนาระบบงานและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี

การพัฒนาระบบงานนั้น สำนักงานควรจัดให้มีคู่มือระบบงานคุณภาพ นโยบาย และวิธีปฏิบัติงานคุณภาพ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน สื่อสารต่อทีมงานในทุกระดับ เพื่อให้เกิดความมั่นใจได้ว่าการให้บริการจะเป็นไปตามระบบงานที่กำหนดไว้ ซึ่งระบบงานที่ดี จะช่วยให้เกิดขั้นตอนที่แน่นอนในการปฏิบัติงาน จุดควบคุมระบบงานต่าง ๆ

4. การพัฒนาศักยภาพทีมงาน

ในการพัฒนาระบบงานคุณภาพนั้น ทรัพยากรมนุษย์คือสินทรัพย์ที่สำคัญที่สุดของสำนักงาน การฝึกอบรมทีมงาน ให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในด้านต่าง ๆ อย่างเพียงพอจะช่วยให้สำนักงานมีความน่าเชื่อถือและ ผู้ใช้บริการเกิดความเชื่อมั่นในระบบงานคุณภาพ นอกจากนี้ทักษะ ด้านความรู้ทางวิชาชีพ เช่น มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ภาษีอากรแล้ว ทักษะด้านการวางแผนงาน การสื่อสาร การแก้ไขปัญหา

การทำงานเป็นทีม การนำเสนอ หรือที่เรียกว่า Soft Skills ก็มีผลสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจะช่วยลดปัญหาในการให้บริการและส่งเสริม การให้บริการด้วยระบบงานคุณภาพได้ กระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและการดูแลเอาใจใส่ทีมงานนี้ มีผลสำคัญอย่างยิ่ง เพราะหากสำนักงาน ดูแลทีมงานดีแล้ว ทีมงานก็จะดูแลผู้ให้บริการอย่างดีเยี่ยมด้วยเช่นกัน

การวางระบบงานของสำนักงานบัญชีให้มีคุณภาพนี้ไม่ใช่เรื่องยากในการปฏิบัติ และเมื่อเราปฏิบัติจนเป็นชีวิตการทำงานประจำวันแล้ว จะพบว่า ช่วยลดปัญหาความไม่แน่นอน ความสับสน ความผิดพลาด ในการทำงานได้อย่างมาก ระบบงานจะช่วยให้สำนักงานบัญชีสามารถขยายธุรกิจได้อย่างมาก และเป็นระบบ และมีกระบวนการพัฒนางานและบุคลากรได้อย่างต่อเนื่อง

สำนักงานบัญชีที่มีคุณภาพ เป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาวิชาชีพบัญชี โดยเฉพาะในปัจจุบันมีแนวทางการพัฒนาสำนักงานบัญชีสู่การเป็น สำนักงานบัญชีดิจิทัล ซึ่งเมื่อประกอบกับระบบงานคุณภาพก็จะช่วยยกระดับสำนักงานบัญชีที่ให้ความน่าเชื่อถือในการให้บริการ ที่จะไม่ต้องแข่งขัน ด้านราคา และหันมาแข่งขันด้านการพัฒนาการให้บริการอย่างมีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ ตอบโจทย์ในการเติบโตทางธุรกิจด้วยข้อมูลทางการเงิน การบัญชี ที่ถูกต้องรวดเร็ว ใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ธุรกิจ นักบัญชีจะขึ้นมาเป็น เคียงข้างเป็นที่ปรึกษาคนสำคัญของนักธุรกิจอย่างน่าภาคภูมิใจ

เมื่อธุรกิจสำนักงานบัญชีเติบโตเป็นที่เชื่อมั่นในคุณภาพและความทันสมัยในวงกว้างแล้ว สำนักงานบัญชีก็จะช่วยผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพในวิชาชีพสู่วิชาชีพบัญชีได้อีกมากมาย การส่งเสริม ความสามัคคีกัน ในวิชาชีพ ความร่วมมือกันเพื่อพัฒนาคุณภาพงานอย่างมีระบบ ของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ในบทบาทและในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งชมรม สมาคม และสภาวิชาชีพบัญชีของเรา มีผลสำคัญอย่างยิ่งและเป็น ภารกิจของพวกเรานักบัญชีทุกคน ที่จะช่วยกันแลกเปลี่ยน ถ่ายทอด องค์ความรู้ ความชำนาญประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อการพัฒนา ร่วมกัน อย่างมีพลัง ส่งเสริมคุณค่า ความเชื่อมั่นของวิชาชีพบัญชีต่อภาคธุรกิจ และระดับสากลว่าเป็นวิชาชีพที่มีการพัฒนาอยู่เสมอ รับกับยุคสมัย กระแส ความเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล เป็นรากฐานสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ของวิชาชีพบัญชีของพวกเราต่อไป

ประเด็นด้านการรายงานทางการเงินในปัจจุบัน: ความท้าทายและโอกาส

โดย รศ. ดร.ธัญลักษณ์ วิจิตรสาระวงศ์
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

และ รศ. ดร.สมพงษ์ พรอุปถัมภ์
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในการประชุมวิชาการนานาชาติครั้งที่ 10 ซึ่งจัดโดยวารสารวิจัย Journal of International Accounting Research (JIAR) 2023 ของ American Accounting Association ณ ประเทศอังกฤษนั้น¹ มีการนำเสนอและการอภิปรายที่น่าสนใจในหัวข้อ “ประเด็นด้านการรายงานทางการเงินในปัจจุบัน: ความท้าทายและโอกาส” โดย Professor Mary Barth จาก Stanford University ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งผู้เขียนจะขอนำมาสรุปประเด็นและทิศทางที่น่าสนใจไว้ในบทความนี้

ปัจจุบันนี้มีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและการดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ธุรกรรมทางการเงินมีการเปลี่ยนแปลงไปและมีผลกระทบต่อรายงานทางการเงิน ซึ่งเป็นความท้าทายและโอกาสต่อวงวิชาการและผู้ประกอบวิชาชีพ โดยมี 2 ประเด็นหลักสำคัญ ได้แก่ ความเกี่ยวข้องของข้อมูลทางการเงินต่อการตัดสินใจ (Value Relevance of Accounting Information) และประเด็นความท้าทายในปัจจุบันเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล (Digital Assets) และการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change Disclosure) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ความเกี่ยวข้องของข้อมูลทางการเงินต่อการตัดสินใจ

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าวัตถุประสงค์ของการรายงานทางการเงินเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไป คือ การให้ข้อมูลการเงินเกี่ยวกับกิจการที่เสนอรายงานที่มีประโยชน์ต่อนักลงทุน ผู้ให้กู้และเจ้าหนี้อื่นทั้งในปัจจุบันและที่อาจจะเป็นในอนาคต ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดหาทรัพยากรให้แก่กิจการ² อย่างไรก็ดีตาม มีผู้โต้แย้งว่าข้อมูลทางการเงินมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Value Relevance) ลดลง โดยเฉพาะในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจจากเศรษฐกิจเก่า (Old Economy) ที่มุ่งเน้นการผลิต (Manufacturing) ไปสู่เศรษฐกิจใหม่ (New Economy) ที่มุ่งเน้นการบริการ (Services) และเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) ทำให้การรายงานทางการเงินในอนาคตอาจไม่สามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจได้ดังเช่นในอดีต แนวคิดนี้สนับสนุนโดย Lev และ Gu (2016) ซึ่งพบว่ากำไรสุทธิมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจลดลง และเห็นได้จากการที่กำไรสุทธิสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าตลาดของหุ้นได้ลดลงในช่วงปี ค.ศ. 1950-2013 และอาจถือว่าเป็นจุดสิ้นสุดของประโยชน์ของข้อมูลทางการเงินบัญชี

งานวิจัยในอดีตเป็นจำนวนมากได้ศึกษาเรื่องความเกี่ยวข้องของข้อมูลทางการเงินต่อการตัดสินใจ งานวิจัยของ Barth, Li และ McClure (2023) ซึ่งตีพิมพ์ในวารสาร The Accounting Review ได้ศึกษาความเกี่ยวข้องของข้อมูลทางการเงินต่อการตัดสินใจในช่วงปี ค.ศ. 1962-2018 และพบว่าข้อมูลทางการเงินบัญชียังมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Value Relevance) สำหรับธุรกิจใหม่ (New Economy Business) แต่ผู้ใช้ข้อมูลได้เปลี่ยนจากการใช้กำไรสุทธิในการตัดสินใจไปใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชีอื่นในรายงานทางการเงินเพื่อการตัดสินใจ ทำให้ข้อมูลทางการเงินดังกล่าวมี Value Relevance เพิ่มขึ้น โดยผลวิจัยพบว่า ผู้ใช้ทางการเงินได้เปลี่ยนไปใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชี 3 รายการเพื่อการตัดสินใจดังนี้

(1) สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (Intangible Assets) เช่น รายจ่ายวิจัยและพัฒนา

(2) โอกาสการเติบโต (Growth Opportunity) ซึ่งวัดด้วยการเติบโตของเงินสดและรายได้ และ

(3) ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางเลือก (Alternative Performance Measures) ซึ่งวัดด้วยกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน และตัวชี้วัดอื่น เช่น รายการพิเศษ หรือกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น การให้ความสำคัญต่อตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางเลือกสอดคล้องกับการที่ International Accounting Standards Board (IASB) สนับสนุนให้มีการเปิดเผยตัวชี้วัดที่เป็นรายการนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน (Non-GAAP Measurement)

¹ ผู้เขียนได้รับทุนสนับสนุนจากคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

² กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน บังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2564

เนื่องจากข้อมูลทางการเงินบัญชี 3 รายการนี้มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจมากขึ้นนอกเหนือจากกำไรสุทธิ (Earnings) และมูลค่าตามบัญชีของส่วนของผู้ถือหุ้น (Book Value of Equity) การปรับปรุงการนำเสนอข้อมูลเหล่านี้ให้เป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม (Representational Faithfulness) ย่อมจะส่งเสริมให้ข้อมูลทางการเงินบัญชีมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจยิ่งขึ้น ซึ่งหน่วยงานที่กำหนดมาตรฐานระหว่างประเทศควรพิจารณาที่จะดำเนินการต่อไป และเป็นการเร็วเกินไปที่จะสรุปว่าข้อมูลทางการเงินบัญชีมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจลดลง

ประเด็นความท้าทายในปัจจุบัน

ปัจจุบันนี้กิจการและผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) เผชิญกับประเด็นความท้าทายในปัจจุบันเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล และการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การรับรู้หรือเปิดเผยข้อมูลเหล่านี้ในรายงานทางการเงินส่งผลให้รายงานทางการเงินมีลักษณะเปลี่ยนแปลงไป แต่การไม่แสดงรายการเหล่านี้ อาจทำให้รายงานทางการเงินมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจลดลง ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานผู้กำหนดมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ผู้ประกอบวิชาชีพ และนักวิชาการ ในการร่วมมือกันเพื่อหาแนวทางจัดการกับประเด็นความท้าทายนี้

• สินทรัพย์ดิจิทัล

ในปัจจุบันนี้สินทรัพย์ดิจิทัล (Digital Assets) เข้ามามีบทบาทในการดำเนินธุรกิจยิ่งขึ้น โดยเฉพาะ Crypto Assets เรามาทำความรู้จักสินทรัพย์ชนิดนี้กันก่อน Crypto Assets หมายถึงสินทรัพย์ดิจิทัล ซึ่ง (1) เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน (2) ไม่ได้ ออกโดยหน่วยงานที่มีอำนาจตามกฎหมาย (3) ไม่ได้ก่อให้เกิดสัญญา ระหว่างผู้ถือและหน่วยงานอื่น และ (4) ไม่ได้ถือเป็นหลักทรัพย์ คำถามที่ตามมาคือกิจการผู้ถือ Crypto Assets ควรจะจัดประเภทเป็นสินทรัพย์ประเภทใด กิจการจะรับรู้และแสดงรายการสินทรัพย์ดิจิทัลอย่างไร เพื่อให้ข้อมูลในรายงานทางการเงินมีความเกี่ยวข้องต่อการตัดสินใจ

ในปัจจุบันนี้ IASB ยังไม่ได้มีการกำหนดมาตรฐานเฉพาะเกี่ยวกับ Digital Assets แต่ IASB ได้ออก International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC) Update June 2019, Agenda Decisions ในปี ค.ศ. 2019 ซึ่งมีการกำหนดนิยามของ Cryptocurrency ว่าหมายถึง

(1) เงินสกุลดิจิทัลที่บันทึกบนการประมวลผลแบบกระจายศูนย์ (Distributed Ledger) ด้วยวิธีการเข้ารหัสลับ (Cryptography) เพื่อความปลอดภัย

(2) ไม่ได้ออกโดยหน่วยงานกำกับดูแลหรือหน่วยงานอื่น และ

(3) ไม่ได้ก่อให้เกิดสัญญาระหว่างผู้ถือ (Holder) กับอีกฝ่ายหนึ่ง

เมื่อเข้านิยามดังกล่าวแล้วกิจการผู้ถือ Cryptocurrency จะจัดประเภทเป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตน (Intangible Assets) ตามมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 38 (IAS 38) เรื่องสินทรัพย์ไม่มีตัวตน หรือหากมีการถือ Cryptocurrency เพื่อขายในการดำเนินธุรกิจตามปกติให้จัดประเภทเป็นสินค้าคงเหลือ (Inventory) ตามมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 2 (IAS 2) เรื่องสินค้าคงเหลือ แล้วแต่กรณี และให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชีดังกล่าว แต่ยังไม่ได้มีการกำหนดมาตรฐานการบัญชีเฉพาะเกี่ยวกับ Digital Assets

สำหรับในประเทศสหรัฐอเมริกา Financial Accounting Standards Board (FASB) ได้ออกร่างมาตรฐาน (Exposure Draft) เรื่องการบัญชีสำหรับสินทรัพย์คริปโตและการเปิดเผย (Accounting for and Disclosure of Crypto Assets) ในวันที่ 23 มีนาคม ค.ศ. 2023 และอยู่ในช่วงการทำประชาพิจารณ์ โดยมีการกำหนดนิยามของ Crypto Assets ว่าหมายถึง

- (1) สินทรัพย์ที่เป็นไปตามค่านิยมของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน
- (2) ไม่ได้ทำให้ผู้ถือมีสิทธิเรียกร้องต่อสินค้า บริการ หรือสินทรัพย์อื่น
- (3) ถูกสร้างขึ้นภายใต้เทคโนโลยีการเก็บข้อมูลด้วยระบบโครงข่าย (Blockchain Technology)
- (4) มีการรักษาความปลอดภัยด้วยวิธีการเข้ารหัส (Cryptography)
- (5) มีการแลกเปลี่ยนหรือทดแทนได้ (Fungible) และไม่ได้ออกโดยหน่วยงานที่รายงาน (Reporting Entity) หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Related Party)

นอกจากนี้ ร่างมาตรฐานดังกล่าวนี้ยังได้มีการกำหนดให้วัดมูลค่า Crypto Assets ด้วยวิธีมูลค่ายุติธรรม (Fair Value) และรับรู้การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมในกำไรขาดทุน ซึ่งถือเป็นก้าวแรกของหน่วยงานกำหนดมาตรฐานต่อการบัญชีสำหรับ Crypto Assets ซึ่ง FASB ได้ให้ความสำคัญและมีการออกร่างมาตรฐานเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

อย่างไรก็ตาม ผู้ใช้ข้อมูลทางการบัญชีพึงตระหนักถึงประเด็นความเสี่ยงเกี่ยวกับ Crypto Assets เนื่องจากสินทรัพย์ดังกล่าวมีประเด็นต่าง ๆ ที่อาจกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสีย เช่น ราคาการวัดมูลค่า และการแก๊งค์กำไร

• การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

จากการที่หลายฝ่ายหันมาให้ความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ นักลงทุนต้องการข้อมูลการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีผลกระทบทางการเงินต่อกิจการ แต่ข้อมูลที่เกิดการเปิดเผยส่วนใหญ่เป็นข้อมูลที่มีใช้ตัวเงิน (Non-financial Information) ในปี ค.ศ. 2021 IFRS Foundation ได้จัดตั้ง International Sustainability Standards Board (ISSB) ซึ่งเกิดจากความร่วมมือระหว่างหลายหน่วยงาน เช่น Climate Disclosure Standards Board (CDSB) Sustainability Accounting Standards Board (SASB) Task Force for Climate-related Financial Disclosures (TCFD) และ Value Reporting Foundation เพื่อรับผิดชอบเรื่องการกำหนดมาตรฐานในการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยเฉพาะ

ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 2023 ISSB ได้ออกมาตรฐาน IFRS S1 General Requirements for Disclosure of Sustainability-related Financial Information ซึ่งเป็นมาตรฐานที่วางกรอบแนวคิดในการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืน โดยกำหนดให้กิจการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญด้านความเสี่ยงและโอกาสที่เกี่ยวกับความยั่งยืน และ IFRS S2 Climate-related Disclosures ซึ่งกำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญด้านความเสี่ยงและโอกาสที่เกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ โดยมีความประสงค์ให้ใช้ร่วมกับ IFRS S1 และคาดหวังว่าประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจะบังคับใช้มาตรฐาน IFRS S1 และ S2 เป็นมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืน

การเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวจะทำให้ผู้ใช้รายงานทางการเงินได้ข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของกิจการและเห็นผลกระทบที่มีต่อรายงานทางการเงิน เช่น ความเสี่ยงทางการเงิน (Financial Risk) ที่อาจเกิดจากถูกเรียกเก็บภาษีจากการปล่อยมลภาวะ (Emission tax) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk) ที่อาจเกิดจากระดับน้ำทะเลที่สูงขึ้น ซึ่งกระทบต่อกระบวนการผลิตหรือการดำเนินงาน หรือการปรับเปลี่ยนกระบวนการดำเนินงานเพื่อลดการใช้พลังงานเชื้อเพลิงจากถ่านหิน เป็นต้น ส่งผลให้กิจการมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวเนื่องกับความยั่งยืนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพิ่มขึ้น

โอกาสในงานวิจัย

Professor Barth ได้ให้ความเห็นว่าความท้าทายดังกล่าวส่งผลให้เกิดคำถามวิจัยที่น่าสนใจศึกษาในหัวข้อเกี่ยวกับขอบเขตของรายงานทางการเงินบัญชี (Scope of Accounting Reports) การบัญชีสำหรับ Digital Assets ในเรื่องของการจัดประเภท และการวัดมูลค่า การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความยั่งยืน และการเปลี่ยนแปลงในสภาพภูมิอากาศ การเปิดเผยข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญด้านความเสี่ยง ซึ่งส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน หัวข้อเหล่านี้ถือเป็นทิศทางการวิจัยในประเด็นด้านการรายงานทางการเงินในปัจจุบันที่น่าสนใจอย่างยิ่ง

เอกสารอ้างอิง

สภาวิชาชีพบัญชี. กรอบแนวคิดสำหรับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

Barth, M. E., Li, K., & McClure, C. G. (2023). Evolution in value relevance of accounting information. *The Accounting Review*, 98(1), 1-28.

Financial Accounting Standards Board (FASB) (2023). Accounting for and Disclosure of Crypto Assets (formerly known as Accounting for and Disclosure of Digital Assets)

Lev, B., & Gu, F. (2016). The end of accounting and the path forward for investors and managers. John Wiley & Sons.

<https://www.ifrs.org/news-and-events/news/2023/06/issb-issues-ifrs-s1-ifrs-s2/>

โดย ดร.ปิญญา สัมฤทธิ์ประดิษฐ์

อนุกรรมการในคณะอนุกรรมการศึกษาและติดตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี สภาวิชาชีพบัญชี

ESG

กับทิศทางการปรับตัว ของนักบัญชีสากล และนักบัญชีไทย ตอนที่ 4

“สวัสดิ์ท่านสมาชิกและผู้อ่าน”

ประเด็นเรื่อง Environmental (สิ่งแวดล้อม) Social (สังคม) Governance (การกำกับดูแล) (ต่อไปจะเรียกว่า ESG) ที่ล่าสุด International Sustainability Standard Board (ISSB) ได้ประกาศมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน 2 ฉบับ หลังจากที่ได้รับฟังความคิดเห็นจากประเทศสมาชิกไปแล้ว คือ IFRS S1 General Requirement for Disclosure of Sustainability-related Financial Information (ประกาศเมื่อ 24 มิถุนายน 2566) พร้อมด้วย Accompanying Guidance on General Requirements for Disclosure of Sustainability-related Financial Information กับ Basis for Conclusions และ IFRS S2 Climate-related Disclosure พร้อม Accompanying Guidance on Climate-related Disclosure กับ Basis for Conclusion รวมถึง

Effect Analysis นอกจากนี้ ยังเผยแพร่ Industry-based Guidance on implementing Climate-related Disclosures เพิ่มเติม (เอกสารฉบับนี้จำนวน 538 หน้า) (เอกสารที่กล่าวมาประกาศเมื่อ 26 มิถุนายน 2566) มีความสำคัญและประเด็นที่นักบัญชีในประเทศไทยควรให้ความสำคัญ เพื่อเตรียมพร้อมหากมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนทั้ง 2 ฉบับนี้ต้องนำมาถือปฏิบัติ และติดตามแนวทางที่ ISSB อาจกำหนดมาตรฐานฉบับอื่นเพิ่มเติมในอนาคต บทความนี้ขอแนะนำสนใจความสำคัญของ IFRS S1 และ IFRS S2 ให้นักบัญชีใช้เป็นจุดตั้งต้นในการค้นหาความรู้เพิ่มเติมเรื่องนี้

เหตุการณ์จัดทำ IFRS S1 และ IFRS S2

มาตรฐานการรายงานความยั่งยืนที่รู้จักแพร่หลายมีจำนวนมาก อาทิ the Global Reporting Initiative (GRI), Standards The Integrated Reporting Framework, the Sustainability Accounting Standards Board (SASB) Standards และคำแนะนำของ the Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD Recommendations) รวมถึงมาตรฐานการรายงานความยั่งยืนใหม่ ๆ ที่ทยอยเกิดขึ้น เช่น European Sustainability Reporting Standard (ESRS) เพื่อตอบสนองการใช้ข้อมูลของผู้ลงทุนที่ต้องการความโปร่งใส ผู้ลงทุนในตลาดทุนสามารถเข้าใจในการกำกับดูแลและกลยุทธ์ของบริษัททำให้ผู้ลงทุนตัดสินใจดีขึ้น

ในการถือปฏิบัติตามมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลนี้ บางประเทศหรือบางภูมิภาคอาจเป็นภาคบังคับหรือภาคสมัครใจ หากปฏิบัติตาม IFRS S1 กับ IFRS S2 จะช่วยให้ข้อมูลสอดคล้องกัน และลดภาระของผู้จัดทำรายงานในกรณีต้องจัดทำข้อมูลความยั่งยืนตั้งแต่หนึ่งหลักการขึ้นไป

IFRS S1 ระบุข้อกำหนดทั่วไปในเรื่องคุณภาพเสริมของข้อมูลความยั่งยืน ทำให้พิสูจน์ยืนยันได้ เปรียบเทียบได้ ครอบคลุมและสอดคล้องกัน ทำให้ความเสี่ยงต่ำเพราะข้อมูลโปร่งใส ทำให้ต้นทุนเงินทุนต่ำลง ลดข้อกำหนดปลีกย่อยในการเปิดเผยข้อมูล ปรับปรุงการติดตามความเสี่ยง และโอกาสเกี่ยวกับความยั่งยืนของบริษัท ให้แนวทางการสอบทานเชิงกลยุทธ์ต่อโมเดลธุรกิจและสนับสนุนผลการดำเนินงานให้ดีขึ้น และการสร้างมูลค่าระยะยาว นอกจากนี้ ยังมีประโยชน์อื่นอีก คือ การลดความแตกต่างของพื้นฐานการเปิดเผยข้อมูล ทำให้ลดความยากในการประมวลผลข้อมูลความยั่งยืน ผู้ลงทุนลดความเห็นที่ไม่สอดคล้องกัน เกิดเสถียรภาพการเงินระยะยาว

ในประเด็นเรื่องต้นทุน ในระยะแรก บริษัทอาจเผชิญต้นทุนการเปลี่ยนแปลงระบบงานภายใน การเก็บข้อมูล หรือกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล และอาจพิจารณาจ้างเจ้าหน้าที่เพิ่มหรือจ้างผู้เชี่ยวชาญ

IFRS S2 ระบุข้อกำหนดการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงและโอกาสเกี่ยวกับเฉพาะสภาพภูมิอากาศและเสริมข้อกำหนดทั่วไปของ IFRS S1 เมื่อบริษัทปฏิบัติตามข้อกำหนด IFRS S1 จะเป็นการให้ข้อมูลความเสี่ยงและโอกาสเกี่ยวกับความยั่งยืน และเมื่อบริษัทปฏิบัติตามข้อกำหนด IFRS S2 จะเป็นการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงและโอกาสเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศที่อาจคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่าจะมีผลกระทบต่อบริษัทในอนาคต

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสร้างความเสี่ยงและโอกาสให้ธุรกิจ กล่าวคือ ในภาคเศรษฐกิจอาจเผชิญความเสี่ยงกายภาพจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแบบเฉียบพลันและเรื้อรังต่อเนื่อง พร้อมกับความเสี่ยงในการเปลี่ยนผ่านจากความมุ่งหมายไปสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ ในขณะเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องดังกล่าวก็อาจสร้างโอกาสให้บริษัทได้อีกด้วย

ISSB ให้ข้อผ่อนปรนเพื่อช่วยประเด็นต้นทุนการจัดทำข้อมูล ดังนี้

1. ผ่อนปรนโดยอนุญาตบริษัทให้รายงานเฉพาะความเสี่ยงและโอกาสเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศในปีแรกที่ปฏิบัติตาม IFRS S1 และ IFRS S2

2. ผ่อนปรนข้อกำหนดว่า งบการเงินประจำปีและการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนที่เกี่ยวข้องต้องรายงานพร้อมกันในปีแรกที่ปฏิบัติตาม IFRS S1 กับ IFRS S2 และ

3. ยกเว้นให้บริษัทไม่ต้องเปิดเผยข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจกขอบเขต 3 (Greenhouse Gas) ในการปฏิบัติตาม IFRS S2 ปีแรก

นอกจากนี้ ISSB ได้พิจารณาสถานการณ์ที่เจาะจงของเศรษฐกิจเกิดใหม่/กำลังพัฒนา และบริษัทขนาดเล็กหลายรายที่มีการดำเนินธุรกิจห่วงโซ่คุณค่าในระดับโลก จึงได้เล็งเห็นแนวทางต่อการลดต้นทุนโดย

- แนะนำค่าวัดผ่อนปรนเป้าหมายของข้อกำหนดบางข้อ และ
- กำหนดมาตรวัดบางข้อกำหนดสำหรับกิจการที่มีทรัพยากรน้อย ซึ่งรวมถึงบริษัทเล็ก บริษัทที่ไม่คุ้นเคยกับการรายงานความยั่งยืนและบริษัทที่ดำเนินงานในประเทศที่เป็นตลาดทุนและระบบการบังคับใช้หรือกฎหมายกำลังพัฒนาที่มีฐานะเปิด/ประสบการณ์การรายงานความยั่งยืน

“ผู้เขียนบทความมีความเห็นว่า การจัดทำข้อมูลปีแรกจะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการเปิดเผยข้อมูลต่อเนื่อง ควรพิจารณา กำหนดแนวทางที่เหมาะสม นอกจากนี้ ข้อมูลความยั่งยืนสัมพันธ์กับการรายงานการเงิน แม้มาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนไม่กำหนดให้กระตือรือร้น แต่ต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงและโอกาสเกี่ยวกับความยั่งยืน

ผู้เขียนอยู่ระหว่างศึกษามาตรฐานและเอกสารอื่น ๆ ประกอบ และจะนำมาเสนอในวาระต่อไป สวัสดี”

Ep.5

การบริหาร ความสัมพันธ์ กับลูกค้า

ความสัมพันธ์ที่ผู้สอบบัญชีมีกับลูกค้า คือ มูลค่าพื้นฐานหนึ่งของสำนักงานสอบบัญชี และการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นทำให้สำนักงานต้องผูกสัมพันธ์กับลูกค้าให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดความเสถียรน้อยลงที่ลูกค้าจะถูกชักชวนจากคู่แข่ง การรักษาลูกค้าไว้ย่อมมีต้นทุนที่ต่ำกว่าการรับลูกค้าใหม่

ความสัมพันธ์ของลูกค้ากับสำนักงานเป็นมากกว่าการทำธุรกรรมง่าย ๆ หรือการใช้บริการเพียงครั้งเดียว บ่อยครั้งลูกค้าจะแบ่งปันข้อมูลส่วนตัวหรือความลับกับสำนักงาน ซึ่งนั่นก็คือ การสร้างระดับความไว้วางใจขึ้น สำนักงานและลูกค้าได้รู้จักและเข้าใจในงานของกันและกัน ทำให้สำนักงานสามารถตอบสนองลูกค้าได้มากกว่าสิ่งที่ลูกค้าต้องการ

ไม่ว่าความสัมพันธ์ลึกซึ้งหรือไม่ หรือได้รับระดับความไว้วางใจมากแค่ไหน สำนักงานต้องไม่ลืมความสำคัญของการมีหนังสือตอบรับงานที่เหมาะสม เพื่อจะได้เป็นหลักฐานว่าใครทำอะไรและเมื่อไร ซึ่งจะช่วยสำนักงานในระหว่างความสัมพันธ์ยังคงอยู่และเมื่อยุติความสัมพันธ์กัน (หากจำเป็น)

การทำความรู้จักลูกค้า

การรู้จักลูกค้า หมายถึง การเข้าใจกิจการ ประเภทธุรกิจของลูกค้า รวมถึงแรงจูงใจของลูกค้า สิ่งที่ลูกค้ากังวล และสาเหตุถึงการกระทำสิ่งต่าง ๆ ซึ่งคุ่มค่าที่สำนักงานจะเข้าใจว่าอะไรสำคัญสำหรับลูกค้าของสำนักงาน รวมถึงวิสัยทัศน์ทางธุรกิจของเขา ดังนั้น บริการที่สำนักงานให้จะได้รับการยอมรับและสร้างคุณค่าให้กับลูกค้า ค่าบริการจึงไม่เป็นประเด็น เพราะลูกค้าได้รับคำแนะนำที่ดีจากที่ปรึกษาที่เขาไว้วางใจ

การได้รู้จักลูกค้าเกี่ยวข้องกับเรื่องดังต่อไปนี้

- เป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดขึ้น
- เสริมความแข็งแกร่งของการเป็นที่ปรึกษาธุรกิจที่ได้รับ ความไว้วางใจ
- มีประเด็นเกี่ยวกับค่าบริการน้อยลง
- เพิ่มความภักดี ซึ่งหมายถึง การที่ลูกค้าจะให้ความสนใจต่อการเข้าถึงของคู่แข่งขึ้นน้อยลง
- เพิ่มการคงอยู่ของลูกค้า อันหมายถึงการเพิ่มกำไรและมูลค่าของสำนักงาน
- เพิ่มความพอใจของพนักงานในสำนักงาน เพราะพนักงานก็อยากสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า
- เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน สำนักงานและลูกค้ารู้ระบบวิธี และการทำงานร่วมกัน
- มีแนวโน้มว่าจะเกิดความพึงพอใจอย่างมีอาชีพมากขึ้น

การทบทวนฐานลูกค้า

องค์ประกอบหนึ่งของการบริหารความสัมพันธ์กับลูกค้า คือ การให้ความสำคัญกับลูกค้าอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าสำนักงานสอบบัญชีจะเกี่ยวข้องกับตัวเลข กฎระเบียบและกฎหมายก็ตาม ความสัมพันธ์ที่มีระหว่างลูกค้ากับสำนักงานจะช่วยให้ลูกค้ากลับมาหาสำนักงานปีแล้วปีเล่า แนะนำลูกค้ารายใหม่ ๆ มาให้ เรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ คือ มูลค่าเพิ่มที่แท้จริงต่อสำนักงาน

เป็นความจริงที่ว่าความสัมพันธ์ของสำนักงานกับลูกค้าจะมีความแตกต่างกันไป โดยสำนักงานอาจให้บริการทางวิชาชีพสำหรับลูกค้าหลาย ๆ รายเหมือนกัน เช่น งานสอบบัญชี การยื่นภาษี เป็นต้น แต่ความสัมพันธ์ในลูกค้าแต่ละรายแตกต่างกัน เนื่องจากบุคคลที่บริหารธุรกิจและบุคลากรมีความแตกต่างกันไปในแต่ละกิจการ

การทำความเข้าใจว่าลูกค้ารายใดมีความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งกับสำนักงาน ทรัพยากรที่สำนักงานมีควรจัดสรรไปที่ใด และส่วนใดควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ สิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้สำนักงานสามารถบริหารทรัพยากรเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ การแยกแยะลูกค้า และรวมไปถึงการเสนอบริการอื่นที่เหมาะสมเพิ่มเติมจากงานที่ให้บริการในปัจจุบัน ส่วนใหญ่สำนักงานน่าจะพิจารณาจากค่าธรรมเนียมเป็นลำดับแรก แต่ก็อย่าลืมเกณฑ์ที่ไม่ใช่ตัวเงิน เช่น การเพิ่มมูลค่าให้กับสำนักงานในระยะยาว หรือการมีชื่อเสียงที่ดี การทำงานร่วมกันอย่างสบายใจ

ลูกค้าต้องการอะไร

ถ้าอยากให้ลูกค้าเห็นสำนักงานเป็นหุ้นส่วนทางธุรกิจ และมองว่าสำนักงานให้บริการที่มีคุณค่าสำหรับเขา งานวิจัยพบว่าลูกค้าส่วนใหญ่มองหาสำนักงานที่สามารถเข้าถึงได้ มีเวลาให้ และให้คำแนะนำที่จะช่วยเขาและธุรกิจด้วยคำแนะนำที่สามารถเข้าใจได้ และให้ทางเลือกที่เหมาะสม

สำนักงานสอบบัญชีส่วนใหญ่จะไปพบลูกค้าแค่ปีละครั้ง เช่น เมื่อไปสอบบัญชี เป็นต้น ดังนั้น การทำให้ความสัมพันธ์กับลูกค้าใกล้ชิดมากขึ้น อาจต้องเพิ่มความถี่ในการไปเยี่ยมเยียนลูกค้า หรือโทรศัพท์ไปหาเป็นครั้งคราว ซึ่งอาจสร้างความรู้สึกที่ดีจากลูกค้า และอาจทำให้ลูกค้าได้พูดคุยในเรื่องที่กังวลใจและเรื่องที่ต้องการให้สำนักงานช่วยเหลือ

การให้บริการครบวงจร

เมื่อลูกค้าให้ความไว้วางใจและมีความสบายใจกับสำนักงาน ลูกค้าอาจต้องการบริการที่เพิ่มขึ้นแต่สำนักงานอาจมีข้อจำกัดในการให้บริการ สำนักงานสอบบัญชีจึงต้องหาผู้ประกอบวิชาชีพอื่นเข้ามาร่วมงานโดยการสร้างพันธมิตรทางธุรกิจ เช่น สำนักงานสอบบัญชีอาจแนะนำงานด้านกฎหมายให้สำนักงานกฎหมายพันธมิตร และสำนักงานกฎหมายดังกล่าวก็แนะนำลูกค้างานสอบบัญชีให้ เป็นต้น หรือโดยการควบรวมกิจการกับสำนักงานอื่น เพื่อให้มีทรัพยากรเพิ่มขึ้น มีบุคลากรที่มีความชำนาญ ลดต้นทุนบางอย่างที่ซ้ำซ้อน หรือโดยการสรรหาหุ้นส่วนจากสำนักงานอื่น เป็นต้น เรื่องเหล่านี้เป็นจุดเริ่มในการที่สำนักงานจะสามารถให้บริการทางวิชาชีพที่หลากหลายและครบวงจรได้

การมีความสัมพันธ์ที่ดี และความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งกับลูกค้า เป็นเหมือนกระดูกสันหลังของสำนักงาน โดยต้องรู้ว่าลูกค้าต้องการอะไร และเป็นผู้ประกอบวิชาชีพตามที่ลูกค้าต้องการ ซึ่งควรเป็นมากกว่าที่ลูกค้าคาดหวัง ในบางครั้ง หากเกิดสถานการณ์ที่ยากหรือเกิดความขัดแย้ง การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าจะช่วยให้สำนักงานสามารถแก้ไขสถานการณ์ดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

โดย คุณสุมาลี โชคต๋อนันต์

กรรมการในคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการสอบบัญชี และกรรมการในคณะทำงานศูนย์พัฒนาและส่งเสริมคุณภาพสำนักงานสอบบัญชี

ข้อมูลลิขสิทธิ์

Guide to Practice Management for Small and Medium Sized Practices ของ *International Auditing and Assurance Standards Board* ที่เผยแพร่เป็นภาษาอังกฤษในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2561 โดย *International Federation of Accountants (IFAC)* ได้แปลเป็นภาษาไทยโดยสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ (สภาวิชาชีพบัญชี) ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2566 และใช้โดยได้รับอนุญาตจาก IFAC ข้อความที่ได้รับอนุมัติของสิ่งพิมพ์ IFAC ทั้งหมดนั้นจัดทำขึ้นโดย IFAC เป็นภาษาอังกฤษ IFAC จะไม่รับผิดชอบต่อความถูกต้องและความครบถ้วนของการแปลหรือการกระทำที่อาจมีผลตามมา

ข้อความภาษาอังกฤษของ *Guide to Practice Management for Small and Medium Sized Practices* © 2018 สงวนลิขสิทธิ์โดย *the International Federation of Accountants (IFAC)*

ข้อความภาษาไทยของ *TFAC Tips Series – การบริหารสำนักงานขนาดกลางและขนาดเล็กของผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชี* © 2023 สงวนลิขสิทธิ์โดย *the International Federation of Accountants (IFAC)* และสภาวิชาชีพบัญชี

ต้นฉบับ *Guide to Practice Management for Small and Medium Sized Practices*

ติดต่อ Permission@ifac.org เพื่อขออนุญาตทำซ้ำ ครอบครองหรือเป็นสื่อ หรือใช้เอกสารฉบับนี้ในลักษณะอื่นที่คล้ายคลึงกัน

TFAC Tips Series

การบริหารสำนักงานขนาดกลางและขนาดเล็ก
ของผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชี

Ep.6

การบริหาร ความเสี่ยงของ สำนักงาน

การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) เป็นวิธีการที่ใช้ในการบริหารจัดการให้โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงลดลงหรือผลกระทบจากความเสียหายของเหตุการณ์ลดลงให้อยู่ในระดับที่สำนักงานยอมรับได้ ซึ่งการบริหารความเสี่ยงมีความสำคัญที่จะช่วยปกป้องชื่อเสียง ความน่าเชื่อถือ และสถานะของสำนักงาน

นอกจากนี้ การบริหารความเสี่ยงของสำนักงานยังรวมถึงการสร้างวัฒนธรรมภายในสำนักงาน โดยวัฒนธรรมการบริหารความเสี่ยงมุ่งเน้นทุกระดับของสำนักงานโดยให้ความสำคัญกับการจัดการความเสี่ยงให้เป็นส่วนหนึ่งของทุกกิจกรรมประจำวันของพนักงานแต่ละคนในทุกระดับของสำนักงาน ทั้งนี้ เป้าหมายของวัฒนธรรมการบริหารความเสี่ยง คือ การสร้างสถานการณ์ที่หุ้นส่วนและพนักงานมองเห็นและตระหนักถึงความเสี่ยงและพิจารณาผลกระทบของการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประโยชน์ของการนำแผนการบริหารความเสี่ยงมาใช้ในสำนักงาน คือ ช่วยทำให้สำนักงานสามารถวางแผนกลยุทธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถควบคุมต้นทุนของสำนักงานได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังช่วยเพิ่มความสามารถในการทำกำไร และลดความเสี่ยงของการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ รวมถึงทำให้พนักงานมีความเข้าใจขั้นตอนการทำงานได้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย

การบริหารความเสี่ยงภายในสำนักงาน มีขั้นตอนหลักดังนี้

1. การระบุความเสี่ยงภายในสำนักงาน
2. การตรวจสอบความเสี่ยงภายใน
3. การระบุความเสี่ยงภายนอก
4. การพัฒนา Risk Framework สำหรับสำนักงาน
5. การนำกลยุทธ์การลดความเสี่ยงมาปฏิบัติ

1. การระบุความเสี่ยงภายในสำนักงาน

การระบุความเสี่ยงภายในสำนักงานควรเริ่มต้นจากการระบุความเสี่ยงและการควบคุมที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงนั้น จากนั้นสำนักงานจึงทำการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงว่าความเสี่ยงที่ถูกระบุจัดเป็นความเสี่ยงระดับสูงหรือระดับต่ำ รวมทั้งพัฒนากลยุทธ์ที่จะจัดการกับความเสี่ยงที่ถูกระบุไว้ และสำนักงานควรมีการสื่อสารแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องภายในสำนักงาน และมีการติดตามผลของการบริหารความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ

2. การตรวจสอบความเสี่ยงภายใน

ความเสี่ยงภายในสำนักงานอาจเป็นความเสี่ยงที่เกิดจากพนักงาน ความเสี่ยงที่เกิดจากสถานที่ประกอบธุรกิจและทำเลที่ตั้ง ภัยคุกคามต่อค่าความนิยมและชื่อเสียง และความเสี่ยงที่เกิดจากเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้ ความเสี่ยงภายในแต่ละด้าน ล้วนมีกลยุทธ์ในการลดความเสี่ยงนั้นแตกต่างกันออกไป ตัวอย่างเช่น กลยุทธ์การลดความเสี่ยงที่เกิดจากพนักงานโดยการกำหนดลำดับขั้นตอนการคัดเลือกพนักงานที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมให้แก่สำนักงาน หรือกลยุทธ์การลดความเสี่ยงที่เกิดจากเทคโนโลยีสารสนเทศโดยการปกป้องเครื่องคอมพิวเตอร์ของสำนักงานและตรวจสอบให้แน่ใจว่าโปรแกรมที่ใช้ในสำนักงานเป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ

3. การระบุความเสี่ยงภายนอก

ความเสี่ยงภายนอกสำนักงานอาจเกิดจากลูกค้า ถือเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับสำนักงานที่มีจำนวนลูกค้าไม่มาก หรือมีลูกค้ารายสำคัญจำนวนไม่มาก โดยกลยุทธ์การลดความเสี่ยงที่เกิดจากลูกค้า ตัวอย่างเช่น การแสวงหาลูกค้ารายใหม่ที่สามารถเพิ่มกำไรได้มากขึ้น และหาวิธีลดต้นทุนให้ต่ำลงสำหรับการให้บริการลูกค้าที่กำไรต่ำ เป็นต้น

นอกจากนี้ ความเสี่ยงภายนอกสำนักงานอาจเกิดจากคู่แข่งทางการค้า โดยกลยุทธ์การลดความเสี่ยงที่เกิดจากคู่แข่ง ตัวอย่างเช่น การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีแก่ลูกค้า โดยการให้บริการที่มีคุณภาพและการศึกษาแนวโน้มของอุตสาหกรรม หรือหาวิธีการให้บริการรูปแบบใหม่เพื่อสร้างความประทับใจแก่ลูกค้า

4. การพัฒนา Risk Framework สำหรับสำนักงาน

ข้อควรพิจารณาสำหรับการพัฒนา Risk Framework ของสำนักงานนั้น ได้แก่ ความซื่อสัตย์ (Integrity) การเสนองานบริการ การสื่อสารและการตลาด พนักงานและฝ่ายทรัพยากรบุคคล จำนวนผู้บริหาร ภาระเบียดเบียนข้อบังคับที่ต้องนำมาปฏิบัติ ความปลอดภัยของเทคโนโลยีสารสนเทศ Management collapse and succession planning การตอบรับงานจากลูกค้า และการจัดการกระแสเงินสดของสำนักงาน

5. การนำกลยุทธ์การลดความเสี่ยงมาปฏิบัติ

ตัวอย่างกลยุทธ์ที่สามารถใช้ในการลดความเสี่ยง ได้แก่

- การนำผลของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและจัดการผลของความเสี่ยงนั้นให้อยู่ในระดับที่สำนักงานยอมรับได้
- การจัดฝึกอบรมให้แก่พนักงานเพื่อป้องกันข้อร้องเรียนจากลูกค้า
- การประเมินผลและติดตามผลการดำเนินงาน และต้องมีการจัดทำ action plan อย่างสม่ำเสมอ

ตัวอย่างขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงของสำนักงาน มีดังนี้

- เพื่อหลีกเลี่ยงการได้รับข้อร้องเรียนจากลูกค้า สำนักงานควรกำหนดระยะเวลาการส่งมอบบริการที่แน่นอนแก่ลูกค้า และในระหว่างระยะเวลาการให้บริการ สำนักงานควรมีการติดตามความสำเร็จของงานให้บริการอย่างสม่ำเสมอเพื่อป้องกันการส่งมอบงานช้ากว่ากำหนด
- การฝึกฝนพนักงานให้มีความเชี่ยวชาญที่เพียงพอ หากพนักงานขาดทักษะหรือความรู้ความสามารถที่เพียงพอ สำนักงานควรพิจารณาใช้ผลงานผู้เชี่ยวชาญในงานให้บริการนั้น รวมทั้งสำนักงานควรให้ความสนใจการเปลี่ยนแปลงของจำนวนพนักงาน และโครงสร้างพนักงานของสำนักงาน
- ในขั้นตอนการคัดเลือกลูกค้า สำนักงานควรพิจารณาประเภทธุรกิจ ลักษณะงานให้บริการ เช่น งานบริการแบบต่อเนื่องหรืองานบริการแบบครั้งเดียว ผลกระทบของสภาพเศรษฐกิจต่อธุรกิจของลูกค้า
- หนึ่งในขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงของสำนักงาน คือ การสื่อสารและการให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่องแก่ส่วนภาคปฏิบัติงาน เพื่อให้มั่นใจว่าพนักงานทุกคนได้รับทราบการบริหารความเสี่ยงทุกขั้นตอน

องค์ประกอบที่สำคัญของกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงของสำนักงาน "การควบคุมคุณภาพสำนักงาน"

การควบคุมคุณภาพเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงของสำนักงาน สำนักงานสอบบัญชีจำเป็นต้องมั่นใจว่าคุณภาพงานของสำนักงานเป็นไปตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพที่ใช้ในปัจจุบัน คือ มาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ซึ่งประโยชน์ของการปฏิบัติตาม TSQC1 นั้นช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงของสำนักงาน ช่วยสร้างชื่อเสียงที่ดีแก่สำนักงาน และช่วยให้งานบริการนั้นปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

โดย คุณวลีรัตน์ จิรภักดิ์พันธ์ุ

กรรมการในคณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพสำนักงานสอบบัญชี

ข้อมูลลิขสิทธิ์

Guide to Practice Management for Small and Medium Sized Practices ของ International Auditing and Assurance Standards Board ที่เผยแพร่เป็นภาษาอังกฤษในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2561 โดย International Federation of Accountants (IFAC) ได้แปลเป็นภาษาไทยโดยสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ (สภาวิชาชีพบัญชี) ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2566 และใช้โดยได้รับอนุญาตจาก IFAC ข้อความที่ได้รับอนุมัติของสิ่งพิมพ์ IFAC ทั้งหมดนั้นจัดพิมพ์โดย IFAC เป็นภาษาอังกฤษ IFAC จะไม่รับผิดชอบต่อความถูกต้องและความครบถ้วนของการแปลหรือการกระทำที่อาจมีผลตามมา ข้อความภาษาอังกฤษของ Guide to Practice Management for Small and Medium Sized Practices © 2018 สงวนลิขสิทธิ์โดย the International Federation of Accountants (IFAC)

ข้อความภาษาไทยของ TFAC Tips Series – การบริหารสำนักงานขนาดกลางและขนาดเล็กของผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชี © 2023 สงวนลิขสิทธิ์โดย the International Federation of Accountants (IFAC) และสภาวิชาชีพบัญชี

ต้นฉบับ Guide to Practice Management for Small and Medium Sized Practices

ติดต่อ Permission@ifac.org เพื่อขออนุญาตทำซ้ำ ครอบครองหรือเป็นสื่อ หรือใช้เอกสารฉบับนี้ในลักษณะอื่นที่คล้ายคลึงกัน

หลับตาข้างเดียว

ปิดตาสองข้างมองไม่เห็น แต่หลับตาข้างเดียวอาจเห็นผิดเป็นชอบ

จัดทำโดย คณะอนุกรรมการกำหนดจรรยาบรรณ

[หลับตาข้างเดียว]

ปิดตาสองข้างมองไม่เห็น แต่หลับตาข้างเดียวอาจเห็นผิดเป็นชอบ เรื่องราวของชายหนุ่มที่ควรจะมีอนาคตในโลกธุรกิจ แต่ชีวิตกลับพลิกตาลปัตร เพราะลืมนึกไปว่า การกระทำบางอย่างนั้น แม้ไม่ส่งผลวันนี้ แต่มันอาจรอคอยย้อนกลับมาส่งผลในวันที่เราลืมนับไปแล้วก็ได้...

*** เรื่องเล่านี้เป็นเรื่องเล่าที่มาจากกรณีศึกษาจริง โดยชื่อของตัวละคร สถานที่และชื่อของบริษัทในข้อเขียนเป็นชื่อสมมติ หากบังเอิญพ้องหรือบังเอิญตรงกับเรื่องราวจริงของท่านใด ทางองค์กรฯ ต้องขออภัยมาในขั้นนี้

[1]

‘พลอต-วัน พรินต์ติ้ง’ (นามสมมติ) เป็นหนึ่งในธุรกิจ SME ที่เติบโตมาเป็นบริษัทขนาดใหญ่ ธุรกิจของพลอต-วันเป็นกิจการโรงพิมพ์ที่รับพิมพ์ทั้งงานพิมพ์ขนาดใหญ่แบบบิลบอร์ด ป้ายไวเนล ไล่เรียงลงมาจนถึงแพ็คเกจจิ้ง และงานพิมพ์เอกสาร

‘รัชชะ’ เป็นชายหนุ่มหน้าตาดี มีความรู้ และเป็นที่รักของผู้คน เขาทำงานที่ ‘พลอต-วัน พรินต์ติ้ง’ มานานหลายปี โดยมีตำแหน่งเป็นรองผู้บริหารฝ่ายบัญชีและการเงิน (หรือรอง CFO) ซึ่งหากนับกับวัยของเขาแล้ว ถือว่ารัชชะเป็นคนมีความก้าวหน้าในอาชีพคนหนึ่ง

รัชชะมีความสุขและสนุกกับอาชีพของเขามาก โดยเฉพาะการได้ทำงานเป็นมือขวาใกล้ชิดกับ ‘พีพินิจ’ CFO ของบริษัทซึ่งรู้จักสนิทสนมกับเขามานานตั้งแต่สมัยเป็นนักศึกษา เขาเลยไม่เคยคิดเรื่องที่จะต้องรีบเติบโตหรือเลื่อนตำแหน่งเลย เขาแค่อยากให้มันเป็นแบบนี้ไปเรื่อย ๆ มากกว่า

แต่जू ๆ..พีพินิจ CFO ก็ลาออกกะทันหันทำให้รัชชะได้รับการเลื่อนตำแหน่งเป็น CFO คนใหม่ทันที

ปกติแล้ว เวลาที่ใครบางคนได้รับการโปรโมทหรือเลื่อนขั้นนั้น

มันน่าจะเรียกว่าเป็นข่าวดี แต่กับ ‘ธัชชะ’ เขากำลังไม่ค่อยแน่ใจนัก ธัชชะรู้สึกกังวลแบบแปลก ๆ เพราะก่อนลาออกที่พินิจบอกเหตุผลกับเขาแค่ ‘**พี่แค่อยากพักผ่อนบ้าง**’ ซึ่งธัชชะมองหน้าพินิจแล้วรู้ว่า...มันไม่ใช่แค่นั้น...

ธัชชะอยากรู้เหตุผลจริง ๆ และไม่นานเขาก็ได้รู้ เมื่อ ‘**ขจร**’ ผู้เป็นทั้งเจ้าของโรงพิมพ์และ CEO โทระฯ มานัดหมายเขาส่วนตัวในวันหยุดเพื่อไปตีกอล์ฟและทานอาหารด้วยกัน

[2]

วันนั้นเป็นวันอาทิตย์หลังจากตีกอล์ฟ ขจรพาธัชชะไปทานอาหารและระหว่างที่รอ ขจรก็เริ่มต้นบทสนทนา ‘คุณรู้ใช่ไหม ว่าองค์กรเราตั้งมาสิบห้าปี และตอนนี้เรามีพนักงานเกือบสองร้อยห้าสิบคนแล้ว พุดง่าย ๆ คือ มันโตเกินกว่าจะถอยหลังกลับไปเป็นองค์กรเล็ก ๆ แบบตอนปีแรก ๆ ขจรเริ่มต้นด้วยขนาดขององค์กร จำนวนผู้คนและพนักงานที่องค์กรดูแล จากนั้นขจรก็เริ่มเข้าเรื่องวิกฤตของบริษัทในปัจจุบันที่พลอต-วันเจอปัญหาการมาของสื่อโซเชียลมีเดียที่ทำให้งบประมาณออนไลน์ขององค์กรที่เป็นลูกค้าของพลอตวันลดลง ทำให้ขจรตัดสินใจว่าพลอต-วันจะต้องขยายตลาดไปยังภาคต่าง ๆ และประเทศเพื่อนบ้านให้ได้ **‘ไม่มันเราไม่รอด**’ ขจรย้ำ ‘และถ้าไม่รอดผมก็ต้องสิ้นสเกลลงเอาคนออก และกลับมาทำเล็ก ๆ หาทางลง หรือไม่ก็อาจจะเลิกกิจการ’

ขจรเงิบไปนิดนึง แล้วพูดต่อ ‘แต่จริง ๆ มันมีทางอยู่ คุณรู้จัก **‘ท่านสกล**’ ไช้ไหม’ ขจรเอ่ยชื่อ **‘เจ้าหน้าที่รัฐ**’ ผู้มีอำนาจทางสังคมคนหนึ่ง

จากนั้น ขจรก็เล่าต่อว่าผู้มีอำนาจท่านนี้สามารถเปิดประตูทางธุรกิจของพลอต-วันสู่เครือข่ายการใหญ่ในภาค ๆ หนึ่งของประเทศได้ และโดยเฉพาะผู้ใหญ่นี้ยังมีเพื่อนอีกคนที่สามารถนำพาพลอต-วันไปสู่ตลาดหน่วยงานรัฐในประเทศเพื่อนบ้านได้อีกด้วย...เพียงแต่...

เราต้องจ่าย **‘ค่าดำเนินงานพิเศษ**’ และจัดการซ่อนข้อมูลนิดหน่อย เพื่อให้ท่านสบายใจ’ ขจรบอก

ตอนนั้น ธัชชะเข้าใจทันทีว่า ทำไมพินิจถึงลาออกกะทันหันที่พินิจเป็นคนตรงไปตรงมาและไม่เคยยอมทำเรื่องที่ไม่ดีหลักการและกฎหมาย

‘หลบตาข้างนึง...จริง ๆ แล้วก็แค่ครั้งนี้ครั้งเดียวแหละ พอเราพ้นตัวแล้วเราก็กกลับมาทำตลาดแบบเดิม’ ขจรพยายามโน้มน้าวธัชชะ รวมทั้งยังอ้างถึงบริษัทอื่นที่เป็นที่รู้จักในสังคมดีว่าบริษัทเหล่านั้นก็ทำข้อตกลงกับผู้ใหญ่นี้เช่นกัน

‘ใคร ๆ เขาก็ทำ...ที่สำคัญคือ ตัวท่านเองก็ต้องระวังตัวเองจริง ๆ แล้ว ท่านต้องระวังตัวเองมากกว่าเราด้วยซ้ำ เพราะฉะนั้นมันมีวิธีของมันอยู่’ ขจรตบท้าย ก่อนบอกธัชชะว่า ‘อย่าคิดว่าเป็นรางวัลล่อใจนะ แต่ถ้าทำสำเร็จผมเตรียม **‘อะไรดี ๆ ไว้ให้คุณอยู่เหมือนกัน**’

[3]

ธัชชะนอนไม่หลับ เขาไม่เคยทำงานทางการเงินและบัญชีที่ต้องมีลบลมคมใน หรือ **‘ติดสินบนเจ้าหน้าที่รัฐ**’ แบบนี้มาก่อน ธัชชะคิดไม่ออก...ตอนนั้นเขาอยากโทรศัพท์ไปหาพินิจเพื่อปรึกษา ธัชชะหยิบโทรศัพท์มือถือขึ้น แต่ก็วางลง...เขานึกถึง **‘อะไรดี ๆ**’ ที่ขจรพูดถึง แล้วเปลี่ยนใจหลบตาข้างนึงดีกว่า ไม่น่าจะเป็นอะไรวันต่อมา...

ธัชชะเริ่มหาวิธีตกแต่งเอกสารทางบัญชี และหาทางปกปิดเส้นทางการเงินในการใช้ตำแหน่งข้าราชการหาผลประโยชน์ของท่านสกลตามที่ขจรต้องการได้อย่างเรียบร้อยแบบเนียน ไม่นานยอดขายงานพิมพ์จำนวนมากก็หลังไหลมาจากตลาดใหม่ ยอดขายเหล่านี้ ทำให้พลอต-วันเป็นองค์กรที่ฟื้นตัว ทำกำไรได้อย่างดีเป็นที่น่าจับตาในวงการสิ่งพิมพ์

ปลายปีนั้น ทุกคนในบริษัทต่างชื่นชมธัชชะที่ได้รับเครดิตว่าเป็นผู้ที่มีส่วนช่วยเปิดตลาดจนทำให้ทุกคนได้โบนัสมากขึ้น ธัชชะเองก็ได้รับทั้งความภูมิใจและทั้งเงินโบนัสรวมถึงโบนัสพิเศษจากขจรอีกก้อนหนึ่งด้วย

และจากวันนั้น...ความหอมหวานของความสำเร็จก็ทำให้เกิดการคอร์รัปชัน ครั้งที่ 2 ครั้งที่ 3 และอีกหลาย ๆ ครั้งตามมา ธัชชะลืมนึกไปว่า ความสำเร็จจาก 'วิธีการที่ผิด' นั้น ไม่ช้าก็เร็ว...มันต้องมีผลตามมาอย่างแน่นอน

[4]

3 ปีผ่านไป...การเติบโตอย่างรวดเร็วแบบก้าวกระโดดและเปิดตลาดไปค้าขายกับประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น ทำให้การปกปิดข้อมูลเรื่องการใช้เส้นสายทางราชการ และการตกแต่งบัญชีของพลอด-วันเริ่มยากขึ้น และมีช่องโหว่มากขึ้นสวนทางกับความจำเป็นของธัชชะ ที่จำเป็นต้องเอกสารได้น้อยลง

วันหนึ่ง...ในขณะที่ขจรและธัชชะกำลังเพลิดเพลินอยู่กับความสำเร็จ รุ่ง ๆ บริษัทของพวกเขาที่โดนร้องเรียนและถูกตรวจสอบจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ โดยการตรวจสอบนั้นนำมาซึ่งการรื้อบัญชีย้อนหลังครั้งใหญ่

ในการตรวจสอบการทุจริต ธัชชะไม่สามารถชี้แจงหลาย ๆ คำถามเกี่ยวกับบัญชีที่เคยตกแต่งไว้ในอดีตได้ ยิ่งตอบไม่ได้เขาก็ยิ่งโกหก ยิ่งโกหกความจริงก็ยิ่งปรากฏ

สุดท้าย...ธัชชะจำต้องสารภาพยอมรับความผิดโดยซุกซน และอาจต้องรับผิดชอบเพียงคนเดียวด้วย เพราะขจรพยายามโยน

ความผิดให้ธัชชะในฐานะที่ดำรงตำแหน่งเป็น CFO

ธัชชะได้รับโทษทางกฎหมายอาญาทั้งเรื่องของการให้สินบนเจ้าพนักงาน และยังมีความผิด พ.ร.บ. การบัญชีเกี่ยวกับการตกแต่งบัญชีอีกด้วย อัตราโทษของเขานั้นมีทั้งจำและปรับ ส่วนขจรนั้นแม้ว่าจะดูเหมือนรอดตัวในครั้งแรก แต่ก็ไม่กี่เดือนต่อมา เขาก็โดนตรวจสอบอีกครั้ง หนนี้ทางเจ้าหน้าที่มีหลักฐานที่มัดตัวขจรจนหนีไม่พ้นความผิด เขาต้องปิดโรงพิมพ์ของตัวเองลงและรับโทษทั้งจำและปรับเช่นกัน

ในวันที่ทุกอย่างพังลง ธัชชะรู้ตัวดีว่าอนาคตในเส้นทางอาชีพสายบัญชีและการเงินของเขาจบลงแล้ว และหลังจากหมดโทษ เขาคงต้องหาอาชีพใหม่ วันนั้นธัชชะ คิดถึงที่พินิจที่เป็นที่เลี้ยงและให้ค่าปรึกษาเขามาตลอด

ธัชชะเพิ่งคิดได้ว่า ตอนที่ได้รับข้อเสนอจากขจรให้ทำการทุจริตนั้น จริง ๆ แล้วคนที่เขาควรหันหน้าไปปรึกษาคือใคร และวันนั้น..เขาไม่น่าวางโทรศัพท์ที่กำลังโทรฯ หาที่พินิจลงเลย...

[ข้อเตือนใจ]

ในโลกของธุรกิจนั้น วิกฤตเป็นเรื่องที่ทุกคนเจอ และวิกฤตย่อมแก้ได้ด้วยวิสัยทัศน์..ไม่ใช่ทางลัดอย่างการคอร์รัปชัน

ในโลกของกฎหมาย ทุกครั้งในการตัดสินใจย่อมมีผลลัพธ์ส่งกลับมาเสมอ ผิดคือผิด ถูกคือถูก คำว่า 'คอร์รัปชัน' นั้นไม่สามารถประนีประนอมได้ แม้เราจะทำงานอย่างชาวสะอวดมานาน แต่ทำผิดแค่ครั้งเดียว ความดีที่ผ่านมานั้นไม่สามารถนำมาหักล้างกับความผิดได้

ข้อแนะนำ: หากท่านใดพบว่าตนเองกำลังตกอยู่ในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับเรื่องราวนี้และมีกรณีสงสัย อยากแจ้งข่าวสาร หรือต้องการขอคำแนะนำเกี่ยวกับจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี สามารถติดต่อสอบถามได้ที่ ethics@tfac.or.th หรือเว็บไซต์ www.tfac.or.th หรือ <https://acpro-std.tfac.or.th/standard/6/จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ>

แผลเปิด

เราจะทำอย่างไร...เมื่อบังเอิญค้นพบ 'ความลับ' ที่ไม่ควรเป็นความลับอีกต่อไป

จัดทำโดย คณะอนุกรรมการกำหนดจรรยาบรรณ

f LINE@ YouTube @tfac.family

[แผลเปิด] เราจะทำอย่างไร...เมื่อบังเอิญค้นพบ 'ความลับ' ที่ไม่ควรเป็นความลับอีกต่อไป เรื่องราวของ 'ผู้สอบบัญชี' ที่มีความสามารถและประสบการณ์สูง ผู้บังเอิญพบว่าในเครื่องรีดักของลูกค้ารายใหญ่ของเธอนั้น อาจกำลังมีธุรกิจผิดกฎหมายซ่อนอยู่

*** เรื่องเล่านี้เป็นเรื่องเล่าที่มาจากกรณีศึกษาจริง โดยชื่อของตัวละคร สถานที่และชื่อของบริษัทในข้อเขียนเป็นชื่อสมมติ หากบังเอิญพ้องหรือบังเอิญตรงกับเรื่องราวจริงของท่านใด ทางองค์กรฯ ต้องขออภัยมาในนี้

[1]

'ชลัญพร' เป็นผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ของสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่และมีชื่อเสียงแห่งหนึ่ง ความเชี่ยวชาญในงาน รวมถึงประสบการณ์จำนวนมาก ทำให้เธอไม่ได้เป็นแค่ผู้สอบบัญชีที่แม่นยำ แต่เธอเป็นผู้สอบบัญชีที่สามารถให้ 'คำปรึกษา' ที่มีประโยชน์กับเจ้าของกิจการได้อย่างดีด้วย พุดง่าย ๆ ว่า ชลัญพรเป็นผู้สอบบัญชีคนสำคัญของสำนักงานสอบบัญชีและเป็นที่ต้องการตัวลำดับต้น ๆ ของลูกค้ารายใหญ่หลายราย อย่างไรก็ตาม ชลัญพรไม่ได้เก่งกาจมาตั้งแต่เกิด ที่ผ่านมามีเธอเคยทำงานอยู่หนึ่งครั้ง และเป็นความผิดพลาดที่เธอยังรู้สึกแสบอยู่เสมอมานานถึงมัน

หลายปีก่อน...สมัยที่ชลัญพรเพิ่งเข้าทำงานเป็นผู้ช่วยผู้สอบบัญชีเป็นครั้งแรก มีอยู่หนึ่งเธอตรวจเอกสารแล้วเข้าใจว่าข้อมูลที่ปรากฏน่าจะบ่งบอกถึงการทุจริตในบริษัทของลูกค้า

ในตอนนั้นเธอยังมีประสบการณ์ไม่มากนัก ความตื่นตัวจึงรีบเอาเรื่องนี้ไปบอกเพื่อนผู้ช่วยผู้สอบบัญชีคนอื่น ข่าวสารจากความใจร้อนและไม่สำรวจให้รอบคอบนั้นถูกบอกต่อไปจนทำให้บริษัทได้รับผลกระทบ ยิ่งปรากฏว่าจริง ๆ แล้วบริษัทไม่ได้มีการทุจริตแต่อย่างใด แต่เป็นแค่ความผิดพลาดทางเอกสารและการส่งข้อมูล

ระหว่างหน่วยงานเท่านั้น ชลัญพรจึงถูกตักเตือนอย่างหนัก และต้องยอมรับผลการไม่ผ่านการทดสอบการทำงานกับสำนักงานสอบบัญชีแห่งนั้น

ตอนแรกชลัญพรผิดหวังในตัวเองมาก เธอเสียใจจนคิดจะหันหลังให้วิชาชีพนี้และเปลี่ยนอาชีพใหม่ เธอคิดอยู่หลายวันแล้วตัดสินใจว่าเธอจะไม่ยอมทิ้งอาชีพที่เธอรัก เธอจะไปต่อ...แม้ความผิดพลาดครั้งนี้จะทำให้มีประวัติต่างพร้อย เหมือนมีรอยแผลเป็น แต่เธอจะไม่ยอมให้ความผิดพลาดเกิดขึ้นซ้ำรอยอีก

หลังจากนั้น ชลัญพรจึงกลายเป็นคนจริงจังเคร่งครัดในการทำงานอย่างมาก เธอเข้าอบรมความรู้ทุกสาขาที่เกี่ยวข้องกับอาชีพนี้ เข้ารับการศึกษเพิ่มเติมอีกหลายอย่าง สมัครเข้าทำงานในสำนักงานสอบบัญชีแห่งใหม่ ทำงานอย่างหนักโดยไม่ยอมให้ความผิดพลาดเกิดขึ้นอีกเลย ทุกวันนี้ แม้ชลัญพรจะกลายเป็นผู้สอบบัญชีในสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพแล้ว แต่ลึก ๆ ในบางครั้ง เวลานั้นก็ถึงความผิดพลาดในอดีต เธอก็ยังรู้สึกผิดและผิดหวังตัวเองอยู่ไม่น้อย

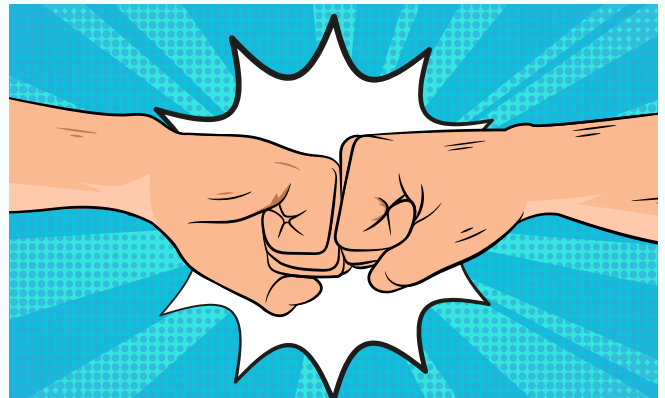
[2]

วันหนึ่ง ชลัญพรได้รับมอบหมายจากสำนักงานสอบบัญชีให้ดูแลตรวจสอบบัญชีลูกค้ารายใหม่ ลูกค้ารายนี้เป็นกลุ่มบริษัทอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่มีบริษัทลูกหลายบริษัท งานสเกลใหญ่แบบนี้ไม่ใช่เรื่องที่ชลัญพรต้องกังวล เพราะเธอคุ้นเคยกับงานสเกลนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เธอยังคงมี ‘นุช’ ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีคนเก่งที่เธอไว้ใจพร้อมไปกับคนอื่น ๆ

ในที่ที่คุ้นเคยมาทำงานนี้ด้วยกัน แต่แค่เริ่มจับงานไปไม่นาน เรื่องไม่คาดคิดก็เกิดขึ้น...

หลังการประชุมที่มีผู้สอบบัญชีครั้งหนึ่ง นุชเดินมาขอปรึกษาบางอย่างกับชลัญพรและเล่าว่า ระหว่างที่เธอตรวจสอบบัญชีต่าง ๆ ของบริษัท เธอพบว่ามียกเอกสารบางส่วนมีความขัดแย้งกับเอกสารอื่น ๆ และทำให้เธอเกิดข้อสงสัยว่ากลุ่มบริษัทนี้อาจมีพฤติกรรมฟอกเงินได้

ชลัญพรไม่ถึงกับตกใจหรือปวกใจเชื่อในสิ่งที่นุชบอก เพราะเธอเคยเจอประสบการณ์แบบนี้มาก่อน แต่สิ่งเดียวที่ชลัญพรถามนุชกลับอย่างจริงจังคือเธออยากรู้ว่านุชบอกข้อสงสัยนี้กับใครหรือยัง นุชตอบชลัญพรว่าเธอกำลังคิดว่าจะปรึกษา ‘ชรัส’ ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีที่เป็นเพื่อนสนิทของเธอที่ทำงานในสำนักงานสอบบัญชีอีกแห่งหนึ่ง

ชลัญพรรีบปรามนุชไว้ เนื่องจากหากนุชนำข้อมูลดังกล่าวไปบอกเพื่อน จะถือว่าผิดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพในเรื่องการรักษาความลับของลูกค้า และชลัญพรได้ให้คำแนะนำว่า ในกรณีที่ผู้สอบบัญชีเจอข้อสงสัยว่าลูกค้าอาจจะมีการละเมิดกฎหมายนั้น สิ่งแรกที่เราต้องทำคือเก็บข้อมูลให้เป็นวงแคบที่สุดและตรวจสอบข้อมูลอย่างละเอียดถี่ถ้วนจากมุมต่าง ๆ ก่อนเป็นสำคัญ เพราะถ้าแพร่พรายข้อมูลที่เรายังไม่แน่ใจออกไป หากเป็นความเข้าใจผิดของเราเอง และหากข้อมูลนั้นมีผลกระทบกับการดำเนินกิจการของบริษัท เรื่องนี้ก็จะกลายเป็นทั้งการผิดข้อบังคับ การผิดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ และเป็นประวัติที่ไม่ดีของนุชได้ นุชเข้าใจและทำตามที่ชลัญพรแนะนำทันที

หลังจากวันนั้น ชลภัทรกับนุชใช้เวลาร่วมกันเรียนรู้ทำความเข้าใจ การทำงานของบริษัทที่มีข้อพิรุณ ค้นดูเอกสาร ตรวจสอบข้อมูลต่าง ๆ จนพบว่าข้อสงสัยของนุชมีความเป็นไปได้สูงมากที่จะเป็นจริง กลุ่มบริษัทนี้น่าจะมีการฟอกเงินที่ผิดกฎหมาย และผู้ที่อยู่ในขอบเขต สงสัยว่ามีส่วนในการทำความผิดนี้น่าจะเป็น CEO และ CFO ของบริษัท

ดังนั้น คนต่อไปที่ทางผู้สอบบัญชีอย่างเราต้องเข้าไปปรึกษาหารือเกี่ยวกับข้อสงสัยเรื่องการละเมิดกฎหมายที่เกิดขึ้นในองค์กร ก็คือ **‘ผู้บริหาร’** และ/หรือ **‘ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลของกิจการ หรือ กรรมการตรวจสอบ’** และต้องเป็นผู้บริหารที่มีตำแหน่งสูงกว่าบุคคลที่เกี่ยวข้องหรืออาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวอย่างน้อย หนึ่งระดับ ซึ่งในกรณีนี้ ถ้าข้อสงสัยอยู่ที่ **‘CEO และ CFO’** ก็แปลว่า คนที่เราควรต้องทำนัดหมายเข้าไปปรึกษาหารือก็คือ **‘กรรมการ ตรวจสอบ’** ของกลุ่มบริษัทนั่นเอง

นุชเข้าใจที่ชลภัทรสอน เธอจึงเตรียมเอกสารและทำนัดหมาย กับกรรมการตรวจสอบของบริษัทเพื่อเข้าไปพบและชี้แจงข้อสงสัย ที่ผู้สอบบัญชีพบ และไม่กี่วันต่อมา ทั้งสองก็ได้เข้าไปประชุมส่วนตัว กับทางกรรมการตรวจสอบของกลุ่มบริษัทนั้น

ในการประชุม กรรมการตรวจสอบแสดงความตกใจและกังวลใจ ต่อเรื่องที่เกิดขึ้น เขารีบปากชลภัทรและนุชว่าจะตรวจสอบข้อมูลต่าง ๆ อย่างละเอียด และรับปากว่าถ้าพบผู้กระทำความผิดในบริษัทเขาจะ จัดการเรื่องนี้และรายงานให้ทางผู้สอบบัญชีทราบทันที

วันนั้นนุชโล่งใจและดีใจ เธอรู้สึกเหมือนกับได้ลงมือปราบผู้ร้าย หรือไม่ก็ทำสิ่งยิ่งใหญ่สำเร็จ แต่ชลภัทรยังไม่รู้สึกแบบนั้น ตามประสบการณ์ของเธอ ชลภัทรรู้ว่าเรื่องนี้ต้องใช้เวลาแสดง คำตอบออกมาว่ากรรมการตรวจสอบจะลงมือทำอย่างไรที่รับปาก จริงหรือไม่ และจริงหรือที่เขาเองไม่เคยรับรู้การละเมิดกฎหมาย ในบริษัทนี้มาก่อน

[3]

เวลาผ่านไปหลายสัปดาห์... นุชและชลภัทรก็ได้รับข่าวคราว ความคืบหน้าส่งมาจากกรรมการตรวจสอบว่าได้ดำเนินการตรวจสอบ ข้อเท็จจริง ปรับปรุงระบบการควบคุมเพื่อแก้ไขปัญหามิให้เกิดขึ้นอีก และได้ลงโทษ CEO CFO และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน เรียบร้อยแล้ว

หลังจากเรื่องราวต่าง ๆ จบลง นุชรู้สึกโล่งใจเป็นอย่างมาก ส่วนชลภัทรนั้น เธอได้รับคำขอบคุณและคำชื่นชมจากทั้งผู้บริหาร ของสำนักงานสอบบัญชี และกรรมการตรวจสอบของบริษัทลูกค้า อย่างมาก ในการมีดุลยพินิจที่ดี มีการตัดสินใจที่เหมาะสม และดูแล ปกป้องผลประโยชน์ของบริษัทมาโดยตลอด และแน่นอน ชลภัทร เริ่มรู้สึกว่าบาดแผลเก่า หรือความรู้สึกผิดที่เกิดจากการทำงาน ผิดพลาดเมื่อนานมาแล้วของเธอนั้น ตอนนั้นมันได้หายสนิทแล้ว

[ข้อเตือนใจ]

ผู้สอบบัญชีที่ดึ้น ไม่ได้มีหน้าที่จัดการเอกสารตามคำสั่ง ของผู้บริหารหรือลูกค้า แต่ผู้สอบบัญชีที่ดีมีหน้าที่ที่ตรวจสอบ ความถูกต้อง ให้คำแนะนำกับฝ่ายบริหาร รายงานข้อผิดพลาด และรวมถึงดำเนินการยื่นคำร้องเมื่อพบการทุจริตในธุรกิจอีกด้วย

การรักษาความลับของลูกค้าเป็นจรรยาบรรณที่สำคัญ ของผู้สอบบัญชี แม้ในกรณีที่ผู้สอบบัญชีมีข้อสงสัยว่าอาจมี การทุจริตในธุรกิจของลูกค้า ผู้สอบบัญชียังจำเป็นต้องเก็บ ข้อมูลนั้นไว้ก่อน ไม่รีบนำไปบอกใครโดยที่ยังไม่ได้ตรวจสอบเอง จนถึถ้วน แต่ถ้าตรวจสอบจนมั่นใจว่าพบการทุจริตจริง ๆ ผู้สอบ บัญชีเอง ก็มีหน้าที่ต้องดำเนินการแจ้งหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อความถูกต้องด้วยเช่นกัน

ในกรณีที่ผู้สอบบัญชีพบพฤติกรรมอันควรสงสัยตามมาตรา 89/25 ของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ผู้สอบบัญชีต้องพิจารณาดำเนินการตามข้อกำหนดในมาตรา 89/25 ด้วย

ข้อแนะนำ: หากท่านใดพบว่าตนเองกำลังตกอยู่ในสถานการณ์ ที่ใกล้เคียงกับเรื่องราวนี้และมีกรณีสงสัย อยากแจ้งข่าวสาร หรือ ต้องการขอคำแนะนำเกี่ยวกับจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี สามารถ ติดต่อสอบถามได้ที่ ethics@tfac.or.th หรือเว็บไซต์ www.tfac.or.th หรือ <https://acpro-std.tfac.or.th/standard/6/จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ>

πr²

ทีมพายอาร์กำลังสองจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้ชนะการแข่งขัน TACC 2023

มากกว่ารางวัล คือ โอกาสที่ได้เข้าร่วมการแข่งขันกรณีศึกษาทางบัญชีระดับประเทศ ครั้งที่ 7 ประจำปี 2566 Thailand Accounting Case Competition 2023 (TACC 2023) บนเส้นทางของการแข่งขันก่อนที่จะนำมาซึ่งรางวัลมักจะมีเรื่องราวมากมายซ่อนอยู่อย่างเรื่องของน้อง ๆ ทีมพายอาร์กำลังสองจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ชนะเลิศการแข่งขัน TACC 2023 ที่จัดโดยสภาวิชาชีพบัญชี คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2566 ที่ผ่านมา

โดยการดำเนินการเพื่อจัดการแข่งขันในครั้งนี้ คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชีได้รับความอนุเคราะห์จาก บริษัท ไมเนอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน) ในการร่วมจัดทำกรณีศึกษาเพื่อใช้ในการแข่งขัน

TFAC Newsletter ฉบับพิเศษนี้ มีโอกาสได้สัมภาษณ์น้อง ๆ ทีมพายอาร์กำลังสอง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่จะมาแชร์เรื่องราวและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้จากการแข่งขันในครั้งนี้ ซึ่งมีสมาชิกในทีมด้วยกัน 5 คน ได้แก่

นางสาวนิชารีย์ ตันกาญจนานุรักษ์
หรือ น้องพลอย

นางสาวพิชญา หวังปรีดาเลิศกุล
หรือ น้องพีช

นางสาวกัญทิลา อนันต์ธนทรัพย์
หรือ น้องแพรว

นายอินทัก มหาพรรณ
หรือ น้องอิน

นางสาวเพชรรัตน์ ปกจ่าย
หรือ น้องเพชร

TACC 2023

ความรู้สึกหลังจากที่ประกาศผลผู้ชนะการแข่งชัน

พลอย รู้สึกดีใจมาก ๆ เลยค่ะ รู้สึกว่าความเหนื่อยที่ผ่านมา 2-3 เดือนหายเป็นปลิดทิ้งเลยคะ

พีช รู้สึกดีใจ และภูมิใจในตัวเพื่อนทุกคนเลยคะ รู้สึกว่าทุกคนทำงานในส่วนของตัวเองออกมาได้ดีมาก ๆ เลยคะ

เตรียมความพร้อมอย่างไรก่อนมาลงแข่งชัน และอะไรที่ทำให้เราชนะการแข่งชันครั้งนี้

พีช จะมีการแบ่งงานตาม Major ของพวกเราเลยคะ ซึ่งในกลุ่มก็จะมีคนที่เรียน Accounting Finance และ Marketing ด้วย แต่ละคนก็จะมี ความเชี่ยวชาญ มีความรู้ที่ไม่เหมือนกันคะ ซึ่งเราเตรียมความพร้อมกันมาจริง ๆ ค่ะ พวกเราศึกษาข้อมูลจากทุกแหล่งที่หาได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นเฉพาะงบการเงิน แต่เรามีการทำข้อมูลเพิ่มเติม อ่านข่าว ไปดูหรือฟังวิดีโอ รวมถึงเข้าไปนั่งกินร้านอาหารเองก็ไปมาแล้วคะ

แพรว รู้สึกว่าทีมเราค่อนข้างมี Cenergy ค่อนข้างดีคะ ทุกคนสามารถเติมเต็มสิ่งที่อีกคนหนึ่งหายไปได้ ทำให้ทีมเราเป็นทีมที่ค่อนข้างแข็งแกร่ง และเรามีการคิดที่ค่อนข้างรอบด้านเพราะเราไม่ได้มองแค่มุมมองของเราแค่เพียงคนเดียว แต่ทุก ๆ อย่างที่นำเสนอผ่านการคิดร่วมกันคะ

อิน ส่วนผมคิดว่า Key Success Factor ของทีมเรา คือ การที่เราคุยกันตลอด ยิ่งช่วงใกล้ลงแข่งชันจะมี Call Line กันทุกคืน เพื่อระดมความคิดครับ เพื่อที่จะให้ทุกคนได้เข้าใจตรงกันครับ

อุปสรรคและปัญหาที่พบจากการแข่งชันครั้งนี้คืออะไร

พีช สำหรับอุปสรรคก็จะแบ่งเป็น 2 เรื่องนะคะ เรื่องแรกจะเป็นเรื่องปัญหาการทำงานเล็กน้อย เพราะว่าช่วงแรกของการแข่ง Case นี้ สมาชิกบางคนในกลุ่มก็ยังไม่อยู่ระหว่างการเป็นนักศึกษา แลกเปลี่ยนอยู่ต่างประเทศ เพราะฉะนั้นมันจึงมีปัญหาในเรื่องของเวลา บวกกับบางคนอาจจะมึนงงอย่างนี้ อย่างนั้น แต่สุดท้ายก็ต้องหาเวลาที่พอดีกัน ซึ่งทุกคนก็ต้องเสียสละเวลาของตนเอง แล้วก็ต้องจัดการเวลาให้ได้ และอีกปัญหาหนึ่งคือ การแข่ง Case นี้ เรามีปัญหาในเรื่องของ Recommendation ที่เราคิดว่ามันมี Concern ทุกอันเลยคะ มันดูมีปัญหาที่ไม่ร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่สุดท้ายเราต้องเลือกอันที่ปัญหาจะบรรเทาได้มากที่สุด มีปัญหาน้อยที่สุด และเรามั่นใจกับมันมากที่สุดคะ

มีวิธีรับมือกับแรงกดดันที่ได้รับจากการแข่งชันอย่างไร

เพชร ตอนแรกเราก็นิ่ง คิดอะไรไม่ออกคะ แต่ด้วยความที่เราทำการบ้านมาก่อนข้างแน่น เพราะฉะนั้น เราจึงใช้ Background ที่พวกเราศึกษากันมา พยายามตอบคำถามให้ดีที่สุดเท่าที่พวกเราจะทำได้คะ

ความประทับใจที่ได้จากการแข่งชัน

เพชร ก่อนอื่นก็ต้องขอบคุณเพื่อน ๆ ในทีมก่อนคะ รู้สึกว่าทุกคนตั้งใจและทุ่มเทในการทำ Case มาก ๆ เลยคะ แล้วก็รู้สึกว่าระหว่างทางก็เกิดปัญหาบ้าง แต่ทุกคนก็ยังสามัคคีกันคะ

พลอย ก็รู้สึกวาระหว่างทางที่เราผ่านมา พวกเราได้ Learning Curve ที่สูงมาก ในเรื่องของการศึกษาธุรกิจ แล้วก็วิธีการคิดที่เหมือนเราเป็นเจ้าของของ Company การคิดแบบทุกด้านจริง ๆ ค่ะ ซึ่งทำให้พวกเรามองภาพได้อย่างครอบคลุมมากขึ้นคะ

พีช ประทับใจในเรื่องของการแข่งกรณีศึกษาคะ ในเรื่องโจทย์ที่ค่อนข้างจะหลากหลาย Case ของปีอื่น ๆ ที่พวกเราไปศึกษามา บาง Case ก็จะมี Focus ไปเลยว่าเอาอันนี้ แต่การแข่งชันครั้งนี้ มันทำให้เราต้องมองภาพองค์รวมในหลาย ๆ มุมมอง และที่สำคัญ ประทับใจในทีมที่ทุกคนทำออกมาได้ดีมากคะ

อยากฝากอะไรถึงรุ่นน้องที่จะมาสมัครลงแข่งชัน ในรุ่นต่อไป

แพรว อยากให้รุ่นน้อง ๆ มาเข้าร่วมการแข่งขัน TACC สักครั้งหนึ่งคะ เพราะนอกจากน้อง ๆ จะได้ Learning Curve ที่ค่อนข้างสูงแล้ว น้อง ๆ ยังจะได้มิตรภาพที่ดี ๆ กลับไปด้วยคะ

พีช ก็อยากฝากน้อง ๆ ที่กำลังสนใจ หรือว่าคิดว่ากำลังจะเข้าร่วมการแข่งขัน อยากให้เตรียมตัวให้ดี แล้วก็ศึกษา Case ของปีก่อน ๆ ก็ได้ หรือว่าอาจจะลองถามรุ่นพี่ที่เคยแข่งขัน ซึ่งการที่เรา รู้แนวทางบางส่วนก็อาจจะช่วยได้ดีมาก ๆ เลยคะ

เพชร ส่วนตัวก็รู้สึกว่าถึงจะไม่ใช่ว่าบัญชีก็สามารถเข้าร่วมได้ เพราะว่าในทีม ๆ หนึ่ง มันต้องการองค์ประกอบหลาย ๆ อย่างมาก ๆ เลยคะ แล้วก็ Learning Curve ระหว่างทางก็คือสูงมากจริง ๆ ค่ะ ซึ่งถ้าน้อง ๆ คนไหนสนใจก็อยากให้มาลองดูคะ ไม่ต้องกลัวคะ สู้ ๆ ค่ะ

อิน อยากจะฝากน้อง ๆ ที่จะมาแข่ง TACC นะครับว่า ถึงแม้ว่าระหว่างการทำ Case มันจะเหนื่อยมาก ๆ แต่เราก็จะได้ Learning Curve ที่สูงจริง ๆ ถ้าน้องขยันและตั้งใจ พี่เชื่อว่าทุกคนทำได้ครับ

สภานิติบัญญัติ ขอขอบคุณน้อง ๆ ทุกท่านที่ได้ร่วมกิจกรรมการแข่งขันกรณีศึกษาทางบัญชีระดับประเทศ ครั้งที่ 7 ประจำปี 2566 Thailand Accounting Case Competition 2023

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

เลขที่ 133 ถนนสุขุมวิท 21 (อโศก) แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

โทรศัพท์ 0 2685 2500 โทรสาร 0 2685 2501 e-Mail : tfac@tfac.or.th